

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Égész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65 szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnep után való napon is

I. év.

Budapest, 1897, szerda, december 29-én.

39. szám.

Az agrár-vámok fokozása.

(p-d) Nagy hiba az, hogy nem kerülhetnek a törvényhozás elé azok a törvény-tervezetek, melyeket a magyar és az osztrák kormány a vámterület és a jegybank dolgában még az ősz legelején megállapítottak. Ha nyilvánosságra juthatna az a tizenhét törvényjavaslat, alkalmasint másként állana a magyar politika sora és nagyot erősödnék a közvélemény amaz áramlata, mely a mai gazdasági rendszer keretében keresi az ország jólétének nagyobbodását.

De a javaslatokat, azok nagyfontosságú részleteit a hivatalos titok homálya fedi, noha a miniszterelnök kijelentette beszédében, hogy azoknak a törvényjavaslatoknak a Ház elé való jutását talán épp azért akadályozták meg az osztrák „viszonyok”, mert a magyar kormány nagyon sokat ért el a tárgyalásuk során, mert a javaslatok tartalma előnyös ez országára.

Az „Országos Hirlap”-nak ez a száma föllebbenti a hivatalos titok fátylának egyik csücskét. Az a politikai hírünk, mely az agrár-vámok fokozásáról értesít, rámutat arra a nagyjelentőségű haszonra, melyet a már kész, teljesen megszövegezett javaslatok a magyar mezőgazdaság javára rejtegetnek.

A vámszövetség ellenségeinek táborában gyakran esik panasz a miatt, hogy az osztrák piac nincs kellőképpen biztosítva a magyar mezőgazdaság számára, mert agrár-vámjaink ma már alacsonyok.

S valóban tény, hogy az utolsó években Oroszországból és Romániából Ausztria néhány százezer mázsa árpát, zabot és kukoriczát behozott. A közös vámterület behozatala métermázsákban volt:

	Árpa	Zab	Tengeri
1894-ben	872.800	1.895.000	2.239.700
1895-ben	351.800	682.100	2.147.400
1896-ban	144.300	650.600	1.208.200

Ez volt az egyik panasz.

A másik pedig az, hogy az osztrák-magyar vámterület mai tarifája jóval több hasznot biztosít az osztrák iparnak, mint a magyar mezőgazdasági termelésnek. Ez volt az okoskodás:

Magyarország 1896-ban exportált Ausztriába 5.832.000 q. búzát, ennek vámja 1.50 frtjával 8.748.000 arany forint; kivitt 2.496.000 q. árpát, ennek vámja 1.872.000 frt; kivitt 1.664.000 q. zabot, ennek vámja 1.248.000 forint; exportált 2.832.000 q. tengerit, ennek vámja 1.416.000 forint; kivitt 5.448.000 q. lisztet, ennek vámja 20.430.000 frt; kivitt 2.618.000 q. rozsot, ennek vámja 3.927.000 frt. Tehát a legfőbb gabonaneműek közül a vámtarifa hatása alatt a magyar mezőgazdaság összesen 37.641.000 arany frtot, vagyis 44.792.000 osztrák értékű forintot nyert. Nyert továbbá a mezőgazdaság: az ökör-kivitel után 2.415.000 forintot, a sertés-export után 756.000 forintot, a ló-kivitel után 180.000 forintot, a juh-kivitel után 60.000 forintot, tojás után 320.000 forintot, disznózsír és szalonna után 1.632.000 forintot, együtt 5.363.000 arany, illetve

6.382.000 osztrák értékű forintot. Ugy, hogy mezőgazdaságunk összes nyeresége főkviteli cikkek után 51.174.000 forint lenne.

Ezzel szemben mi textilárubból: pamut, len, gyapju, selyemárubból és kész ruhákból összesen 204.742.000 forint értékűt hozunk az osztrákoktól. Minthogy pedig ez áruk vámja az értéknek legalább 30 percztjét teszi ki, ennél fogva az osztrákok nyeresége a vám terén 61.422.000 forint. Vagyis több, mint a miénk. A miből következik, hogy a mai vámtarifa Ausztriának nagyobb előnyököt biztosít, mint Magyarországnak.

Akik a vámszövetséget ebből a szempontból itélték meg, azt követelték, hogy revideálni kell a monarkia vámtarifáját és fokozni kell a magyar mezőgazdaság javára az agrár-vámokat. Ezen az állásponton állott az Országos Magyar Gazdasági Egyesület is, midőn azt kívánta, hogy a nyerstermények behozatali vámja oly magas legyen, amely a külföld mezőgazdaságának versenyét kizárja az osztrák piacról.

Nos hát, ez a kívánság teljesült.

A két kormány között létrejött és megállapított vámszövetség-tervezet meghatározza, hogy 1903-ra, a kereskedelmi szerződések lejártának idejére az osztrák-magyar vámterület vámtarifáját revideálni kell a magyar mezőgazdaság érdekében. Ami annyit jelent, hogy az új vámtarifa fokozni fogja az agrár-vámokat, tehát fokozni fogja a hasznot,

Szervusz, Pali bácsi.

— Egy magyar demokrata története. —

Írta: Mikszáth Kálmán.

(Folytatás.)

Boriska a férje vállára hajtotta a fejét, a buzaszin hajkorona a nyakát csiklandozta. Ilyenkor rendszeren elszéledtek a felhők a Molnár homlokáról, akármennyire haragudott, elnevette magát: „Eredj, te kis macska”. De most még csak sötétebb lett a szép férfias arca.

Boriska elszontyolodott s szemrehányón mondá, de még mindig kedveskedve, panaszos kunkogással:

— Hát már nem vagyok kis macska? Hát már semmid se vagyok én neked?

— Ha jó feleségem vagy — viszonzá ez szomorú komolysággal — nem okoskodol, nem kérdezősködsz, hanem jössz.

Ez elég volt, egy szót se szolt többet a grófné, csak beszaladt a kalapjáért, a köpönyegjéért és kivitette a táskáit, nem bucsuzott senkitől, s egy pár perc múlva kigördült a hintó kettőjükkel a kavicsos udvarról.

Az uton se tett kérdést, összebeszéltek hetet-havat, csak erről a gyors elutazásról hallgattak.

Este beértek Pestre, megháltak az „Arany Sasban”. Reggel így szolt Molnár a nejehez:

— Uti ruhát vegyél, szívem, mert Hamburgba utazunk.

— Jó.

Az egész uton, Hamburgig, valami különös idegenség férközött közéjük. Az asszony felvilágosításokat várt, a férj szemlátomást kerülte a témát. Nehéz volt úgy lavirozni, hogy a jövő valahogy szóba ne jöjjön. Egy-egy czélzás elröppent a férj szájából. Az asszony inkább az ösztönével fölfogta s kínos nyugtalanság szállott a szívébe. Lassan-lassan az egymás tekintetét is kerülni kezdték s örültek, ha idegenek szálltak be a kupéba, — pedig csak egyetlen meg nem világított pont volt közöttük. Egy emberfejnyi fénygolyó az égen megmelegít egy világot, egy körömhegyni homály a házasságban, elhidegit egy életet.

De szerencsére sokszor voltak idegenek, a kikkel mulatságos volt még akkoriban beszélgetni, tőlük kérdezősködni, — most már minden megvan a Baedekerben. Utazni nem is érdekes — a világ uniformisban jár. Ugyanazok az indóházak itt, amik a világ másik szélén, ugyanazok az utasok ugyanolyan siphákban és plaidekkel. A magyar embert kiváltképpen szerették. Exotikus ország gyermeke. Sok tarka-

barkaságot tud mondani a hazájáról. Leveleki Molnár Pál följegyzé a naplójában (a mely a kezeim közt van): „Mindeneket elhittek Nékem jártomban-keltemben, tsak aztat nem, hogy nálunk a juhokat fejik és hogy a Kalocsai Érszeknek háromszáz ezer forint évi jövedelme vagyon.”

De néhol az uton mégis magukra maradtak.

Az asszony úgy tett, mintha aludnék. Mély sohaj szakadt föl egyszer-egyszer a kebléből.

— Valami bajod van, Boriska?

— Semmi, semmi.

A férj közelebb huzódott hozzá és a puha kezét a maga nagy tenyerébe vette — mint azelőtt sokszor.

— Talán valami mondanivalód van? Mért vagy bizalmatlan? — kérdé szeliden az asszonyka.

— Majd Hamburgban. Mindent megtudsz Hamburgban.

Az asszony elhuzta a kezét és újra elaludt . . . azaz befordította az arcát a kupé párnája felé . . . s a kupé párnája nedves lett, másnapra megfakult azon a helyen.

Mikor aztán megérkeztek Hamburgba, leveleki Molnár Pál elvezette a maga felesé-

melyet a magyar mezőgazdaság a vámokból huz.

Akkorára az osztrák-magyar monarchia teljességgel kilép a gabonát exportáló államok sorából, tehát a vámok segítségével a világ-piacztól jórészt függetlenül szabályozhatja a gabona árát. Vagyis az agrár-vámok fokozása a *gabona árának emelkedését* jelenti.

Mikor pedig az új vámszövetség ilyen perspektívát nyit a magyar mezőgazdaságnak, vajjon kívánatos-e, hogy ehelyett a jövő helyet hirtelen az elé a helyzet elé állítsuk a magyar gazdát, hogy 22.887.000 métermáza gabona és liszt, 64.876.000 forint értékű állat, összesen körülbelül 280 millió forint értékű mezőgazdasági produktum számára kelljen piacért koldulnia, ilyen óriási tömegekkel kelljen nekimennie a világ-versenynek, amelytől már-már megszabadult?

Kik között van a választás. Az új vámtarifa által biztosítandó nagyszámú haszon van az egyik oldalon. Az önálló vámtérség következtében mezőgazdasági cikkek árának kétségtelen és nagy hanyatlása van a másikon. E kettő között kell a magyar mezőgazdaságnak választania.

És nem szabad elfelejteni soha, hogy a magyar gazdasági politikának az agrarkultúra az alapja. Nem szabad elfelejteni, hogy a nagy politikának a nép gazdasági ereje a talapzata.

Lesz-e pardon?

Szászországi Mórícznak jószolla egyszer az udvari bolondja, mikor valami csinyért nagyon félt a büntetéstől: „Te, uram, három nappal fogsz túlni engem.” Az osztrák sajtó ugyanezt jószolla most Magyarországnak, melyet „egy jobb hazá”-nak is szívesen csufolnak Bécsben. A bolond tudniillik ebben az esetben is rossz fát tett a tüzre és csörgő-sipkáját most hiába rázza, a nyelvét hiába öltögeti; a csörgés, a nyelvöltögetés nem takarja el a rettenést:

gét a csatornához és így szólt azon időknél páthoszával: — senki sem volt attól ment.

— Hát most már itt vagyunk, édes jó hitvesem, a válpontnál. Most már rajtad a sor dönteni, mit akarsz — velem jössz-e, vagy visszafordulsz?

— Miről van szó? — rebegte a grófnő reszketve.

— Én megutáltam az országot, Biri és elhagyom.

— A hazádat?

— Igen, a hazámat utáltam meg. A levegőjét. A sógoraidat, a nővéreid és mindenkit. Én demokrata vagyok minden izemben, én nem tudok ott élni, én megfulok ott, megőrülök, megyek Amerikába.

— Mikor?

— Még ma?

— És mennyi időre?

— Örökre.

— Van szived hozzá? Rettenetes!

— Hogy rettenetes-e, vagy nem, az nekem mindegy, most csak az a kérdés, hogy velem jössz-e, vagy haza utazol?

— Hát haza engednél?

Molnárné letörülte a patakozó könnyeit a keszkenőjével és fölemelte a fejét, az arcza izzóvörös volt, mintha megtüzesítették volna.

— Haza engednél-e? felelte Molnár Pál és megremegett a hangja. Nem tudom. Jogom

szászországi Móríc szívesen le is nyakaztatná, ha nem töprenkednék azon, hogy a bolond talán mégis igazat jósol. Ez hát a mi töprenkedésünknek igazi allegóriája. Ha folytatólag bekövetkezik a nagy lenyakazás, akkor harmadnapra ugyan nem nyulik-e utánunk az osztrák kéz a sirból?

— Mivel ez a mi töprenkedésünk ismeretes és mint önvallomás, például a függetlenségi pártnak országos közönsége részéről is publicze hirdettetett, új talán csak az allegória benne. Sajnos, az allegória is tökéletlen, mert szászországi Móríc fizikailag egy személylyel töltötte ki a vértet, a magyar parlament ellenben még képletesen se személyesíthető egygyé. A legritkább esetek közé tartozik az, amit még öt hét előtt el lehetett mondani például Bécsben: „Az osztrák parlament, az Wolf ur.” A föladat azonban épen az, hogy egyik legyünk mi is, nem a lármában — mert arra már alkalmas szimbólikus személyünk sincsen — hanem a bölcsességben.

Hogy közös ambícióink és hitvallásunk a hazafiság, az elmondott ezen a helyen; hogy a függetlenségi párttól mekkora bölcsességet vár a nemzet, azt is elmondtuk tegnap; a mai nap krónikája az, hogy a bölcsességbe minduntalan belerikkant valami erős korteshang: „Nye pozvolim!” Ugy, e lengyel história mintájára, a kályhalyukon keresztül jönnek ezek a hangok, teljesen jelentéktelen schlahezcizok torkából, de az országgyűlés azért mégis megszakitja egy szempillantásra a maga tanácskozását és konstatálja a közbeszólásból, hogy megint csak egygyel több — nem az elintézetlen bonyodalom — hanem az elintézetlen fő.

A délelőtt kitűnő hangulatot termelt. Eötvös Károly jogász eszével exponálta magát a rendelet mellett: „Mikor az országgyűlés együtt van, akkor a pótrendelet nem jelenti a pártenssel való kormányzást.” Az alkony azonban már sötétebb virágokra terjesztette ki esőndes homályát: alkonyatkor Bartha Miklós nyújtja koszoruját, teli haragosvörös gravaminális virágokkal. „Védjük, oltalmazzuk, föntartjuk a tör-

van-e, hogy visszatartsalak, hogy elszakítsalak örökre hazádtól, tieidőtől. Miképp vegyem? Erre a világra szól-e a hitvesi eskü, vagy a más-világra? Mert én egy másik világba megyek. Holtomiglan, ha szól, nem vagyok-e én már holt ezen a végtelen tengereken innén?

Boriska lehajtotta a fejét szomorúan. A tenger csapkodta a partokat haragosan, a beláthatatlan árbóc-erdőn, mint színes pillangók röpködtek, kigyóztak a zászlók a szélben, a világ minden országának a zászlól. Az őszi napsugár sárgás vásznakot terített ki a tenger ezüst mezőjén. Minden csak úgy folyt, épen úgy, mintha nem is venné észre a főséges közömbös természet ezt a kínos jelenetet.

— Ide hallgass, Boriska, jól érts meg. Nekem végre is könnyebben megy az ilyen. Elhatároztam, férfi vagyok, amit egyszer fölteszek, az szentírás. De még nekem is nagy dolog és nem mertem neked otthon megmondani, mert hátha lebeszélsz. Ki mérte meg egy asszonynak az erejét, akit szeretünk? Féltem megmondani, míg a lábam a haza földén állt. Te meg ő. Ő a föld. Ti ketten. Ki tudja, mennyire meg tudatok volna lágyítani. Hallgattam. De itt a tengernél nem félek már. A tenger szövetségese. Tul rajta, a sejtett part jó barátom. Mindig oda vágytam. Mindig Amerikáért dobogott a szívem, ahol egyenlőség van és szabadság. Ha te marasz-

vényt. * Miésoda törvényt? Azt, amely 1897. december 31-én lejár? Azt, amely nincsen még meg, de amelyet meg akarnak csinálni? ... Ha az elsőt védik, akkor egy uton járunk. Ha a másodikat védik, akkor szintén egy uton járunk. Lám rögtön a „Hangulatok” című kötet megjelenése után a káosz tökéletes ... Vagy azt a törvényt védik talán, amelyet a magyar nemzet a jövőben újból meghozhat vagy meg nem hozhat, *tetszése szerint*?! ... Azt, lehetetlen megvédeni. Vagy végül és vagy talán azt a törvényt védik, amely a kormánybuktatásról szól?! Azt előbb, tessék megkódifikálni.

A délelőtt és az alkonyat közé esett Polónyi Géza beszéde; nem tudni tehát, a hajnaltól kölcsönözte-e vagy az estétől szürkeségét. Ő tudniillik nem a törvényt akarta megvédeni, hanem az Apponyi meggyőződését és ilyen nehéz esetekben Polónyi nem szereti a nagy világosságot. Érvelése az ilyen ügyekben csupán homályos gázvilágításra van berendezve. Ahol Lustkandra hivatkozik, oda például nem szabad erősen odavilágítani, mert mindjárt kiderül, hogy a Lustkandl-féle közjogi teória annyit ér, mint a Lustkandl-féle gazdasági teória. Ahol Apponyit Pálfordulásával vádolja, oda szintén nem szabad erősen odavilágítani, mert mindjárt kiderül, hogy Polónyi tudva rossz jogász: nem egynemű követeléseket akar kompenzálni. Igen, abban van politikai igazság, hogy Ausztriának időt akarunk adni a kibontakozásra. Ugy van. Igaza van Polónyinak. Kegyelmet akarunk adni a szászországi Móríc udvari bolondjának. „A függetlenségi párt — ugymond továbbá — kész a harcot megszüntetni, ha garanciát nyer az iránt, hogy az ország önrenkelkezési jogát május elsején tul is érvényesítik.” Ő, ez már megint gázvilágításra van berendezve. Ha erősen oda világítunk, meglátja minden szem, hogy a függetlenségi párt itt egy darabot követel a programjából és ezért obstruál. Heyles. De ott hibás a logika, hogy ezen az alapon ők harmincz esztendő óta folytonosan és egyhuzomban nem obstruáltak.

Ez az elvi káosz tökéletes személyi káoszszal egészül ki. Az Ugronék ujsága azt is írja,

talsz, a sejtett part hívni fog. Most már merek beszélni és bucsuzni. Ezért hoztalak ide, kedves Birim, ennyivel tartoztál, de ami már most következik, abban te határozz. Te gyenge nő vagy; egy idegen világban talán meg sem él-nél, itthon rangod van, birtokaid, odaát csak nris Molnár lennél.

— Hát a kis „jövemény”, Pali? jegyzé meg az asszony végtelenül bánatosan. Hát a kis jövemény?

Leveleki Molnár Pál megrázkódott, valami állati hörgés szakadt fel a melléből s durván, erőszakosan ragadta meg az asszonya kezét.

— Velem jössz — hörgé daczosan. Velem kell jönnöd.

A Biri grófnő szemei kigyultak.

— Igy szeretlek, Pál. Igy, így.

Aztán hozzá tette szelíden, megdicsőült arcczal:

— Veled megyek, Pál.

— És soha se jössz többé vissza? — sürgeté szenvedélyesen, még mindig görcsösen fogva a kezét.

— A hogy te akarod — és a vállára hajlott ott a tömérdek járókelők, sürgő-forgó matrózok, hajósinasok között.

Molnár Pál elmosolyodott. Napok óta először, s megcsipte a gödrös állat, úgy, mint otthon: „Eredj, te kis macska.”

hogy a kormány „lélekvásárlással” is foglalkozik. A személyi káoszhoz hozzájárul a topográfiai káosz; Bánffy, anélkül, hogy Justhéknek bejelentette volna, Bécsbe utazott és a szabadelvű párt se tudja bejelenteni ma este Justhéknek, hogy Bécs és Budapest közt mekkorát nőtt vagy fogyott a távolság tegnap óta. Egy bizonyos van csak a topográfiában: a kormányfők még mindig nincsenek a helyzetnek azon a bizonyos magaslátán. Egyéb nem bizonyos semmisen, töprenkedünk és tanácskozunk, és keressük a kiutat, hogy valahogy igaza ne legyen a Szász Móricz udvari bolondjának.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órakerülése van.

Az agrár-vámok fokozása. Mint értesülünk, a magyar és az osztrák kormány között létrejött és már teljesen meg is szövegezett új vámszövetségi tervezetben a magyar kormány *garanciát* kapott arra nézve, hogy *a mostani kereskedelmi szerződések lejártá után a közös vámterület tarifáját a magyar mezőgazdaság érdekében revideálni fogják.* Ugy véljük, hogy e hír — mely a legilletékesebb forrásból származik — még megerősíti azokat, akik a közös vámterület alapján kívánják az ország közgazdasági erejének fejlesztését, mert a revízió az agrár-vámok fokozását jelenti.

Az oláhok a királyhoz. Aradon az oláhok a napokban népgyűlést akartak tartani, amelyet azonban a rendőrség izgatott tendenciájú programja miatt betiltott. Az Aradon együtt levő oláhok erre a királyhoz a következő táviratot intézték:

„Ő császári és apostoli királyi Felségéhez
Bécsben.

A választó konferenciára egybegyűlt románok, minthogy megakadályozták őket abban, hogy a trón iránt érzett lojalitásuknak kifejezést adjanak, a templom oltárához menekültek, hogy a fenséges uralkodóház iránt való törhetetlen hűségüknek és ragaszkodásuknak a

Molnár Pálék kiköltözése az országból nagy szelet vert mindenfelé. Egy demokrata, aki megundorodott a főuri rokonok dölyfétől, rájuk csapta az ajtót és meg se állt Amerikáig. Kemény gyerek ez a Molnár Pál. Nagy karakter. Kár az ilyenért.

A nemes vármegye, melyhez szép levélben New-Yorkból küldte meg a követségről szóló lemondást, — mivelhogy a hazában uralkodó arisztokratikus érzések ellentétbe valának perszonális hajlamaival — tudomásul vette és elhatározta, hogy olajba festetik a nagyterem számára. Hadd írjon a viczenótárius Barabásnak. Az eset mindenképen szenzációs volt, még a „Magyar Kurir” is megemlékezett róla, irván, milyen különös, hogy egy nemes ember, aki nem ölt és nem lopott, elmégyen idegenbe, amerikai söpredék népek közé, holott idehaza viczispán is lehetett volna.

Molnárék egy darabig New-Yorkban maradtak; oda küldte meg nekik Mály ügyvéd a rájuk esett készpénzt, hetven ezer forintot, azonfelül nekik jutott az alföldi birtok.

Csak ezt a pénzt várta Molnár, hogy valamihez kezdhesen. Jova államban, a Mississippi partján, vett egy darab földet. Ott épen építkezések folytak. Egy pár ház már állt, de a kitűnő helyet sűrűn kezdték már szondirozni a beözönlő idegenek. Molnár tehát egy téglagyárat állított az építkezésekhez. Az üzlet pompásan

Mindenhatóhoz küldött ima alakjában kifejezést adjanak. Miközben mi ezt legmélyebb alattvalói hódolattal felségednek tudomására hozzuk, kérjük, hogy oltalmazza meg a mi polgári jogainkat.

Sok ezer román nevében:

Velics Mihály, dr. Suciú János, dr. Moldován Szilviusz, dr. Lintz János, dr. Popp Szt. C., dr. Lukács V., Mangra Vazul, Trucza Péter, Gurban Konstantin, Barcian Aurél.*

Eddig a távirat, amelyben csak annyi az igazság, mint a többi oláh sérelemben. Annyit azonban elértek az oláh agitátorok, hogy megint emlegették őket.

Az új számvevőszéki alelnök üdvözlése. Dárdai Sándor, az állami számvevőszék új alelnöke, ma foglalta el állását. Ez alkalommal *Rakovszky* István elnök üdvözölte, bemutatva neki az egybegyűlt tisztikart. Szólt a számvevőszék nagy hivatásáról és kifejezte azt a meggyőződését, hogy Dárdai kitűnően fogja betölteni helyét. Dárdai megköszönte a bizalmat, mire a tisztikar nevében *Kádár* István számvevőszéki tanácsos köszöntötte. Az új alelnök biztosította a tisztikart, hogy a legjobb barátsággal lesz iránta.

Ujlesztendő az ellenzéken. Az ellenzéki pártok ujlesztendő napján ezuttal is üdvözölni fogják pártvezetőket és elnökeiket. A nemzeti párt a klub helyiségében testületileg üdvözli majd gróf *Apponyi* Albertet, akinek újévi beszédét nagy érdeklődéssel várják. A Kossuthpárt újév napján testületileg megy a pártvezér, *Kossuth* Ferencz lakására, a néppárt pedig gróf *Zichy* Nándor lakására megy újévet köszönteni.

A helyzet.

Hosszan huzódó betegeskedésnél csakhamar unottá válik a stereotyp orvosi bulletin: a helyzet változatlan.

Mindössze annyival izgatóbb az állapot s a közérzet napról-napra, mert a végkifejlesztés határideje előre pontosan és határozottan ki van tűzve. Még három nap s bekövetkezik a katasztrófa. Ha csak valamely különös isten csudája nem szabadit bennünket a gonosz rendeletről, melynek veszélyes kísértetbe már annyira belevitt a véletlen s egyéb, többé-kevésbbé rejtelmes politikai tényezők.

ment. A házak rohamosan emelkedtek. Mrs. Molnár azt a tréfás megjegyzést koczkaztatta meg egy napon, szoptatva a kis Molnár Mihályt, hogy itt a Bernáth Gázi szunyogjai garázdálkodnak. Amin Pál ur jóízűen nevetett, mert a Bernáth Gázi szunyogjai arról voltak nevezetesek, hogy ha egy téglát megcsiptek, az reggelig házzá dagadt.

Valóságos varázslat volt, mily gyorsan épült Daven-Port városa és milyen jól ment a téglá-üzlet.

De a yankeek orra sem pusztán a pápaszem elhelyezésére használtatik, hamar megszimatozták, hogy a téglá jól fizet s csakhamar keletkeztek új téglagyárak s a nagy versenyben lefelé szállott a téglák ára.

Nagy falragaszok hirdették naponkint, hogy itt és itt olcsóbban adják ezért.

Boszus lett mr. Molnár és amugy magyarosan közbevagott, kihirdetvén még nagyobb falragaszokon, hogy nála ingyen kapni téglát. (Volt elég tőkéje az ilyen elmésségekhez.)

Erre aztán nem lehetett más felelet mint hogy az építkezők megválasztották a városka első polgármesterének és hogy a téglá gyárosok szétfutottak, hogy a lábuk se érte a földet.

Amely mozdulatokra ismét úgy mozdult mr. Molnár, hogy egyedül maradván a helyszínen, tetszés szerint emel fel a tégláirakat.

(Folytatása következik.)

Bánffy Bécsben.

A napnak az a legfőbb eseménye, hogy báró *Bánffy* miniszterelnök, mint a mult héten, egészen váratlanul *Bécsben* termelt.

Bécsi táviratok szerint hosszabb kihallgatáson volt a királynál, majd gróf *Goluchowski* közös külügyminiszterrel is tanácskozott s aztán este visszautazott Budapestre.

A miniszterelnök meglepetésszerű bécsi utjához természetesen a komoly és kalandos kombinációk egész légiója csatlakozott a klubokban és az esti lapokban.

Amily szolid és tartózkodó az egyik hír, mely csak annyit mond, hogy:

„A miniszterelnök kihallgatása alkalmával javaslatot terjesztett a király elé arról, hogy milyen intézkedéseket tegyen a magyar kormány abban az esetben, hogy ha a provizóriumról szóló javaslat újévig nem válnék törvényté.”

Ép oly merészen és fesztellenül kürtöli a másik legfrissebb értesülés, hogy:

„A miniszterelnököt megérkezése után a király tüstént külön kihallgatáson fogadta, mely két óra hosszat tartott. Báró *Bánffy* a legmesszebb menő felhatalmazásokkal tér vissza ma este Budapestre. Báró *Bánffy* tudvalevőleg már előbb megnyerte a király beleegyezését a legközelebbi jövőben megteendő intézkedésekre nézve. A politikai helyzet kiélekedése mégis arra birta a miniszterelnököt, hogy tegnap este hirtelen Bécsbe utazzék, bár ez az utazás nem volt tervbe véve. Az uralkodó *Bánffy*t a legkegyelmesebben fogadta és megerősítette őt az előbb nyert felhatalmazásokban. Báró *Bánffy* tehát plein pouvoirral utazik ma este Budapestre.”

Minden kétes becsű prognosztikon helyett utalunk az „*Országos Hírlap*” hétfői számának „*Január 1.*” című politikai hírére, melyben megvolt irva, hogy mi és mily rendben fog történni, ha a függetlenségi párt csöndes obstrukciója még idejekorán le nem szerel, aminek legkésőbb holnap kellene megtörténnie:

Ebből világosan következik, hogy a miniszterelnök ezuttal véglegesen informálta a koronát a helyzet minden lényeges mozzanatát felől s magával hozta Budapestre az alternatív felhatalmazást a körülmények szerint szükséges intézkedéseknek törvényhozási megbízásból, vagy szükségrendelet útján leendő haladéktalan megtételére.

Egyébiránt a szabadelvű pártban minden csöndes volt s mindössze egyik-másik humoristá mamelek szörnnyűlködött, mert a „*Magyarország*” azt a kedves hírt terjesztette mai esti számában: hogy a leszerelésért egyik-másik békeszerző *függetlenségi korifeusnak 25—30 ezer forint nemzeti jutalmat fizetett a kormány.* (Szép testvéri nexus a két párt közt.)

Béke-remények.

Az olajágnak utolsó hervadt levele van lepergőben.

Vannak, vannak, igaz, nagyon kevesen akik még mindig reménykednek.

Ezeknek az optimistáknak az a saját külön kombinációja forog közszájon, hogy holnap mégis meginterpelláltatja magát *Bánffy* miniszterelnök *Kristóffyval*.

Az interpellációra adandó válaszában *Bánffy* ki fogja jelenteni, hogy szükség esetén habozás nélkül kiadja a megfelelő rendeleteket.

Ezt a választ a többség nagy applauzussal tudomásul veszi.

Erre a parlamenti alkotmánytörésre a függetlenségi párt felháborodik s tüntetőleg kivonulván a fórumról, engedi békén megszavazni az új provizóriumot.

Ezt a taktikát erősíti meg egy másik, alábbi tudósításunk s az okos és hazafias eljárásnak csak az Ugron-párti őt s a Kossuthpárt egy pár harc-szomjazó ifju daliája vág-hatja esetleg utját.

A felelősség.

Hogy maga az obstruáló függetlenségi párt is érzi félszeg és elszigetelt helyzetének nehézségeit s komolyan szeretne kiszabadulni a rá háruló *felelősség* nyomasztó terhe alól, azt bizonyítja a párt köréből vett következő értesülésünk:

Kossuth Ferencz, Eötvös Károly és Komjáthy Béla ma délután, mielőtt a pártkörbe mentek volna, Kossuth lakásán majd egy óra hosszáig tanácskoztak. Kossuth legalább valami alternatív megállapodásra szeretett volna jutni pártja két vezéralakjával a további teendőkre nézve, hogy minden eshetőségre készen legyen. Megállapodás azonban nem történt semmire nézve. Eötvös is, Komjáthy is abban a véleményben volt, hogy addig, míg tényekkel nem állanak szemben, nem határozhatnak és nem is tehetnek semmit, annál kevésbé, mert a közjogi ellenzék mostani magatartásának megváltoztatása nem csak rajtuk áll, hanem ugyazólván teljesen az Ugron-párton.

Jasth Gyula nem vett részt ebben a bizalmas tanácskozásban.

A függetlenségi és 48-as pártkör helyiségeiben ma este ismét nagy számmal gyűltek össze a Kossuth-párt tagjai és élénk eszmecsere folytattak a teendők és a helyzet felett; értekezletet azonban nem tartottak. Azt hitték ugyanis, hogy Bánffy miniszterelnök ma meginterpelláltatja magát sürgős interpelláció útján és nyilatkozni fog a kormány szándékai felől. Nagy meglepetéssel értesültek azután a képviselőházban arról, hogy Bánffy Bécsbe utazott. Ennek következtében a párt várakozó álláspontot foglalt el. Általában az a felfogás hogy a holnapi ülésen mindenestre nyilvánvalóvá lesz a kormány elhatározása a január 1-jére teendő intézkedés tárgyában. Ha ez még az ülés elején történne meg, úgy a Kossuth-párt *azonnal értekezletet tart a teendőkre nézve*. Különösen áll ez arra az esetre, ha Bánffy úgy nyilatkoznék, hogy rendeleteket bocsát ki. Ha azonban csupán az ülés végén nyilatkoznék a kormányelnök, úgy a Kossuth-párt *holnap este tartja meg értekezletét*, amelyen végleg dönteni fog a további magatartására vonatkozólag. A párt hangulatát különben híven fejezi ki az a beszélgetés, amelyet egyik munkatársunk a Kossuth-párt egyik vezető tagjával folytatott:

— Közeledvén a tizenkettedik óra, a klubban is mind izgatottan beszélgettünk a bekövetkező eseményekről. Arról volt szó főképen, elvállalhatjuk-e a felelősséget a törvényen kívüli állapot esetében. Én azt hiszem, hogy *nem* és velem együtt ma már sokan vannak a pártban, akik *Bartha* Ödönnek amaz indítványa mellett foglalnak állást, hogy a párt a végső pontig vivén a harcot, holnaptól kezdve a *passzív rezisztencia álláspontjára* helyezkedjék. Ez a párt ma már erősen gyarapodott és hiszem, hogy a *holnapi értekezleten többségben is lesz*. Mert olyanok is, mint például *Rátkay* László, akik eddig folyton a harc mellett voltak, ma már nyíltan és határozottan kijelentették: *„Eddig és ne tovább!”* Nem szabad megengednünk a rendeletek útján való kormányzást! És mondhatom, hogy azok, akik még a vita folytatását kívánják, inkább csak attól tartanak, hogy Ugronék folytatják a harcot. Én azonban azt tartom, hogy a pártnak ezzel törődnie nem kell és nem is szabad. Meglehet, hogy az Ugron-párt örömmel látja ami visszavonulásunkat, hogy ránk süthessék újból a kormánynyal való barátkozást. De amint kiheverte ezt a párt az egyházpolitika idején, úgy kiheveri most is. És ha az Ugron-párt magára marad, az pártszempontból sem baj. *Haad viseljékők az erkölcsi felelősséget a történelemért!* A Bartha indítványa a holnapi értekezleten mindenestre szavazásra kerül s a többség határoz. Hiszem, hogy nem engedjük meg — ami ellentállásunk miatt bekövetkező alkotmányosértést. Még csak azt jegyzem meg, hogy nézetem szerint még nem késztünk el, mert a törvény szerinti eljárásra még a hátralevő három nap elegendő, ha mi holnap leszerelünk.

A belügyi költségvetés.

— A pénzügyi bizottság ülése. —

A pénzügyi bizottság ma újból összeült a jövő évi költségvetés tárgyalására. A mai ülésen, amelyen *Tisza* Kálmán elnökült és *Gajári* Ödön volt az előadó, — a belügyi tárca költségvetését tárgyalták.

Ez ülésről szóló tudósításunk a következőket jelenti:

Az első felszólaló *Gullner Gyula* volt, aki azt kérdezte a belügyminisztertől, hogy a közigazgatási reformra vonatkozó munkálatok mily stádiumban vannak?

Perczel Dezső miniszter válaszolja, hogy a vármegyék és községek igazgatásának s a fegyelmi eljárásnak reformjára vonatkozó törvényjavaslatok készen vannak s hogy eddig nem publikálták, annak oka tisztán a politikai viszonyokban van, amelyek előreláthatólag a jövő év folyamán se fogják megengedni, hogy a törvényhozás ezzel a reformmal foglalkozhassék.

Farbaky István azt kérdi, hogy a városok igazgatásának rendezésére vonatkozólag közzétett munkálatot elfogadta-e a kormány a reform alapjául? Kérdést tesz továbbá a betegápolási költségek méltányosabb felosztása ügyében.

Perczel Dezső miniszter válaszolja, hogy az az előadói tervezet, melyet az ő előzetesen kikért engedélyével adtak közre, lényeges módosításokon ment keresztül. A betegápolásról rendelkező 1875: III. törvénycikkek revíziójára vonatkozó javaslat elkészült s be is fogja terjeszteni, mielőtt az erre néző a pénzügyminiszterrel folyamatban levő tárgyalások befejeződnek.

Az *anyakönyvi* kiadásoknál *Gullner Gyula* felemlíti, hogy az anyakönyvi teendőknek a községi jegyzők által való ellátása következtében a közigazgatás egyéb teendői hátrányt szenvednek és ezért kívánatos, hogy a községeknek segély iránt beadott kéréseit lehetőleg teljesítsék.

Kardos Kálmán ugyanily értelmű felszólalása után **Perczel** Dezső miniszter azt válaszolja, hogy az anyakönyvvezetési segéderek engedélyezésénél mindenkor igyekezett a helyes középútat megtalálni az intézmény fejlődésének s az államkincstárnak érdekei között. Ugyanily irányban fog jövőre is eljárni s nyugodtan elmondhatja, hogy az e czímen rendelkezésre bocsátott összegekkel nemcsak az intézmény zavartalan működését biztosította, hanem a községi adminisztráció ügyén is sokat lendített. A bizottság megszavazta az előirányzatot.

A színművészeti kiadásoknál **Hegedüs** Sándor kérdést intéz a miniszterhez az operánál s nemzeti színháznál mutatkozó *jelentékeny deficit*, **Fenyvessy** Ferencz pedig az új nemzeti színház építésének ügyében.

Perczel Dezső miniszter válaszolja, hogy úgy az operánál, mint a nemzeti színháznál *tényleg nem kedvezők a pénzügyi eredmények*. A bevételek jelentékeny csökkenése az oka ennek, ami egyfelől a fővárosi színházak s mulatóhelyek szaporodásában, másrészt abban leli indokát, hogy nyilván a mostoha gazdasági viszonyok folytán a vidéki közönség egy része elmarad. A színházak vezetősége e baj orvoslása céljából egyfelől a közönség látogatási kedvét igyekszik alkalmas módon növelni, másfelől a kiadásokat lehetőleg csökkenteni. Az új nemzeti színház építésére nézve bevárandonak tartja szóló az ország pénzügyi helyzete javulásának s illetőleg az új parlamenti palota építése által lekötött összegek felszabadulásának időpontját.

Az előirányzatot megszavazták.

A közegészségi kiadásoknál **Matlekovics** Sándor mulhatatlanul szükségesnek tartja, hogy gondoskodás történjék legalább arról, hogy mindenütt legyenek körorvosok. Ha másként nem lehet, nagyobb dotáció árán is el kell ezt érni. Felhívja a miniszter figyelmét továbbá arra az anomáliára is, hogy a kórházak a betegsegélyező pénztárakat felhasználják az ápolási díjak beszedére.

Perczel Dezső miniszter elismeri, hogy az összes ide vonatkozó rendelkezések dacára maig sem vagyunk abban a helyzetben, hogy az összes egészségügyi körök el lennének látva körorvossal. Ennek a helyzetnek javítására minden lehetőt megtesz, valamint felügyeleti hatáskörében gondoskodik arról is, hogy a kórházi ápolási díjak behajtatására nézve felvetett kérdés rendeztessék.

Az átmeneti kiadásoknál a társadalmi uton felállítandó tuberkulotikus szanatórium létesítéséhez való hozzájárulásnál **Hegedüs** Sándor és **Matlekovics** Sándor teljesen méltányolják ugyan a némes célt, de azt tartják, hogy az állami támo-

gatásnak akkor van helye, ha a társadalmi működés már bizonyos eredményt mutat fel. **Perczel** Dezső miniszter és **Gajári** Ödön előadó utalnak arra, hogy a dr. **Korányi** által megindított széleskörű társadalmi akciónak máris jelentékenyek az eredményei. **Falk Miksa** további pártoló felszólalása után a tételt megszavazták.

A kongrua összeíró egyes bizottságokban működő főszolgabírák napidijaira és utiköltségeire előirányzott tízezer forintot **Fenyvessy** Ferencz a közoktatásügyi tárca budgetjébe véli átteendőnek. — **Perczel** Dezső miniszter felvilágosításai után a tételt, valamint az átmeneti kiadások további tételeit is megszavazták.

A kereskedelmi tárca budgetjének tárgyalását esütörtök délután 5 órára tűzték ki.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A mai ülésen **Endrey Gyula** és **Polónyi Géza** atyafiságosan megosztzkodtak s az egyik elbeszélte a szünetig, a másik a szünetről az ülés berekesztéséig. A tanácssterem tehát nem igen szolgált szenzációval, ha csak nagyobb érdekesség híjján azt nem veszik szenzációnak, hogy gróf **Apponyi Albert** nem felelt a **Polónyi Géza** majdnem megrendeltnek tetsző interpellációjára. A miniszterelnök ugyanis Bécsben van s mikor **Polónyi** fölvetette azt a kérdést, hogy vajjon a szükségjavaslat értelmezése tekintetében csakugyan egy véleményen van-e a kormányelnök és a nemzeti párt vezére — választ egyelőre nem kapott.

— Nem tartanám illőnek, hogy a miniszterelnök távollétében válaszoljak — mondotta **Apponyi** a folyosón.

Máskülönbén a folyosó sem volt tulságosan eleven. A miniszterelnök utazásáról sokat beszéltek ugyan, de olyasmit a szélsőbal sem remél, hogy Bécsből az önálló vámterületet hozza meg **Bánffy** Dezső. A kritikus helyzet illetően megoldásáról alig esik szó, ellenben az a békés hajlandóság, amely a szélsőbal tegnapi konferenciáján még csak félfélen mutatkozott, ma a folyosón diadalmas gyorsasággal hódított. A párt minden békés embere megjelent és folyt a kapacitáció, amerre csak két ember egymásnak utjába akadt. Különösen **Eötvös Károly**, **Komjáthy Béla** és **Barta** Ödön mozgattak meg minden követ, hogy a pártot egységes leszerelésre bírják. **Eötvös** a maga jóízű módorában magyarázgatta az embereinek:

— Azt ne higgyétek, hogy a rendelet az patens. Dehogy az. Végre is intézkedni csak kell, mert különben a spekuláció megsejti ezt az országot. Ha a kormány rendeletet bocsát ki, azért meg lehet szidni; de ha még rendeletet sem bocsát ki, akkor föl kell négyelni.

A többi is csak így beszélt s ahogy tanácskoztak, kapacitáltak, úgy tetszett, hogy fáradozásuk nem meddő, ámbátor dülőre ma sem fog jutni a békesség dolga, mivel a szélsőbálnak még habozó tagjai meg akarják várni a **Bánffy** Dezső és **Apponyi Albert** kilátásba helyezett nyilatkozatait. Ha ez a két nyilatkozat összevág és újból is dokumentálva lesz, hogy a január elsejével bekövetkező jogi állapot tekintetében **Bánffy** is osztozik az **Apponyi** felfogásában: akkor a kis békesajka végezetül mégis csak révbe ér.

Ellenséges szelek azonban még most is veszélyeztetik. **Polónyi Géza** legalább az összes elemeket harcra akarja küldeni a javaslat ellen. Ha ugyan **Polónyi** ura az összes elemeknek, ami nem egészen valószínű. Nem lehet azonban tagadni, hogy a **Sima** Ferencz eldobott babérait fölszedheti és ha épen akarja, egymaga is megobstruálja újévig a javaslatot. Ezt nyíltan hirdette is, a teremben és a folyo-

són. Nevetve nézte azokat a kis csoportokat, amelyek a béke útját próbálták egyengetni és egyszer-egyszer elkiáltotta magát:

— A korcsmáros nélkül számoltok!

S ebben igaza lehet. Az egész szélsőbal egységes megállapodását is halomra döntheti egyetlen szál legény. Én is akarom, te is akarod — mondja ez, meg az, de csak azzal végezheti, hogy Polónyi azonban nem akarja. Vagy csak évődik? Tréfál? Mert mégis különös volna, hogy amikor érzi maga körül a hatalmas békeáramlatot s ő el van határozva a harc folytatására: mégis azt mondja beszéde végén, hogy ez a harc meghozta a részekre bomlott szélsőbal testvéri egyetértését. Csak nem úgy képzei Polónyi, hogy amikor Kossuthék le akarnak szerelni, az Ugronisták pedig most forgatják igazában a fegyvert, akkor ezt testvéri egyetértésnek nevezik!

Ámbár ki tudja? Amoda át ő feljűk már régen fest így, amit testvéri egyetértésnek neveznek...

[A képviselőház ülése.]

Szilágyi Dezső tíz órakor megnyitja az ülést és felhatalmazást kér, hogy ujesztendő napján a képviselőház nevében a királyi családot üdvözölhesse.

Aztán folytatják a tanácskozást.

A második provizórium.

Endrey Gyula bevezetésül azt mondja Apponyinak, hogy ő lehet nagylelkű a kormánypárttal szemben, de a függetlenségi párt nem. Ezután részletes adatokkal mutatja ki, hogy a közös vámterületen kivételünk évről-évre csökkent, ellenben a bevétel egyre emelkedett. Lisztkivitelünk valóságos csufságára van mezőgazdaságunknak. 1892-ben kivettek százezer métermázsza magyar gabonából való lisztet és egymillió métermázsán fölül való, itt megőrölt, idegen, többnyire román búzából való lisztet. Hát a magyar mezőgazdaság istápolása-e az, hogy a vámszövetség mellett behozhatnak ide egy millió métermázsán felül való idegen gabonát? Vagy nem árasztották el külföldi borral hazánkat? Ki nem ismeri azt a vexatórius eljárást, melyet Ausztriában állatkivitelünkkel szemben tanúsítanak? Borzasztó az a rombolás is, amit a prémiumokkal okoztak. Mindenki tudja, hogy állottunk a búzákkal a közös vámterületen. Hiszen e területen két forinttal kaptunk kevesebbet, mint a külföld fogyasztási piacain. És az árakat mindig Bécsből nyomták le. Első eset most, hogy a gabonának jó ára volt, de bizony ez nem a közös vámterület, hanem az általános rossz termés érdeme. Éppen most lenne legalkalmasabb az önálló vámterület behozatala, mikor a búzáknak ára van; mert ha igaz az — amiben ő kételkedik — hogy a gabona ára leszall az önálló vámterület életbeléptetésekor, hát most igazán jó az alkalom, mert a gabonának egy-két forintot árnyatlását minden nagyobb rázkódás nélkül elviselhetné a gazdaközönség. Ne fájjon a fejünk attól, amitől a Gyurkovicsé, hogy milyen lesz Bosznia vámterülete. Tudjuk-e, milyen volt eddig?

Gyurkovics György: Tudjuk. Közös vámterület.

Endrey Gyula: Hát ezentul is közös vámterület lesz.

Gyurkovics György: De hiszen megszűnnék a közös vámterület!

Polónyi Géza: Nem jól tudja Endrey. Nem lehet közös vámterület Bosznia. Vannak közbenes vámok!

Endrey Gyula: Majd csak meg lesz Bosznia valahogy. Kossuth Ferencz határozati javaslatát fogadják fel. (Tetszés a szélsőbalon.)

Az elnök ekkor öt percze felfüggeszti az ülést.

A szünet után.

Polónyi Géza: Nem csodálkozok azon, hogy az önálló vámterülettől most egyszerre félnek. Az orvosok tudják, hogy mikor a sokáig megbénult betegnek visszaadják mozgékonyágát, az nem meri használni kezét, lábát, azt erőszakkal kell kényszeríteni megdermedve volt tagjainak használatára. Ezután elmondja a mostani kiegyezési kísérletek történetét és a provizoriális javaslatok viszontagságait. A miniszterelnök, mikor az első provizorium vitájában az önálló rendelkezést megígérte, akkor Bánffy báró azt is megígérte, hogy kellő időben megteszi az előintézkedéseket. Hát ez a mostani javaslat az, ami a miniszterelnök ígéretében volt?

— Az, az, igen! kiáltják jobbról.

— Hát miféle előintézkedések kellettek ehhez a javaslatához? (Derűtség a szélsőbalon.) Lehetett-e becsületesen mást érteni az ígérethöz az önálló vámterületnél? De hiszen Bécsben is így értették s ennek bizonyítására felolvassa a Neue Freie Presse egy cikkelyét. Majd hivatkozik Lustkandl beszédére, aki öszintén bevallotta, hogy az önálló vámterülettel Magyarországon az exisztenciák százezrei szabadulnak fel és Ausztriában ugyanannyi pusztul el. De hát ily körülmények közt ki bizhatik abban, hogy május elsején tul létesítik az önálló vámterületet, melyet Pulszky és Tisza közveszélyesnek hirdettek és elátkoztak? Hogy követelhetnek ily körülmények közt a függetlenségi párttól bizodalmat május elseje utánra? Hiszen most is úgy emlegetik az önálló vámterületet, hogy valahogy meg ne hallja a király.

Érdekes, hogy Enyedi Lukács határozati javaslatában gondosan kerülte a bankügylet, de meg e határozati javaslatból kiténik az is, hogy a kormány az adatokat nem szerezte meg meg, csak majd e határozati javaslat utasítása alapján fogja megszerezni. Ez pedig szöszegés, mert az adatokat és az előkészületeket október 27-ikén januárius elsejére megígérte. A miniszterelnök az utolsó alkotmányos miniszternek nevezte magát; ez csak félig igaz, mert ami az utolsóságot illeti, abban vele Magyarország alkotmányos életének történetében senki sem versenyezhet. (Zajos nevetés a szélsőbaloldalon.) A szülő Apponyival polemizál. Apponyi azt mondta, hogy ő az ismert jót az ismeretlen jobhért nem áldozza föl. De hiszen a választások alkalmával a nemzeti párt rossznak mondotta a gazdasági kiegyezést, hát hogy lett az a választás óta egyszerre ismert jóvá? Fölolvassa a nemzeti párt 1896-iki választási proklamációját, melyben tiltakozik a párt oly kiegyezés ellen, amilyent a kormány kötni akar.

Gróf Apponyi Albert: Nem is kötöttük le magunkat!

Polónyi Géza: A képviselő ur a jövőre céloz. De hát az eddigi kiegyezés miben különbözik a jövődötől? Miért ismert jó az eddigi kiegyezés? Apponyi és a vele állítólag egyetértő Bánffy szerint 1898 január elsején vámszövetség nincs és május elsejétől egyébről, mint önálló vámterületről nem lehet beszélni. Ha igaz ez, akkor Ausztria január elsejétől vámkülföld. A javaslatnak nincs egyéb intenciója annál, minthogy Ausztriának időt engedjenek a zürzavarból való kibontakozásra. Ő azt hiszi, hogy báró Bánffy Apponyit rászedi, ez világlik ki abból, ha Apponyi ama szavait, hogy május elsejétől egyébről nem lehet beszélni, csak az önálló vámterületről, összehasonlítjuk a miniszterelnök szavaival. báró Bánffy ugyanis csak azt mondja, hogy május elsején tul az önálló vámterület is következhetik. Egy kérdése van tehát Apponyi grófhöz és ez az: *hol van itt a megegyezés közte és Bánffy közt?* Pedig a békeség csak ezen mulik; de a függetlenségek készek a harcot ma is megszüntetni, ha garanciát nyernek az iránt, hogy az ország önrendelkezési jogát május elsején tul is érvényesítik. A javaslat maga eddig nem is egyéb politika Taschenkünstlereinél. (Derűtség a szélsőbaloldalon.) Egyébről iránt fenyegethetnek rendeletekkel, alkotmányfelfüggesztéssel, a nemzet hisz a fejedelmi eskü szentiségében. Mi is megesküszünk arra, amire a fejedelem, hogy a törvényt megtartjuk és másokkal is megtartatjuk. A vitának különben már megvan az az eredménye, hogy a függetlenségi párt egységes politikai pártként jelenik meg s ezért ő és elvtársai nem adnak be külön határozati javaslatot, hanem csatlakoznak Kossuthéhoz.

A szélsőbal zajos helyeslése kísérte a beszédet.

Az elnök két órakor a vita folytatását holnapra halasztotta.

KÜLFÖLD.

A Panama-pör felrisszított Arton-féle kiadásának most folyik a fináléja, a vád- és védbeszédek most hangzanak és Páris, amely a pör tárgyalását már unalmasnak találta, most a szónoklatokra újból zsufolásig megtölti hallgatósággal a termet. A titokzatos Arton nagyon lejártta magát, igen kicsiszertü szédelő lett belőle. A szerep, amelyet játszani akart, nem sikerült. A védő szerepét játszta; mind-azokat, akik bele vannak a perbe keveredve, úgy iparkodott feltüntetni, mint akik semmi inkorrekt dolgot nem cselekedtek, nem voltak megvesztegetve, mindössze, hogy szolgálataikért némi szivességekhez jutottak. Csak egyik-másik egyént mártott be, olyanokat, akik ő róla, Artonról bizonyították, hogy ő tett zsebre sok, nagyon sok pénzt. Mindez különben ma már csak igen mérsékeltlen érdekli a párisiakat. Tisztán látják, hogy azok, akik az Arton listája révén kerültek most pör alá, azok csak az apró halak s a Panama nagy czápai kívül vannak, azokat nem bántják, nem lehet bántani, állam-raison őket már nem bolygatni. A báró Reinach által felsorolt tételek mellett már csak bagatelleül maradt mostanra annak az 1.350,000 franknak a kérdése, amennyit 104 képviselő között Arton osztott ki, és amely összeg már nem is volt tételként vezetve, csak így en bloc. Bagatelle! Ezek az Arton-féle apró halakon adni példát a boszuálló igazságszolgáltatásról, míg a czápak tovább uszhatnak; ez nincs is nagyon inyere az esküdszéknek és nem lehetetlen, hogy az Arton-ügy vádlottjait igen enyhén fog bántani. Az esküdszéki tárgyalásnak legjelentősebb mozzanata a volt rendőrminiszternek: Andrieuxnek a nyilatkozata volt:

— Nagyon sajnálom, hogy oly emberek kerültek a vizsgálat alá, akik igen alárendelt szerepet játszottak az egész Panamában, és azok közül is csak némelyek kerültek vád alá, akik ellen másnemű bizonyítékok voltak az Artonon kívül. Én már sokkal ismertebb hangzású neveket ismerek. Az igazságszolgáltatás is ismeri őket, és még sem látom azokat itt.

— Nevezze meg őket, szólt az elnök és az államügyész.

— Feleslegesnek tartom újból megnevezni őket. Ott vannak a Reinach-féle listában.

Ilyen körülmények között a közhangulat egyáltalán nem az Arton emberei ellen lázong és igazságtalanságnak tartaná, ha ezeket itélnék el, míg a többiek, a nagyobb tolvajok szabadon grasszálnak.

A kinal partokon. Az angol flotta, amelynek rendeltetési helye felől eddig csak találgatások folytak, egy, ma Londonba érkezett sürgöny szerint, *Port-Hamiltonban* kikötött. Állítólag husz hadihajó volna ott koncentráva. Port-Hamilton ugyanannak az öbölnek a leg-szélsőbb foka, amelynek bejárait egyik oldalón a japánok által még okkupálva tartott Vej-Haj-Vej, a másik oldalón az oroszok által elfoglalt Port-Artur védi. Port-Hamilton brit kikötő. Japánhoz legközelebb esik a Kina és Japán közt levő tengersonosban.

Anglia ellenakciója Oroszország kínai politikája ellen Koreában kezdődött, mint annak részleteit most szellőztetik. Korea királya nemrégiben császárrá nevezte ki magát. Azonban ezen címváltoztatással egyidőben merült fel az a jelenség, hogy az új császár nyomban egy angol, mr. Brownt tette meg a vámkezelés igazgatójává. Egyszerre azonban elcsapta mr. Brownt és egy orosz tette a helyére. Ekkoriban egy kisebb csapat orosz katonaság is megfordult Koreában, amely a császárt egy fölkelés alkalmával igen hathatósan védelmezte meg, és ekkor kezdték hangoztatni, hogy Korea orosz protektorátus alá tartozik. Ez ellen azonban a japán diplomácia tiltakozott legelőször és az orosz mozgalmak Koreában el is csendesedtek. Hirtelen azonban élénk, lázas mozgás keletkezett megint. Anglia katonaságot szállított a koreai partokra és Brown visszahelyezését kioroszakolta. Ebben az akcióban Japánnak is volt szerepe. Vajjon most tovább is haladnak-e együtt, azt meglátjuk. *Port-Hamilton* Koreába nyitja meg az utat és az angol flotta most ott van

TÁVIRATOK.

Osztrák tartománygyűlések.

Bécs, december 28. Ma nyitották meg a tartománygyűléseket Alsó-Ausztriában, Stájerországban, Gácsországban, Sziléziában, Krajnában és Görz-Gradiskában.

Bécs, december 28. Az alsó-ausztriai tartománygyűlés elfogadta a Noske és társai által előterjesztett indítvány sürgősségét, amely a tartománygyűlési választási jognak a birodalmi gyűlési választási jog mintájára való kiterjesztéséről szól. Az indítványt kiadták a tartományi bizottságnak.

A stájerországi tartománygyűlés rövid vita után elfogadta a költségvetési provizóriumot.

A görz-gradiskai tartománygyűlésben csak az olasz képviselők jelentek meg. A tartományi főnök sajnálkozását fejezte ki a szlovének távollmaradása felett és háromszorosan, lelkesen fogadott hohot kiáltott ő felségére, mire az ülést határozatképülenséggel miatt berkesztették.

Lemberg, december 28. A lemergi tartománygyűlésben gróf Badeni Szaniszló tartományi marsall azt az óhaját fejezte ki, hogy az állam alkotmányos intézményei ismét rendes működésükbe térjenek vissza. Az egészséges állapotok megteremtésének igazságos alapon kell történnie, amely hosszabb időre biztosítsa az államnak a békét, nyugalmat és tekintélyt, a népeknek pedig a szabad fejlődés lehetőségét. E politikai bonyodalmak között nincs okunk és nem is lehet elhagyni azt az utat, amelyen az állam és a tartomány érdekében az alkotmányos korszak kezdete óta haladunk. Mindig hűvek maradunk a tartomány autonómia zászlajához, amely a tartomány történelmi jogainak elismerésére támaszkodik, de mindig tekintettel van a birodalom egységére és a monarchia politikai viszonyaira. Végül azt az óhaját fejezte ki, hogy a kisebbség összes igazságos követeléseit és kívánságait nyugalommal és jóakarattal fontolják meg. Beszédét ő felsége életteljesen fogadta be, amit a tartománygyűlés lelkesen fogadott.

Sargazsko herceg helytartó beszédében többek közt azt mondta, hogy a tartománygyűlés komolysággal és körültekintéssel nemcsak a tartomány két nemzetisége közt való béke fenntartásához járulhat hozzá, hanem tapintattal és tárgyilagossággal üdvös befolyást gyakorolhat az egész ausztriai népcsalád viszonyaira. Galiczia képviselője, úgy a tartománygyűlésben, mint a birodalmi tanácsban, mindig az állam érdekeinek alapján állott. Azok a pártok, amelyek a tömegekre támaszkodnak, szolgálóivá válnak azoknak. Ugyiszólván átalakulnak elemekké, ami bizonyos tekintetben elemi erőt kölcsönöz nekik, de ez erőben elvész a vezető eszme. Ez ellen a legjobb védelmet nyújtja a trón iránt való érzelmeinkben és a monarchia iránti szeretetben való egyesülés. (Élénk tetszés.)

A tartománygyűlés elfogadta Javorszki sürgősségi indítványát, hogy feliratot küldjenek a koronához.

Szerb-montenegrói affér.

Belgrád, december 28. Egy Cetinjéből jött értesítés jelenti, hogy Ranko Taisics paraszt vezér és volt Skupcsinai képviselő, kit egy tanító meggyilkolásában való részesség vádjai miatt a szerb bíróság üldöz, és ki ez elől Montenegróba szökött, ma Cetinjébe érkezett s a montenegrói fejedelemtől kért oltalmat, amelyet meg is kapott Belgrádban e hír nagy megütközést keltett, s a törvényszék Taisics kiszolgáltatását a legerélyesebben szándékozik Montenegrótól követelni.

Uj esztendő a Vatikánban.

Róma, december 28. Ma megkezdődtek a kihallgatások a pápánál. A diplomáciai kar tolmácsolta üdvözlését az új esztendő alkalmából. Legelsőnek gróf Revertera vatikáni osztrák-magyar nagykövetet, mint doyent fogadta a pápa.

HIREK.

— **Stefánia özvegy trónörökösne utazása.** Münchenből táviratozzák: Stefánia özvegy trónörökösne és leánya, Erzsébet főhercegnő tegnap este 10 órakor Münchenből Bécsbe utaztak. Az özvegy trónörökösne hűlés következtében néhány napig ágyban fekvő beteg volt, de most már teljesen jól érzi magát.

— **Samassa pásztorlevele.** Samassa József egri érsek a pápa gyémántmiséje alkalmából főpásztori levelet adott ki. Ugy mondja, hogy a katolikus egyháznak a legválságosabb helyzetben oly kormányzó adatott, akinél jobbat gondolatban sem alkothatni. Elrendeli, hogy újév napján az ünnepi szent misében mondják el a pápáért való imádságot és mise végén énekeljék el a „Te deum”-ot.

— **Görgey Kornél temetése.** Ma délután temették el nagy katonai pompával Görgey Kornél nyugalmazott honvédelmi tábornagyot és főrendiházi tagot. A ravatalt az elhunytak vámházakörut 15. szám alatt lévő lakásán állították föl. — A kapun a Görgeyek gyászfiatyalos czimere függött, bent a halottas házban fekete baldachin alatt a koszorúkkal borított ravatalon fektült az elhunyt altábornagyi ruhájában. A gyászszertartást Horváth Sándor evangélikus lelkész végezte. A végtisztességen megjelentek báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, Lobkowitz Rudolph herceg hadtestparancsnok, Forinyák Gyula tábornagy, a Budapesten időző tábornokok, a helyőrségnek törzs- és főtisztjei, Wekerle Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke, gróf Szapáry István, Gyulai Pál főrendiházi tagok, és több országgyűlési képviselő. A temetésre kivonult a 68-ik gyalogezred egy zászlóalja lobogóval, a 13-ik huszárezred egy százada, a 4-ik hadtest tüzérezredének egy ütege s az első honvédegyezred zenekara. A halottat a katonai temetőbe vitték. A menetet Klobucsár altábornaggyal élén a katonaság nyitotta meg. A Vérmezőn a gyalogság és tüzérség dísz-tűzet adott.

— **Püspök a szocializmus ellen.** Kiss Áron, a tiszáninneni református egyházkerület püspöke körlevelet intézett a papjaihoz, amelyben felhívja őket, hogy minden rendelkezésükre álló eszközzel akadályozzák meg a szocialista tanok terjedését s az iskolákban és a templomokban prédikáljanak a szocialista tévtanok ellen.

Felcsapván pedig Márk evangéliumának X-ik részét, a következőket olvassuk:

Jézus pedig mondá: Egy fogatkozásod vagyon még: Eredj el, valami marhád vagyon, add el és adjad a szegényeknek és kincsed léssen mennyben; és jer, kövess engem, felvévén a keresztet.

A világ azóta nem sokat változott, mert mindjárt ezután következik:

Amaz pedig megszomorodván e beszéden, elméne nagy szomorúsággal; mert sok jószágá vála.

Majd ha a papok prédikálnak, nem lesz alkalomszerűtlen, ha előbb a szentírásnak ezt a néhány sorát elolvassák.

— **Kézfogók.** Báró Thorockay Viktor, a főrendiház titkára, eljegyezte ifjabb Keszlerffy János nagybirtokos leányát, Angelát. — Dr. báró Drechsel Gyula, békésgyulai ügyvéd f. hó 26-án eljegyezte Ladics Margitot, Ladics György földbirtokos és a vaskorona-rend lovagjának leányát. — Márki Albert, gróf Almásy Dénes uradalmi számtartójának leányát, Rózsikát, tegnapelőtt jegyezte el Sarkadon Kiss László Békés vármegye aljegyzője.

— **Az új pécsi püspök felszentelése.** Pécsről táviratozzák: Hetey Sámuel, az új pécsi püspököt a budavári primási palota kápolnájában fogják felszentelni. Az ünnepi szertartást, amely január 2-án lesz a pápai bréve alapján, Vaszary Kolos hercegprimás, Császka György kalocsai érsek és Boltizár József felszentelt püspök fogják végezni.

— **Szüleveszter.** Néhány nap múlva elmúlik az 1897-ik esztendő és rendes szokás szerint senki sem fogja megsíratni, hanem reményekkel eltelve várja a következőt. És ismét megtelnek a templomok ajátos hívőkkel, akik jobb sorsot könyörögnek le maguknak az Egek urától. Amikor pedig az óra mutatója eléri a tízenkettőt, az emberiség nagyokat

iszik a saját és a következő év egészségére. A babona azt tartja, hogy amit az ember újév napján csinál, azt fogja tenni az egész esztendőben. Talán ez az oka annak, hogy az egész esztendőben annyit isznak az emberek. Szüleveszter éjjelen vig élet fész mindenfelé. A társaskörök és asztaltársaságok már most hirdetik az évtordulóra való csataterveiket. A ferencvárosi kaszinó Andrassy-ut 39. számú helyiségeiben tombolával és tánczccal egybekötött vigasságot rendez. Ugyanezt teszi a IV. kerületi társaskör is kalap-utca 17. szám alatt levő helyiségeiben. A Nemzeti Szalon valami különös vig estét rendez. Lesz sok tréfás előadás, képsorolás és tombola. Akuknek nem jut család, akivel együtt vigadjanak, azok a vendéglőkbe és mulatóhelyekre mehetnek. A főkapitány tekintettel az emberiségnek erre a családtalan részére, megengedte, hogy a vendéglők, kávéházak és nyilvános mulatóhelyek ezen az estén kivételesen hajnali három óráig nyitva maradhassanak. Ugyanaddig az ideig szólhat a muzsika is.

— **Halálozások.** Ma délután három órakor temették el Pertik Tamást, dr. Pertik Ottó egyetem tanár atyját. A ravatalt a ferencziek-bazára udvarán állították fel s a gyászszertartást Kirnai Károly belvárosi apátplébános végezte. — Pozsar Károly, a bártfai gimnázium igazgatója, meghalt Bártfán. — Kovács Gyula, Eperjes város főszámvevője, meghalt 69 éves korában Eperjesen.

— **Azok a szocialisták.** A szocializmus terjed az országban, az bizonyos, fog is terjedni az eddiginél nagyobb mértékben, az sem szenved kétséget, de az már mégis komikus, hogy a vidéken az emberek rémeket látnak és minden hokorban szocialistát sejtnek. Ha a nép megtagadja az adófizetést, úgy azt mondják, hogy azért teszi, mert szocialista, pedig ez azelőtt is megtörtént. Ahhoz, hogy valaki adót ne fizessen, éppenséggel nem kell, hogy szocialista legyen, mert fizetni egyáltalában nem szeret az emberiség. Ha a korcsmárban véres verekedés támad s a zsidó korcsmárost megverik, mindjárt a szocializmussal állanak elő. Pedig az már csak bizonyos, hogy a korcsmai duhajkodásnak inkább a spiritizmus az oka, mint a szocializmus. Ami a korcsmárost illeti, azt a legrégebb idők óta mindig első sorban verték meg a vendégek, ha lehetett. Ha pedig nem lehetett, úgy a korcsmáros verte meg a vendégeket. S ez úgy lesz ezentúl is, akár van szocializmus, akár nincsen! Tegnap a pestmegyei Szent-István községben bevették a plébános házának az ablakait. A szent-istvániak most arról panaszkodnak, hogy ezt a szocialisták tették, pedig valószínűbb, hogy vándor üveges tótok akartak ily módon egy kis forgalmat elérni. Mert, ha senki az ablakot be nem törí, az magától nem pusztul el, mert az üveg furcsa dolog, az ugyanis nem kopik. És mi történnék a vándor üvegesekkel, ha be kellene törniök az ablakok végeikopását? Katasztrófa történnék, mert az üveges sokkal gyorsabban kopik, mint az üveg. Megvigasztaljuk a szent-istvániakat azzal, hogy nagyon szerencsés lenne az emberiség, ha a szocialis forradalomtól a világ összes ablaküvegeinek az aran meg tudna szabadulni.

— **Az állatvédők.** Az Országos Állatvédő Egyesület ma dr. Verédy Károly királyi tanácsos elnökelete alatt ülést tartott, amely alkalmas arra, hogy állati körökben kellemes szenczációt keltsen. Komoly emberek foglalkoznak az állatvédelem kérdésével, de oly módon foglalkoznak vele hogy lehetetlen nem mosolyogni rajta. Mit ér az a csirkének, ha a rendőrség meg is tiltja a szakácsnéknak, hogy a lábuknál összekötözve és fejjel lefelé lögatva vigyók haza a biztos halálba. A legmeszebbmenő csirkehumanizmusnak is az a vége, hogy a szakácsné kést tesz a nyakára s az állatvédő-egyesületi tag talán fájó szívvel, de mindenesetre jó étvágygyal megeszi a védenzet. A legtöbb állatvédelem is önzésen alapul, mert a legtöbb házi állatnak az utolsó stációja, hogy úgy mondjuk: a temetője, a gyomor. Feltétlenül helyes és emberiség dolog, ha oda iparkodik az egyesület, hogy a háziállatokat oktalannul ne kínozzák, de az már mégis csak humoros dolog, amit elhatároztak, hogy állatmentő kocsi-kat állítanak fel a jövő évben. Mire lesz az jó?

Vegyünk csak egy példát. Morczos kandur éjjel szerelmi kalandokra indul s a legnagyobb megdöbbenésére a háztetőn találkozik Dorombbal, adáz vetélytársával, amely épen azzal foglalkozik, hogy elszerezze tőle szive bálványát, a kendermagos Czirmost. Morczos nem rest és megpofozza Dorombot. Óriási miakolás s a macskavér folyik. Az eset komoly s az utcásarkon felállított állatrendőr azonnal telefonoz az állatmentő társaságnak az állatgyógyászati akadémiába. Az állatorvostanhallgatók, akik éjjeli inspekcziót tartanak, azonnal felkerekednek s a mentő kocsival a vész színhelyére robnak. Magától értetődik, hogy az állatmentő kocsit a humanizmus szent nevében emberek huzzák. Elérnek a baleset színhelyére. Előveszik a mentő létrát és felrohannak a háztetőre. A vértocsát megtalálják, de hol vannak a páciensek? Megszöktek a nyomorultak. Ámde ott miakolnak a negyedik szomszédban. Az állatmentők komolyan fogják fel hivatásukat s rohannak utánuk. Az ájult macska azonban még mindig százszor fürgébb, mint a legelevenebb mentő s a dolog vége legfeljebb az lehet, hogy a mentő kitöri a nyakát. Nem jó ideák ezek. Mire való például a hajléktalan állatok menhelye és az előregedett állatok menháza. Hisz olyan öreg a kutyán és macskán kívül semmiféle állat sem tud lenni, hogy végre is meg ne egyék. Legujabban már a lovat is megeszik. Vagy ki látott már végelgyengülésben kiáltó disznót vagy ökröt? Olyan öreg az a disznó vagy ökör nem lehet, hogy még mindig ne válhassék belőle karmanádli meg bifték. Az állatvédő-egyesület tehát nem jól teszi, ha tulzásokba bocsátkozik, mert ezen a nyomon tovább haladva, hogy valami újat produkáljon, kénytelen lesz majd ruhakiosztó és karácsonyfaünnepeket rendezni ifjú háziak, macskák, malaczkok, csikók, borjúk s kis esacsik számára.

— Az árvák pénze. Hódmezővásárhelyen, a városi pénztár mai vizsgálatánál *Baksa* polgármester 6513 forint 19 krajczár hiányt fedezett föl, melyből 6500 forint az árvapénztárra, 13 forint 19 krajczár a házi pénztárra esik. A polgármester *Szabó* pénztárnokot és *Medveczky* ellenőrt hivataluktól azonnal felfüggesztette és a vizsgálóbíró értesítette, ki őket letartóztatta. A hiányt a bűnösök tisztí biztosítéka és vagyona fedezi.

— Gyermek-előadás az orfeumban. Tisza Kálmán védnöksége alatt álló *Gyermekbarát-Egyesület* 30-án a Somossy mulatóban gyermekelőadást rendez azoknak a szegény éhező gyermekeknek a javára, akiket az egyesület, az anyagi eszközök hiánya miatt, már nem részesíthetett segítségben. Az igazán jótékony ügyet szolgáló előadás alkalmával gyermek-balletek s olyan mutatványok kerülnek sorra, amelyek alkalmasak arra, hogy a gyermek-világot szórakoztassák és mulattassák. Erre az előadásra jegyeket lehet váltani a Fleischmann-féle dohánytözsdeben (Bálvány-utca 8. szám alatt).

— Vádak a honvéd-menház ellen. Néhány héttel ezelőtt több fővárosi lapban panaszok merültek fel a honvéd-menház kezelése, illetőleg a menházi parancsnok eljárása ellen. A menháza felügyelő bizottság megvizsgálta a panaszokat s konstataciókat ezeknek az alaptalanságát. Ennek következtében tpvábbi intézkedések megtételét nem találta szükségesnek.

— A czinkotai nagyszony. Özvegy *Beniczky* Bathyány Ilona grófnő, a kinek jótékonyága az egész környéken ismeretes, a czinkotai állami óvoda kicsinyei számára karácsonyfa-ünnepeket rendezett. A grófnő szántiz gyermekeket látott el meleg ruhával s mindenféle karácsonyi ajándékkal.

— Sikkasztó ügyvédesség. *Miskolczi* tudósítónk írja: *Lichter* Gábor ügyvédesség, aki Holländer Gusztáv miskolczi ügyvéd irodájában volt alkalmazva, 400 forintot elsikkasztott a rája bizott pénzből és eltűnt a városból. A törvényszék elrendelte a körözletését.

— A langenzersdorfi vitrioldrámához. *Kodolits* Mária, aki vetélytársnőjét, *Gregorovits* Adélt vitriollal halálosan megégette, úgy látszik, elmebeteg s rémes cselekedetét is beszámíthatatlan állapotban követte el. *Kodolits* Mária már évek óta

nagyon rosszul bánat a gyermekeivel. Annyira ütötte-verte őket, hogy több ízben a rendőrségnek kellett közbelépni. Azért szigorúan meg is tiltotta két idősebb gyermekének, hogy az ő bánásmódjáról apjuknak valamit is eláruljanak. Mikor azonban *Kodolits* hazajött s a gyermekek szomorúságát észrevette, azok mindent elmondottak neki. *Kodolits* végre arra a meggyőződésre jutott, hogy gyermekeinek élete, ha az anyjukra bizza őket, nem biztos. És valóban, ezelőtt háromnegyed évvel megtörtént, hogy egy rendőr épen abban a pillanatban tette ártalmatlanná *Kodolits* német, amikor három gyermekét a *Dunába akarta dobni*. Egy másik alkalommal azzal fenyegette legidősebb leányát, hogy egy élesre fent konyhakéssel le fogja szurni, amire a gyermek elmenekült. Ezek után *Kodolits* radikális eljárásra határozta el magát. Két fiát magával vitte s leányát az irgalmas nővérek zárdájába adta. Mindezeket az illetékes hatóság jóhagyásával tette. *Kodolits* német beadta férje ellen a válókeresetet s egyúttal 50,000 forint végkielégítést követelt tőle. Mindezek a dolgok természetesen nem maradtak titokban a *Kodolits*-család ismerősei és rokoni előtt és így megtudta ezeket a szomorú körülményeket *Kodolits* unokanővére, *Gregorovits* kisasszony is. *Kodolits* német anyjához költözött, ennek dacára azonban több ízben felkereste férjét *Langenzersdorfbán*, habár ekkor már ismeretsége volt egy férfival, akire a válópör eldőlte után nőül akart menni. Időközben azonban ez a férfi kijelentette *Kodolits* németnek, hogy ez az ágában sincs őt feleségül venni s erre *Kodolits* német ideges rohamok lepték meg. Egy ilyen rohamában követte el végtetes tettét is.

— Érdekes műemlék. Magyarország egyik legérdekesebb műemléke a *csütörtökhelyi kápolna*, melynek főszentélye az ezredéves országos kiállítás történelmi csarnokában hü másolatban látható volt. A közoktatásügyi miniszter elhatározta, hogy ezt a becses műemléket megmenti az elpusztulástól s a műemlékek országos bizottságának javaslatára, megbizta *Steinhausz* László királyi főmérnököt, hogy készítse el a kápolna restaurálásának a tervét. A stilszerű újjáépítés munkáját a miniszter már a tavasszal meg akarja kezdeni.

— Egy év alatt. A szociáldemokrata mezőgazdasági munkások tegnap befejezett országos gyűlésén 120 község volt képviselve 209 küldöttel. A párt a múlt karácsony óta, amikor az első ilyen kongresszust tartották, majd megkészszerződött. Akkor csak 70 község küldött képviselőt az országos gyűlésre s a küldöttek száma csak 125 volt.

— Nemzetközi anarkista-banda. *Brüsszelből* jelentik: A brüsszeli rendőrségnek ma sikerült egy tíz tagból álló nemzetközi anarkista szövetkezetet kézrekeríteni, amely osztrák és német bankjegyek hamisításával foglalkozott. Elfogatásuk alkalmával nagymennyiségű kész hamis bankot találtak náluk. A rendőröknek nem volt könnyű a dolguk, mert amikor meglepték az anarkistákat, azok revolverlővésekkel fogadták őket. Az egyik rendőr golyótól találva, halva rogyott össze, két rendőr pedig könnyebb természetű sérülést szenvedett.

— Öngyilkos börze-ügynök. *Milánóban*, mint onnan táviratozzák, ma *Lewy* Henrik tőzsde-ügynök agyonlőtte magát. *Lewy* fizetésképtelen lett s bukása következtében két milánói előkelő banküzlet félmillió kárt szenvedett.

— Letartóztatott lovag. *Bécsből* táviratozzák: Lovag *Kogerer* Ágoston, lovag *Kogerer* Henrik udvari tanácsosnak és a *Ferencz József* vasut volt vezérigazgatójának fiát, a rendőrség tegnap letartóztatta. A lovag ur nem egészen lovagias természetű üzemekbe honyolódtott pénzágensekkel s ezért gyűlt meg most a baja a törvénnyel.

— Polgármester mint orgazda. *Prágából* táviratozzák: Tegnap *Werschovitzban* a csendőrség elfogta *Janda* Alajos polgármestert. Előzetesen házkutatást tartottak nála és ez alkalommal olyan tárgyakat találtak a lakásán, amelyek a polgármester urat szerfelett kompromittálják. Elfogatásának okáról többféle verzió kering. Némelyek azt hiszik, hogy azért tartóztatták le, mert része volt a legutóbb *Werschovitzban* lefolyt zavargásokban, mások azonban határozottan tudni vélik, hogy temérdek olyan

holmit találtak nála, amelyek a vasutnál az utóbbi időkhöz történt lopásokból származnak. Két bérését, akik majdnem mindennap a vasutra mentek, hogy a lopott holmit kocsin hazaszállítsák szintén elfogta a csendőrség.

— Férfi mint apáca. A szatmári rendőrséget érdekes és pikáns eset foglalkoztatja. A múlt hét elején a szatmári irgalmas nővérek zárdájában két idegen apáca jelentkezett, akik a főnöknőtől alimizsnát és koldulási igazolványt kértek. A főnökő gyanúlanul teljesítette kérésüket, sőt még egy testvért is adott melléjük, hogy kalauzolja őket a városban. Egy éjszaka benn is halt a két idegen apáca, a klastromban, de reggelre eltűntek. Eppen idejében, mert a melléjük adott testvér furcsa dolgokat referált róluk a főnöknőnek. Különösen az egyik idegen apáca tünt fel előtte gyanusnak, mert bár állandóan vékony hangon beszélt, néha hirtelen megvastagodott a hangja. Vacsora után pedig rajtakapta őt, amint a klastrom egy sötét zugában keményen pöfékelt egy makra pipából. Koldulás közben is furcsán viselte magát a basszus hangú testvér, mert ha valaki nem adott nekik alimizsnát, csúnyául elkáromkodta magát. A főnökő azonnal jelentést tett a rendőrségnek, amely nemsokára *Máramaros-Szigeten* elfogta a két feltűnő viselkedésű apácát. Kivallatták és megvizsgálták őket és ekkor kiderült, hogy az egyik ugyan nő, de a másik férfi, mindketten együttvéve pedig családok, akik ily módon akartak pénzhez jutni.

— Alarczos bál a vígadóban. A lapokban a fővárosi vígadó bérlojének téves közlése miatt az a hír jelent meg, hogy január 9-én a Fővárosi Szegény Gyermekkert Egyesületnek lesz az alarczos bálja. Január 9-én azonban nem az említett egyesületnek, hanem a *Gyermek Otthonnak* lesz a konfetti és serpentin dobálással egybekötött alarczos bálja, amit a jótékony egyesület a közönségnek szíves figyelmébe ajánl.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Operaház. *Lindh* Marcella, aki tavaly Budapesten mint hangversenyénekesnő mutatkozott be, most az operában fog vendégszerepelni. Január 4-én énekel először és a következő dalművekben fog fellépni: „*Lammermori Lucia*“, „*Alvajáró*“ és „*Traviata*“. Az operaházban az új esztendő a „*Hunyadi László*“-val fogják megnyitni. A dalművet megelőzi *Allaga Géza* „*Királyhymnusz*“-a, melynek szövegét *Jókai* írta. — Január 10-én drámai előadás lesz az operaházban. A Nemzeti színház személyzete a nyugdíjintézet javára előadja *Jókai* „*Aranyember*“-ét. Ez előadást bérletszünetben, mérsékelt helyárak mellett tartják meg.

* A Vígyszínház újdonsága. A Vígyszínház-nak legközelebbi újdonsága *Labiche*-nak, a francia bokoatírók nagymesterének, egyik legkaczagatottabb bohózata, a „*Champbeaudet állomás*“ (Station Champbeaudet) lesz. A darabból ma délelőtt tartották meg az olvasópróbát és bemutatóját január első felére tervezik.

* Five o'clock. A fővárosi közönségre kiváló művészi és szellemi élvezet vár. Ugyanis a poliklinika javára, melynek emberbaráti működését az egész fővárosban a legnagyobb rokonszenvvel kísérik, január 6-án a Royal-szálló dísztermében five o'clock-teaestély lesz. Az estélyen *Csáky* Albin grófné és *Mikszáth* Kálmán mint felolvasók fognak szerepelni és *Hubay* Jenő és neje is előkelő művésztüket a jótékony cél szolgálatába bocsátják. A műsor a következő: I. Gróf *Csáky* Albiné felolvasása; II. a) *Albumlap*, *Wagnertől*, b) „*Mazurka de Concert*“ *Hubaytól*, előadja *Hubay* Jenő; (III. a.) „*Ringlein*“ *Chopintól*, b) „*Hier unter diesem Tannenbaum*, *Hubaytól*, c) „*Gretchen an Spinnrad*“, *Schubertől*, éneklí *Hubayné-Czebrían grófnő*; IV. a) „*Képed előtt*“, (adagio a G-huron) *Hubaytól*, b) „*Valse Caprice*“ *Wieniawszkytól*, előadja *Hubay* Jenő; V. a) „*Sapphische Ode*“ *Brahmstól*, b) „*Im Herbst*“ *Franztól*, éneklí *Hubayné-Czebrían grófnő*; VI. Felolvasás *Mikszáth* Kálmántól. Ezt követi 7 órától 9-ig tea, a *Radics* zenéje mellett. Jegyek 5, 3 és 2 forintjával a „*Harmonia*“-nál válthatók.

Ifjuság.

— Halbe Miksa drámája. Első előadása a „Magyar Színházban” 1897. december 28-án. —

Nincsenek már tragédiák, csak szomorú történetek, nincsenek már tragikai hősök, csak szomorú emberek, nincsen tragikai vétség, csak emberi bűn, nincsenek is emberek, csak angyalok és nincs bűnük, csak ösztönük.

Ez az új német drámairodalom hitvallása, amely a természettudományok és a scholasticizmus utolsó nyűgétől felszabadult bölcsészet segítségével eléledött meg. Max Halbe színműve, az *Ifjuság* is azt a leküzdhetetlen ösztönt hirdeti, amelynek mindnyájan vértanúi vagyunk Egy magasabb vagy egy alantasabb ösztöntől hajtva — ami már egyre megy — ittassal meg, esik kábulatba és hull a sűrődörbe a felelőtlen emberi lény.

Egy poseni lelkészlakban az öreg Hoppe a plébános és gazda. Jóságos, tisztességes férfi, akinek lelkében nincs ridegség, gondolataiban nincs aszkézis. Ha csillog a pohárban a sziv-erősítő, kész eldudolni egy-egy dalt és lába ilyenkor mozgolódni kezd. Káplánja, egy Schigorski Gergely nevű lengyel fiatal pap, épen az ellenkezője. Fagyos és megingathatatlan istenfélelemben él, szíve irtózik minden hiu gyönyörtől. Kivülök még két lakója van a plébániának: Anna, egy harmatos kis lány, Hoppe unokahuga, és Armandus, a lány mostohaöccse, egy szerencsétlen hülye gyerek.

A puritán kis társaságnak levél jelenti, hogy vendég érkezik. Nem a szomszéd esperes jó, sem a plébános, hanem egy fiatal diák. A plébános unokaöccse és Anna cousinja: Hartwig György. Miután már „éretté” avatták, most a heidelbergi egyetemre készül. Anna és György egymással szemközt állva, fiatal testüket delejes áram futja át. Ez az ifjuság! Az első szerelem dala. Az öreg nagybátya csak örül boldogságnak, mert füle nem hallja, amint szívkövekben susterreg a szikra és egyre több szikra, egyre több. „Csókoljátok meg egymást!” rendel az öreg plébános.

De Schigorski lelke föllázad e hajnalhadás és gerlebugás ellen. Sötét vízió tépi benséjét. Anna anyja elbukott és a szegény lánynak, mint mondani szokás, „nincsen apja.” Ha az anyja sorsa utólagra őt is! Schigorski rá akarja venni, hogy anyja bűnéért engesztelődjék ki az Úrral és menjen kolostorba. De mehet-e most, midőn a levegő körülötte tele van napsugárral, rózsaszíntű és paszirtaszóval! Schigorski megienyegeti Györgyöt is, hogy el fog merülni, ha hallgat szíve csábításaira. Menjen Heidelbergbe és temetkezzék el könyvei között. De György lelkesül e pillanatban szabadságáért, érzelmeiért, ifjuságáért! Ez kell neki: a sziv szabadsága.

— És ön szabadságnak nevezi azt, ha szenvedélyeinek nyüge alatt cselekszik? — kérdi Schigorski.

És a szenvedély csakugyan győzedelmeskedik fölöttük. Egy éjszaka Anna belopódzik György szobájába: a poseni lelkészlak nyugalmának vége, az ifjuság idylljéből a bukott lány drámája lesz. Armandus, a bamba mostohaöccs látta, amint testvére besurrant a diákhöz, akit ő lelke mélyéből gyűlöl. Másnap, amikor a szerelmesek elbucsznak, mert Györgynek mennie kell, puskát ragad, de lövése nem Györgyöt találja, hanem Annát, aki fehér ruháján néhány véresöppel felszáll az Urhoz.

Halbe tehát az ifjuságot, a tizenhat esztendőskort, a kartonruhát és a pelyhedző hajszselyemszálat is lekönyszeríti a mai drámairodalmi siralomvölgybe. Hát ez az ifjuság? Nem az a rózsás álom, amelyet életünkben csak egyszer álmodunk végig?

Lehetséges, hogy Max Halbenak van igaza, hogy sok esetben csakis neki van igaza. De mi az egész estén át nem tudtunk megszabadulni attól a gondolattól, hogy Hartwig Györgynek, ennek a félig érett kamasznak a kirugása nem érdemel meg művészi mintázást, és folyton eszünkben volt, hogy a büntetőtörvény megfenyíti a sziv explozióit, ha bizonyos életkoron alul jelentkeznek, és sajnálkoztunk a fölött, hogy Annuska néhány hónappal tullep-ven e törvényes kort, a leendő heidelbergi studiózus elkerüli csinjéért a büntetést.

Lehetséges az is, hogy Halbeban van a hiba, amiért ilyen filiszterségek jutnak az

eszembe és amiért nincs több érzékem az ifjuság szent tüze iránt. Mert bizonyos az, hogy Halbe rajza művészileg nagyon tökéletes és az a körülmény, hogy e darab öt év óta — azóta tudniillik, hogy először bemutatták a berlini Residenz-Theaterben — a német színpadok egyik modern híressége, mondom, ez a körülmény nem lehet befolyással ama nézetünkre, hogy itt nem egy poétikusan átszellemült művel állunk szemközt.

Aki három felvonást csupa hangulatellemmel akar megtölteni, annak a szellem nagyobb gazdagságára, a kedély nagyobb mélységére van szüksége. Az elmúlt hetekben láttuk Budapesten Hauptmann „Magányos emberei”-t, amelyben szintén nem dühög az „akció”, bár hőse legalább összeütközésbe jut külsőleg hitvesével és környezetével, bensőleg lelkiismeretével. Az is két ember története, ott is egy jövevény kifogat egy békés kis világot a sarkaitól, de Hauptmann hangulatai mennyivel mélyebbek, komolyabbak és őszintébbek és stílje is mily virtuóz! Max Halbe ellenben siheder-történetek nem adott mesteribb formát, mint amint megérdemel.

Szomaházy István a darabot gyöngéd figyelemmel és teljes poétai készütséggel fordította. Nincs fordításának egyetlen szépség-hibája sem.

Az előadásnak volt több igen jó mozzanata, de nagyon sok tompa, szintelen részlete is. Teljesen a szereplők egyike sem felelt meg feladatának. Somló Emma (Anna) fülbemászó organumával nagyon szépen és természetesen beszél, határozottan jó és szimpatikus színész, de alakításának még sincs meg a hangulatos-sága, a finomabb költői illata. Fűredi Bélának (Hartwig), ha teljes igazságot akarunk szolgáltatni, azt kell mondanunk, hogy erre a szerepre magunk sem tudunk elképzelni egy megfelelő ábrázolót, egy bájos és üde ifjut. Nem is komoly férfiszerep ez, hanem nadrágszerep.

Molnár László (Hoppe) kétségkívül okosan beszél, de a meleg, jóságos öreg pap számára nincsenek hangjai. Kellemesen lepott meg Sziklai Kornél (Armandus). Ez a tulságosan burleszk kómikus ma komoly jellemző képességről és színpadi intuízióról tett tanúságot; technikailag is sok érdekes dolgot mutatott. Székely Sándor (Schigorski) csinosan szaval, de indulatának még nincs meg a skálája és meggyőző ereje.

Az „Ifjuság” budapesti karrierjét nagyon jelentéktelennek képzeljük. Ebben megerősített a ma esti fogadtatás is, amelybe sok öldröklő mosoly vegyült. Mi sem könnyebb, mint ezt a közönség fogyatékos intelligenciájának betudni, avagy a színészeket odaállítani bünbakul.

Mint az ifjuság meséje, nézetünk szerint, csunya és valótlan kis mese ez. Amit Anna és György tesznek, az lehet föltétlenül való, sőt, némelyek szerint poétikus is, de hogy ez épen az ifjuság volna, mesebeszéd. Telik ez a férfikortól és sok öreg rouétól is. mert az emberi ösztönök örök ifjak. Ami az ifjuság különös költészetére vall, abból Halbenál nem látunk semmit. Egyetlen jelenetet, egyetlen poétai fordulatot nem hallottunk egész estén át, amely Anna és György élete történetében nem eshetnék meg husz évvel később. Az ifjuság nem ez. Anna és György talán fiatalok, de történetük nem az ifjuság dala. Az ifjuság érzelmes, álmodozó és kiforrotlan, mint Max Halbe, a fiatal német író. Darabjában egyedül ő képviseli az ifjuságot.

M. G.

FŐVÁROS.

(Restauráció előtt.) A 45-ös bizottság tegnap délután Kléh István elnöklése alatt ülést tartott. A főjegyzői és első osztályú ügyészi állásokra — az elnök jelentése szerint — a kijelölt választmány csütörtökön fog kandidálni; a 45-ös választmány a jelölést a január havi első közgyűlés előtt teszi meg.

A holnapi, december 29-iki közgyűlésen a közigazgatási bizottság öt tagját választják meg. Az eddigi tagok voltak: Busbach Péter, Kollár Lajos, Galléri Szabó János, Tenczer Pál, Wagner Géza. A mai ülésen ajánlatba hozták, hogy Busbach helyett válasszák be Gerlóczy Károlyt s Kollár helyett Rácz Károlyt. A 45-ös választmány többsége ehhez hozzájárult.

A bíráló választmányának is öt tagja válasszandó. Eddig tagok voltak: Kléh István, Nyíry Lajos, Ország Sándor, Steiger Gyula, Szász László. Ország Sándor helyett ajánlatba hozták ma Horánszky Nándort; a többség az ajánlathoz hozzájárult s így jelölve vannak: Kléh István, Nyíry Lajos, Horánszky Nándor, Szász László és Steiger Gyula.

Az igazoló választmány nyolcz tagját kell újból választani, a kilenczediket a főpolgármester nevezi ki. A főpolgármester tudatta, hogy a maga részéről a VI. kerületből nevez ki tagot. Kijelölték kerületenként a következőket: I. Heinrich Kálmán, II. Rácz Károly, III. Végh János (ezelőtt Stern József volt), IV. Szadovszky József, V. Schweiger Márton, VI. (a főpolgármester nevez ki), VII. Morzsányi Károly, VIII. Hűvös József, IX. Thuróczy Adolf.

A tanácsosi állásokra a 45-ös választmány a következőket jelölte: Kun Gyula, Vosits Károly, Vaszlíevics János, Kullmann Lajos, Lung György, Szabó Károly, (VI. kerületi előljáró), Faller Ferencz (főjegyző), Hermann Béla (II. kerületi előljáró), mindannyian 9—9 szavazatot kaptak. Horváth János, Viola Imre 8—8 szavazatot.

A középítészeti igazgatói állásra: Heuffel Adolfot nyolcz kerület jelölte, Devecis Ferenczet egy kerület (a III-ik).

A főszámvevői állásra egyedüli jelölt: Lampl Hugó, a tisztii főorvosi állásra: dr. Schermann Adolf.

A tisztii főügyészi állásra egyhangulag Toldy Józsefet, az árvaszéki elnöki állásra: Sipóczy Lászlót és az árvaszéki elnökhelyettesi állásra Pözel Istvánt jelölték.

(Anyakönyvi hivatalok.) A polgármester az ujonnan szervezett anyakönyvi hivatalok életbeléptetése ügyében a következő hirdetményt bocsátotta ki:

Értesitem a székes főváros közönségét, hogy a székes főváros területén 1898. évi január elsejétől kezdve:

„budapesti I—III. ker. állami anyakönyvvezetőség (II. ker., Donáti-utca 46. sz. a.)”,
„budapesti IV., IX. és X. kerületi állami anyakönyvvezetőség (IX. ker., Kálvin-tér 9. sz. a.)”,
„budapesti V., VI. ker. állami anyakönyvvezetőség (VI. ker., Gyár-utca 2. sz. a.)”,
„budapesti VII. ker. állami anyakönyvvezetőség (VII. ker., Kertész-utca 42. sz. a.)”
és „budapesti VIII. ker. állami anyakönyvvezetőség (VIII. ker., József-utca 61—63. sz. a.)” új elnevezések alatt a czimben megjelölt közigazgatási kerületek területére kiterjedő illetékességgel öt anyakönyvi hivatal fog működni.

1898. évi január elsejétől fogva tehát az előforduló születések és halálesetek bejelentése, ugyszintén a házasságok kihirdetése és megkötése tekintetében a fenn megjelölt közigazgatási kerületi beosztás lesz irányadó.

Végül értesitem a közönséget, hogy az 1895. évi október hó elsejétől 1897. évi december hó 31-ig foganatosított állami anyakönyvi bejegyzésekre vonatkozó anyakönyvi kivonatokat a budapesti I—III., a IV., IX., X. és a V., VI. kerületi állami anyakönyvvezetőségek anyakönyvvezetői fogják kiszolgáltatni. Halmos János polgármester.

VIDÉK.

* (Homok-Szent-György.) A régi „Kis Tükör” nem foglalja ékes rigmusba, de még az újabb geográfiai könyvek is agyon akarják hallgatni. Homok-Szent-Györgyöt azonban, mint az ősejtet nem lehet elnyomni, előtör, terébélyes fa lesz belőle, melynek árnyékában a népek milliói lelnék majdan enyhülést. Nemcsak a geográfiában, hanem a történelemben is nagy szerep várakozik rá. Aki majdan megírja a szabadság, egyenlőség és testvériség történetét, fényes lapot juttat Homok-Szent-Györgynek. Egyelőre csak annyit tudunk felőle, hogy Somogy vármegyében felszök és karácsony első napján a provizórium ellen népgyűlést tartottak benne. De ez a többi olyan fontos esemény, hogy minden igaz hazafinak b ővebben kell vele foglalkoznia. Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy az érdekes gyűlés részleteiről terjedelmesen referálhatunk.

Kaszás József, a helység feje nyitotta meg a gyűlést, nagy körvonalokban előadván a provizóriumról és egyéb napi fontosságú dologról nézetét.

Nagyszabású beszédének a magva pedig ez: Mivel-hogy Magyarország viaszanyerte szabad rendelkezési jogát, ez a jog egy szabad néphez méltóbban nem nyilvánulhat meg, mint abban, ha egy szívvvel, lélekkel kijelentjük: Nem fizetünk többé adót és nem állítunk többé ujonczot.

Saskeőy János, a népnek lángnyelvű oktatója feltétlenül csatlakozik előtte szóló nézetéhez, mert csakis ezen az alapon lehet hazánk függetlenségét igazán kivívni.

Az utolsó szónok volt Löwy Lipót regálebérlő és kereskedő.

Löwy Lipót regálebérlő és kereskedő kijelenti, hogy ámbár az utolsó választás alkalmával a kormánypart mellett szavazott, azért ő mégis jó függetlenségi érzelmű hazafi. Bíró uramnak korszakot alkotó indítványát minden guro nélkül akceptálja. Ne fizessünk adót, ne állítsunk ujonczot. Ez a független Magyarország alapfeltétele. De ha a viszonyok úgy alakulnának, ő (Löwy Lipót regálebérlő és kereskedő) hajlandó 50%-ra kiegyezni. Az ujonczmegtágadás kedvezményéről lemond, csak a másik 50%-ot annál biztosabban megkapjuk: Ne fizessünk adót.

A nevezetes gyűlés határozatai remélhetőleg országszerte a leglelkesebb viszhangra találnak. Mit ér az a szabad rendelkezési jog, ha nem élünk vele és tovább is fizetünk adót, és ujonczot állítunk?

Homok-Szent-György neve pedig örök időkre emlékezetes lesz. Ami Ugocsa a megyék közt, az lesz Homok-Szent-György a helységek közt. Ugocsa nem koronáz, Homok-Szent-György nem fizet adót. Csak attól tartunk, hogy a provizóriumos kormány vad közegei: az adóvégrehajtók, a szabad rendelkezési jognak eme megnyilatkozását nem respektálják kellőképpen.

(Szászok viszálya.) A helynevekről szóló törvényjavaslat még mindig izgalomban tartja a szászok ősi fészket, Brassó város és vármegye lakosságát. A zöld-szászok azért elégedetlenek, hogy a tizenhárom szász képviselő közül még eddig csak hat lépett ki a kormánypartból és ezeknek egy része is, mint például Brennerberg Gyula, Brassó város első választókerületének képviselője, csak hosszas tétovázás után ugrott ki. De ennél még jobban bosszankodnak Wolf Károly, nagyszabasi takarékpénztári igazgató magatartása miatt. Wolf Károlyt ugyanis megszokták a szászok úgy tekinteni, mint az egész szászság vezérét és szava feltétlen hitellel, tekintélye döntő súlylyal bírt mindig a szászok előtt. És ez a Wolf Károly, a szász néppárt nagyszabasi kerületi választmányának ülésén, mikor arról tanácskoztak, hogy felszólítsák-e a képviselőket a szabadalvűpartból való kilépésre, azt a nézetet merete nyilvánítani, hogy a szász képviselőknek a szabadalvű partból való kilépése csak káros lehet a szászokra nézve és azért sokkal helyesebb lesz, ha a választmány nem szólítja fel őket arra. Mikor pedig a választmány elvetette Wolf Károlynak ezt az indítványát, akkor Wolf Károly nyilatkozatot tett közzé a szász lapokban, kijelentve, hogy a szász képviselőknek a szabadalvű partból való kilépését nem helyesli. Ezért a zöld-szászok, lapja a „Kronstädter-Zeitung” egyik számában gyászkeresztel jelölve hozta a Wolf Károly nevét és kijelentette, hogy ez az ur a szászokra nézve politikailag meghalt, mire viszont a nagyszabasi szászok rendeztek ovációkat Wolf Károlynak és küldöttségileg tisztelegvén nála, biztosították bizalmukról. Ez alkalommal a brassói mérsékelt szászok lapja is kijelentette, hogy a legnagyobb mértékben helyteleníti a zöld-szász Zeitung-nak Wolf Károlylyal szemben követett becsmerő eljárását.

Ebből látható, hogy vannak a szászok közt olyanok is, kik nem értenek egyet azokkal, akik a helynevekről szóló törvényjavaslatban oly óriási nemzetiségi sérelmet látnak.

A brassói magyarság közt különösen Brennerberg Gyulának, Brassó város I. választókerülete képviselőjének a szabadalvű partból való kilépése okozott kínos feltűnést. Brennerberget ugyanis a múlt áprilisi havában tulajdonképpen a magyarok választották meg a zöld-szászok jelöltje, dr. Lurtz Károly ellenében, Lurtz Károly kapott akkor

205, Brennerberg Gyula 526 szavazatot és ez 526 szavazat között 330 magyar szavazat volt, melyet az 526-ból levonva, kitűnik, hogy a fenmaradó 196 szavazat nem lett volna elégséges ahhoz, hogy Brennerberg Gyula dr. Lurtz Károly 205 szavazatával szemben képviselővé választassék. És dacára annak, hogy Brennerberg Gyula választói között a magyarok többségben voltak és dacára annak, hogy a magyar választók tiltakoztak a brassói képviselőknek a szabadalvű partból való kilépése ellen, Brennerberg Gyula mégis kilépett.

Igen érdekes, hogy maguk a szászok is úgy fogják fel a dolgot, hogy Brennerberg Gyulának nem ugyanaz a helyzete, mint a többi szász képviselőké. Maga a zöld-szászok lapja, a „Kronstädter Zeitung” is azt írta ezelőtt néhány héttel, hogy Brennerberg Gyula legjobban teszi, ha kilép a szabadalvű partból, mert ő is szász, de azután mivel ilyenkor ellentétbe jön magyar választóival, leteszi mandátumát és új választásnak veti magát alá.

A képviselő ur azonban jobbnak látta kilépni, de le nem mondani.

Az is nagyon érdekes, hogy ugyanazok a szászok, kik képviselőiket a szabadalvű partból kiléptették, ma is tagjai a brassóvármegyei szabadalvűpart választmányának. Hogy ez a kettő miként illik össze, azt épen olyan kevéssé lehet megmagyarázni, mint azt a másik körülményt, mely szerint Habbes János, a zöldszász-párt elnöke, már mint ilyen, két éven át a brassói szabadalvű part választmányának is tagja volt.

(A verseczi szerbek.) Előbb az oláhok, majd a szászok gyűléseztek, forrongtak; most pedig a szerbek mozgólódásairól ad hírt verseczi tudósítónk: A szerb radikális-párt verseczi korifeusai nevében dr. Iljes Branko, dr. Miloszavlyevits és Nedelkovic bejelentették a hatóságnál, hogy a magyar helységnevekről szóló törvényjavaslat ellen való állásfoglalás céljából december 30-ára a magyarországi összes szerb választókat nagygyűlésre hívták össze Verseczre. A városi tanács, élen Seemayer polgármesterrel, a gyűlés megtartását nem engedélyezte. A szerb radikálisok a tanács határozata ellen appellálnak s nagy izgatást fejtenek ki a népgyűlés érdekében, azt állítván, hogy a távolabb vidékeken lakó szerb képviselők már utban vannak. Az utóbbi években, mióta Milletits fia Verseczre tette át lakását és az öreg is itt él elvonulva, a tulzó szerbek ide tették át működésük központját. A Verseczen megjelenő kilencz heilap közül négy szerb nyelvű. A legnagyobb akciót a „Szerbsztvo” fejt ki, melynek szerkesztőjét Iljes-et, midőn pár hét előtt kikerült a fehértemplomi törvényszék fogházából, nagy diadallal fogadták, mint mártírt üdvözöltek, nagy banketet rendeztek tiszteletére. A görög-keleti szerb tanítók főkolomposai az izgatásnak. Nemrégiben is elítéltek közülök egyet, valami Klicziu nevűt, kit az okkupált tartományokból már előzőleg kiittottak izgatás miatt. A püspök-párti intelligens szerbek elítélik a tulzók működését.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Sajtóügy a kurián. Baross Károly, a „Borászati Lapok” szerkesztője, lapjában azzal vádolta Lessner Samu tapolczai borkereskedőt, hogy Tapolczára sok száz hektoliter bort hoznak, és sok ezer hektoliteret visznek el, amelyet sohasem szüreteltek. A győri sajtóbiróság e közlemény miatt Baross Károlyt, az esküdtsek marasztaló verdiktje alapján, 25 forint pénzbüntetésre ítélte. Baross semiségi panaszát ma tárgyalta a kir. knria, s azt Schedius Lajos bíró előadása alapján elvetette.

— Megrágalmazott egyetemi tanár. Sulyos vádat emelt Hemző Lajos tanárjelölt dr. Filarszky Nándor egyetemi tanár ellen. Följelentette őt az egyetemi tanácsnál, hogy egy gyógyszerészetlen hallgatót, „részhajló” kedvezéssel becsátott keresztlát a vizsgán. Az illető állítólag teljesen kézzülletlen volt, sőt szellemi fogyatkozása miatt a vizsga letételére képtelen, de hát dr. Filarszky a vizsga előtt privátórákat adott neki. Az egyetemi tanács megindította a vizsgálatot s a vádat alaptalannak

találta, mire dr. Filarszky Nándor rágalmozás miatt panaszolta be a büntető járásbiróságnál a tanárjelöltet. Mára tűzték ki ebben az ügyben a tárgyalást. Hemző Lajos azzal a kifogással állott elő, hogy a dr. Filarszky ellen indított fegyelmi eljárást még nem fejezték be, mert ő az egyetemi tanács megszüntető határozatát megföllebbezte. Ilyen körülmények között a bíróság a végtárgyalást elhalasztotta.

— Csatlárd bukás. Egy fiatal kereskedőt vont ma felelősségre a törvényszék csatlárd bukás büntette miatt. Úrge Károly Lajosnak vaskereskedése volt a kerepesi-úton. Kezdetben jól ment az üzlete, két év után azonban adósságokba keveredett és a Schopper J. G. cég csődöt kért ellene. A vagyonbukott 30.000 forint passzívával szemben 14.000 forint aktívát mutatott ki. Azzal vádolják, hogy nagyobb mennyiségű árukat elrejtett, koholt követeléseket valódiaknak jelzett és hitelezői megkárosítása céljából összejátszott fivérével, Úrge Antallal és Knobloch Józsefneval, akik szintén a vádlottak padjára kerültek. Ezenkívül zsarolás miatt is vád alá helyezték, mert a Schopper J. G. cég főnökét, Tömöry Károlyt azzal fenyegette, hogy ha csődöt kért ellene, lelövi mint a kutyát. Úrge Károly azzal védekezik, hogy Tömöry ok nélkül kergette a csödbe, mert mindvégig pontosan fizette tartozását a Schopper J. G. cégnek. Vádlottársai tagadják azt, mintha Úrgevel összejátszottak volna. A végtárgyalásra számos tanút idéztek be, akiknek kihallgatását holnap folytatja a törvényszék.

SPORT.

— Magyar sportsman sikere. Monte-Carloból írják, hogy az ottani galamblovészetenél a husz ezer frankos nagydíjat Justh Béla, az ismerő magyar sportsman nyerte meg.

— Milán király lovai nálunk. A kilenczes hizottmányának az idén tartott telivér árverésén mindenkinek feltűnt gróf Zichy Jenő fürge alakja, aki ugyancsak rálicizált az egyes anyakanczákra sőt egy-kettőnél övé volt az utolsó szó. Amíg az egyéves csikókra nem került a sor, még azt hitték a jelenvolt sportsmanok, hogy gróf Zichy Jenő félvétenyésztesre vásárolja a kanczaanyagot; de mikor az első drága yeardinget megvásárolta, barátai már mint versenyistállótulajdonost üdvözölték. A merész utakat megtett grófnak újabb vállalkozása találgatásokra adott alkalmat. A rejtély most már meg van fejtve. Zichy Jenő ez elhatározását hoz Milán ex-király adta meg az impulzust, ak már tavaly nagy előszeretettel és behatóan tanulmányozta a magyar versenyügyet. Az ex-király, úgy halljuk, a gróf utján eleinte inkognitóban, később az ő saját királyi színében fog szerepelni a magyar turfion.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Uj rendkívüli követ. A király ögróf Palavincini János első osztályú követségi tanácsosnak a rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter címet és jellegét adományozta.

Kinevezések. A kereskedelmi miniszter Kotsits Lajos építész, Darvas Lajos és Keisinger Sándor mérnököt a kőműves, kőfaragó és ácsmesteri képzettség megvizsgálására Aradon szervezett bizottság tagjaivá; a honvédelmi miniszter Bojtkics János végzett joghallgatót díjtalan fogalmazógyakornokká; a közoktatási miniszter Bogányi Gyulát és Moussong Pált a siketnémák váci országos nevelőintézete tanítóját a X-ik fizetési osztály első, illetve második fokozatába, Szabó Elemér okleveles tanítót a szolymai állami elemi népiskolához rendes tanítónak; Góka Róza okleveles tanítónőt a nagytarjai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé; Kudlár Lujza okleveles tanítónőt a bilkei állami elemi népiskolához rendes tanítónővé; Székely János maros-gombási állami elemi iskolai tanítót a fel-enyedi állami elemi iskolához tanítónak; a nagyváraditőlétőábla elnöke ifjabb Kenéz Sándor végzett joghallgatót díjas joggyakornokká; a temesvári itelőábla elnöke Bertin Agoston végzett jogászt a temesvári törvényszékhez díjas joggyakornokká; a sepsi-szentgyörgyi pénzügyigazgatóság Köntzei Jenő és Gerbai Géza sepsi-szentgyörgyi, Solyom Miklós és Mazniger László kézdi-vásárhelyi adóhivatali díjtalan gyakornokjelöltet adóhivatali gyakornokokká; a mármaros szigeti pénzügyigazgatóság Priller Ferencz mármaros szigeti kincstári ügyészégi segédszolgát a mármaros-szigeti pénzügyigazgatósághoz ideiglenes hivatalozolgává nevezte ki.

Névváltoztatások. Hauser József budapesti lakos vásárbiztos Hevesre; Szedlacssek Ferencz kirvai lakos néptanító és kiskoru gyermekei Ferencz, Mária és Olga Sziklai-ra; Tomsits Gyula azékesfejvári lakos Tamásfi-ra; Krausz Manó felpécsi lakos Kovács-ra; Tillinko László (Lajos) hangácsi lakos Fekete-re; Weiss

Rezső kassai lakos *Berényi-re*, *Loncsarics* Ferenc budapesti lakos *Lányi-ra*, kiskoru *Pojenár* Béla aknasugatagi lakos *Havasira*, *Löwy* Sámuel érsekújvári lakos *Lengyel-re*; kiskoru *Meitner* Lajos szarvasi lakos, *Martos-ra*; *Fleck* Ábrahám kisvárdai lakos *Gerő-re*; *Gottlieb* Salamon, valamint Ferenc, Margit, Adél és Ilona kiskoru gyermekei pircsei lakosok *Szalmári-ra*; kiskoru *Munk* Miksa, dunaszerdahelyi lakos *Miklós-ra*; *Roth* János besztercebányai lakos és kiskoru gyermekei *Aladar*, *Janka*, *Béla*, *Kornél* és *Sándor Rudaar-ra*; *Klászánovics* Mihály bajai lakos *Kászonyi-ra* és *Schusback* Gyula budapesti lakos *Szónyi-re* változtatták nevüket.

Legfelsőbb elismerés. A király *Dmalszky* Gyula kassai ítélőtáblai bírónak, saját kérelmére törvényt nyugalmasztására alkalmából, a bírói pályán szerzett érdemeiért legfelsőbb megalapozását fejeztette ki.

NYILTTÉR.

A legkellemesebb szórakozás az idei

Sylvester-estély

a fővárosi vigadóban,

hol az alkalomból az összes termék fenyves-erdő részletekre változtattak. (18)

Valódi francia pezsgő és fánk kiosztás.

Három zenekar, Két énekes csoport

és sok tréfa jelenet fogja a közönséget szórakoztatni.

Belépti jegy előre váltva 80 kr. Este a pénztárnál 1 forint.

Aki tíz jegyet egyszerre vesz, az egy nagy övág pezsgőt kap jutalomképpen.

Hiteles fordítás a horvát eredetiből.

Nyilatkozat.

Alólírottak kinyilatkoztatjuk, hogy Horvátszki Zivalov Miklós, — aki több mint tizenkét éven át itt helyt tartózkodott, hogy betegségben szenvedett, hogy két és fél év előtt elöttünk kijelentette, hogy betegségét ő tovább nem viselheti és hogy a Dunába fogja magát megfullasztani; és végre én Bázsis György bizonyítom, akinél Horvátszki lakott, hogy a nevezett Horvátszki két és fél év előtt egy napon reggeli 3 órakor a lakásról eltávozott és soha többé vissza nem jött. Mind-ezeket hajlandók vagyunk szükség esetén esküvel is megerősíteni. (18)

Karlovczán, 1896. február 12.

Klucsec Iván s. k., Bozits György s. k., Dobó János s. k. X Ilcs Szoka névirója Maletics s. k., Maletics Milán s. k., mint tanu. T. ü. sz. 120/897.

Hogy a fenti magyar fordítás az ide szabályszerű módon hozzáfűzött eredeti horvát nyelvű magán okirat szövegével mindenekben megegyez, hitelesen bizonyítom.

Szabadkán, 1897. december 21.

Petrovics György,

hites tolmács.

KÖZGAZDASÁG.

A kereskedelmi kamara ülése.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara ma délután *Lánczy* Leo elnöklése alatt ülést tartott. Napirend előtt az elnök bejelentette, hogy a kamara *Halmas* János polgármestert megválasztása alkalmából üdvözölte és hogy a polgármester ez alkalommal biztosította a kamarát, hogy a főváros kereskedelmének és iparának fölvirágzására irányított törekvéseit mindenkor készségesen támogatni fogja. Közli továbbá, hogy herczeg *Hohenlohe-Oehringen*, Budapestre kinevezett német császári főkonzul, 6 felségétől a működhetési jogot megkapta.

A napirend során a következő fontosabb ügyek kerültek elintézésre:

A kereskedelmi miniszter értesíti a kama-

rát, hogy az 1895. és 1896. évi jelentést tudomásul veszi és az abban foglalt panaszokat és javaslatokat megfontolás tárgyává teszi. Tudomásul vette a kamara, hogy a kereskedelemügyi miniszter *Mitrovicza* és *Károlyváros* területén a házaló-kereskedést eltűntette.

A megrendelések gyűjtéséről szóló törvényjavaslatot a legutóbbi teljes ülés egy vegyes bizottsághoz utasította. E bizottság ma előterjesztette jelentését, amelyben utal ama számos visszaélésre, amelyet különösen a saját számlájukra dolgozó osztrák ügynökök elkövetnek s ennél fogva helyesli azokat az intencziókat, amelyek a kereskedelemügyi minisztert a szóban forgó kezdeményezésnél vezették s kívánatosnak tart oly intézkedéseket, amelyek a jelzett bajokat orvosolják. A törvénytervezet intézkedései azonban tulmennek a célon, a mennyiben általánosságban az iparost eltiltják attól, hogy szolgáltatásait bármikor és bárhol felajánlja. Ezért a bizottság a törvényjavaslatot mostani szerkesztésben elfogadhatónak nem tartja; elismeri azonban a javaslat intenczióinak helyességét s a javaslatot oly értelemben véli módosítandónak, hogy az ipar és kereskedelemre hátrányos visszaéléseknek elejét vegye. A teljes ülés *Szontagh* és *Schreyer* kamarai tagok felszólalásai után elfogadta a bizottság eme jelentését.

A vállalkozói kartellek esetleges törvényes szabályozása tárgyában a szakközvetítés terjedelmes jelentést terjeszt elő, amelynek tartalmát annak idején közöltük. *Fürst* Jakab e jelentést nem fogadja el, mert Ausztriában is látja, hogy a kartelleket kizsákmányolás céljából kötik. Mindamellott nem nyilatkozik direkte a kartellek ellen; legyenek kartellek, de állami ellenőrzés mellett. *Weisz* Berthold egész Európában sehol se lát a kartellekre törvényes intézkedést; ajánlja, fogadják el a jelentést egész terjedelmében, mert ezzel tesszik a legjobb szolgálatot a hazai iparnak és kereskedelemnek. *Kohn* Gábor és *Légrády* Károly felszólalásai után hatvani *Deutsch* Sándor a cukoripar, tóvárosi *Fischer* Ignác pedig az ólomgyárak szempontjából fejti ki a kartellek szükséges voltát. Még az elnök tett néhány észrevételt az egyes felszólalásokra, mire a teljes ülés a bizottsági jelentést egész terjedelmében magáévá tette.

A kereskedelemügyi miniszterium kebelében működő *tarifa-bizottság*ba a kamara az 1898-ik évre *Ráth* Károly kamarai alelnököt küldi ki.

A kamara 1898-ik évi költségvetésében a rendes és rendkívüli kiadásokat 63.817 forinttal irányozta elő; a kamarai illetékkulcsot, úgy mint eddig, 1 1/2%-ban állapították meg.

Budafok közösgének ama kérelmét, hogy a közutainak kiépítésére fölveendő kölcsön törleszthetése céljából engedélyezzenek számára öt évre *közezt-vámszedési jogot*, a kamara, tekintve, hogy a község az összes áruforgalmat vámmal akarja megterhelni, nem támogatja s ily értelmű véleményt ad Pestmegye alispánjának.

A magántisztviselők 1896. évi országos kongresszusának ama kérelmét, hogy a kereskedelmi és ipari irodákra nézve mondják ki a teljes *vasárnapi munkaszünetet*, a kamara nem véli teljesíthetőnek, mert ezek az irodák az egész kereskedelmi és ipari üzletnek kiegészítő részei. Ezek alapján a kereskedelmi miniszternek mai a állapot föntartását fogja javasolni.

A kamara foglalkozott azokkal a visszaélésekkel, amelyek az utóbbi időben mind sürűbben észlelhetők az adások s ezek hitelezői közötti kiegyezés közvetítése körül. Tekintve, hogy ezek az üzelmek a csődön kívüli kényszerűség intézményével megszüntethetők vagy legalább lényegesen kevesbíthetők volnának, a kamara elhatározta, hogy az e tárgyban évek előtt kidolgozott törvényjavaslatnak mielőbbi életbeléptetése végett a kereskedelmi miniszterhez fölterjesztést intéz.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, december 28. A birodalmi bank központi bizottságának mai rendes havi ülésén dr. *Koch* elnök megjegyezte, hogy még ha az évről-távval az adómentes bankjegytartalékok jelentékenyen túl is lépik, a bank viszonyai nem nyugtalanítók és semmi okot nem adnak arra, hogy a kamatlábat megváltoztassák.

Berlin, decz. 28. Kőszénbánya értékek és egyéb iparvállalatokban szilárd volt az irányzat, ellenben egyéb értékek gyengültek. Osztrák hitelrészvény 220.75, Disconto társaság 225, Darmstadti bank 157.87, Deutsche bank 208.22, Drezdai bank 162.37, Han-delsgesellschaft 175.37, Nationalbank 151.50, Osztrák-magyar államvasut 143—10, Déli vasut 83.70, Gotthard vasut 148.25, Svájci északkeleti vasut 105.50, Svájci központi vasut 139.50, (Meridion) Olasz déli vasut 136.10, Olasz közep-tengeri vasut 99.37 (Italiener) Olasz járadék 94.62 Török sorsjegyek 112.50, Mexikói kölcsön 97.10,

Laurakohó 183.90, Dortmundi 98.50, Bochumi 204.56, Gelsenkircheneri 188.25, Harpeni 194.12, Hibernia 207.50, Észak-német Lloyd 109.75, Magán kamatláb 4 3/10%, Ultimo pénz 6 3/4—6 1/2%.

Páris, decz. 28. A mai tőzsdén gyöngye irányzat uralkodott. 3%-os francia járadék 103.11, 3%-os törlesztéses járadék 102.50, 3 1/2%-os járadék 106.70, Francia bank 36.05, Credit Foncier 657.— Szezi csatorna részvény 33.15, Egyiptomi kölcsön 528.— Spanyol külföldi kölcsön 61 7/16 Magyar aranyjáradék 104 Olasz járadék 96.— Orosz kölcsön 102.25. Uj orosz konzol 94.50, Portugál kölcsön 20 15/16 Ottománbank 560.—, Osztr. Länderbank 473.—, Osztrák-magyar államvasut 726.— Déli vasut 182.—, Rio Tinto 681.50.

New-York, december 28. (C. T. B.)

decz. 28. decz. 27.

cents cents

Buza decemberre 101 3/4 101 1/4

, januárra 99 3/8 99 1/2

, májusra 95 1/4 95 1/8

Tengeri májusra 85 1/8 85 1/8

Chicago, december 28. (C. T. B.)

decz. 28. decz. 27.

cents cents

Buza májusra 94 1/4 94

Tengeri májusra 80 1/8 80 1/8

Ipar és kereskedelem.

Asztalosok szövetezete. Igen életrevaló és főleg a budapesti és környékbeli butorasztalosok érdekében felette kívánatos eszmét pendít meg a budapesti asztalos-ipartestület. Százezer korona alap-tökével butortermelő és anyagbeszerző szövetezetet akar létesíteni tagjai körében. A szövetezetezt célja általában az asztalos ipar érdekeit minden irányban előmozdítani, főleg pedig a szövetezetezt tagok butorkészítvényeit raktározni, értékük kétharmadig előleget adni, a butoroknak bizománykép való eladásáról gondoskodni és a szövetezetezt tagok részére megrendeléseket gyűjteni. Gondoskodni fog a szövetezetezt nyers anyag beszerzéséről és a tagok közötti kedvező áron való kiosztásáról is. A szövetezetezt a budapesti asztalos-ipartestület erkölcsi fenntartása és védelme alatt fog működni. Maga a testület 80 tüzletre szűszel, vagyis 4000 koronával lép az alapítók sorába. A százezer koronás alapítókéval meginduló szövetezetezt apró, mindenki által hozzáférhető 50 koronás tüzletre szűszekből alakul. Ezek fele az alakulás-kor, másik fele havi részletekben lesz kifizetendő, vagy az eladásra beraktározott butor értékével fedezendő. Az tüzletre szűszek aláírása az asztalos-ipartestületnél eszközölhető. A szövetezetezt megalakul, mielőlt 50,000 korona tényleg befizettetett. Mint fentebb említettük, az eszme, amelyet, a budapesti asztalos-ipartestület föllívásában megpendít, igen üdvös. De tartunk tőle, hogy még a testület erkölcsi súlya sem lesz képes azt megvalósítani. A fővárosi asztalos ipar körében volt már ilyesféle kísérlet, amely azonban kudarcot vallott abból az okból, mert a tehetősebb asztalosmesterek vonakodtak a szövetezeteztbe lépni, lévén nekik amugy is hitelük az itteni pénzügyi-technikai, a szegényebb asztalosok pedig, akik leginkább rászorultak volna a szövetezetezt áldásos működésére, oly silány munkát szállítottak be előlegezés és elárúsítás céljából a szövetezeteztbe, hogy ezzel versenyezni, de még üzleti forgalmat csinálni is lehetetlen volt. Tartunk tőle, hogy az asztalos-ipartestület terve is ezen fog hajótörést szenvedni, ha csak a testület vezéremberei nem fognak jó példával előljárni és a szövetezetezt megalakítását nemcsak szép szavakkal, hanem tényleges közreműködésükkel lehetővé tenni.

A monarchia külkereskedelme. Röviden megemlítettük már a monarchia november havi áruforgalmának főbb adatait. Ezek szerint a folyó év első tizenegy hónapjában a kereskedelmi mérleg aktívuma, vagyis a kivitel többlete, szemben a behozattal, 288 millió forintot teszen, holott tavaly az első tizenegy hónapban 66.5 milliót tett ki az aktív saldo. Ennek oka leginkább a nagymérvű gabonaimportban keresendő. Ez idén január—november hónapokban 29.6 millió frt értékű gabonát importált a monarchia, vagyis 18.4 millióval többet, mint a múlt év megfelelő időszakában, ellenben a kivitel gabonában csak 35.8 millió forintot képviselt, azaz 2 millióval kevesebbet, mint tavaly. Igen tetemes a borbehozatal, amely 5.3 millió forinttal nagyobb összeget képvisel, mint tavaly. Másrészt

kisebb ez idén a cukorkivitel, még pedig 471.000 métermázsával, azaz 13.4 millió forinttal. Mindezen körülményeknek tudható be az ideai áruforgalmi mérleg tetemes rosszabbodása. Az év utolsó hónapja ezt a viszonyt nem fogja már megjavítani és így feltehető, hogy az 1897. évi áruforgalmi mérlege sokkal kedvezőlenebb lesz előzőinél.

Amerikai gabonapiacz. New-yorki jelentés szerint a látható készletek az amerikai piacokon december 25-én a következőleg alakultak:

	e héten	mult héten	1896	1895
	millió bushel			
buza	36.61	35.56	54.44	69.58
tengeri	38.18	38.53	18.89	5.81

Az atlanti-tengeri kikötőkből elszállítottak e héten:

	buzát bushel	tengerit bushel	lisztet zsák
Angliába	1.040.000	1.880.000	370.000
Franciaországba	300.000	330.000	—
Belgiumba	330.000	1.230.000	—
Németországba	130.000	700.000	10.000
Kontinensre	—	10.000	30.000

Felszámoló iparvállalat. A Hungária árpagyöngy és köleshántoló gyár már régebben elhatározta a vállalat felszámolását. Ez most befejeztetvén, a felszámoló közlése szerint, hogy részvényenként 125 forintot fizetnek a részvények beszolgáltatása ellenében.

Csődnyitások. Weisz Sándor pécsi szatócs ellen a pécsi törvényszék által. Csődbiztos Bogay Pongrácz, tömeggondnok Wessel Manó. Bejelentés 1898. január 29. Felszámolás 1898. febr. 4. — Polák Dávid és tsa egri bejegyzett cég ellen az egri törvényszék. Csődbiztos dr. Tariczky Jenő. Tömeggondnok dr. Fodor László. Bejelentés 1898. febr. 24. Felszámolás 1898. márcz. 21. — Schau Adolf kolozsvári ruhakereskedő ellen a kolozsvári törvényszék által. Csődbiztos Becsek Lajos törv. bír. Tömeggondnok dr. Tutsek Sándor. Bejelentés 1898. febr. 22. Felszámolás 1898. márcz. 2.

Csődmegszüntetések. A Benedek Márton, orosházi lakos elleni csőd megszűnt. — A Schlegel József, volt f.-sápi lakos elleni csőd megszűnt. — Az Unger János volt soproni bórkereskedő elleni csőd megszűnt. — A Tyro Miklós, szentendrei bejegyzett kereskedő elleni csőd megszűnt.

Kőbányai sertésplacz, decz. 28. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 51—52 krajczárig. Közép (páronként 251—320 klgig terjedő sulyban) 51—52 kr. Könnyű (páronként 250 klgig terjedő sulyban) 52—52 1/2 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klg. felüli sulyban) 50—51 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) 49—50 krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) 48—49 krajczárig. Sertéslétszám: decz. 26. napján volt készlet 19.091 drb, decz. 27-én felhajtott 451 drb, decz. 27-én elszállított 489 drb, decz. 28-án maradt készletben 19.053 darab. A hizott sertés üzletirányzata csendes.

Budapesti sertés-konzumvásár decz. 28. A ferencvárosi konzumvásárra decz. 27-én felhajtott 491 drbot. Készlet decz. 24-éről 622 drb. összes felhajtás 1113 drb. Elszállított budapesti fogyasztás 732 drb. elszállítatlan maradt 381 drb. Napi árak: 120—180 klg. sulyban 49—51 krig, 220—280 klg. sulyban 50—51 krig, 320—380 klg. sulyban malacz 40—43 krig. A vásár élénk volt.

Budapesti szurómarhavásár, december 28. A mai vásárra felhajtattak 65 drb belföldi, 22 drb növendék élő borjut és 21 drb élő bárányt. Napi árak: belföldi borju 38—45 frt, növendék borju 20—22 1/2 frt 100 kilonként élő sulyban. Bárány 8 1/2 forint páronként. Felhozott továbbá 94 drb élő belföldi, 106 drb élő galicziai, 47 drb élő tiroli és 108 drb élő bécsi borjut. Napi árak: belföldi borju 56—69 forint, galicziai borju 54—60 forint, tiroli borju 58—62 forint bécsi borju 58—60 forint kivitelben 64 forint 100 kilonként vágósulyban.

Bécsi sertésvásár, decz. 28. A mai vásárra 11322 darab sertést jelentettek be és vásár kezdetén 5890 darab fiatal sertést és 4923 darab magyar zsirsertést, összesen: 10813 darabot hajtottak fel. Az irányzat lanya volt. Jegyzések: prima 45—46 krajczár, közép és vén sertés 43—44 krajczár, könnyű 39—42 krajczár, süldő 32—42 krajczár kilonként élő sulyban a fogyasztási adó nélkül.

Pénzügy.

A bélyegkek és illetékek egyöntetű kezelése. A magyar és osztrák kormányok között megállapított vámszövetségi egyezményben, amint értesülünk, az a határozomány is foglaltatik, hogy a bélyegkekre és illetékekre vonatkozólag a két állam között ez idő szerint fen-

álló viszonyok olyképp fognak rendeztetni, hogy ennek folytán Magyarország érdekei az eddiginél hathatósabb mértékben fognak megvédeni. Az új megállapodás a magyar kincstárra lényeges bevételi gyarapodást fog eredményezni.

Az aranyjáradék új szelvényivel. A 4%-os magyar aranyjáradékkötvények utolsó szelvénye 1898. évi január 1-én lejár és ennek folytán az új szelvények, a kötvényekhez tartozó szelvényutalványok beszolgáltatása ellenében, 1898. évi január hó 1-étől kezdve Budapesten a magyar királyi központi állampénztárnál az ott jelentkező feleknek díjmentesen ki fognak szolgáltatni. Ugyancsak díjmentesen fogják közvetíteni az új szelvények kiszolgáltatását 1898. évi január 1-étől 1898. évi június hó 30-áig bezárólag a magyar királyi állampénztár Budapesten (IX. kerület, vámpalota) és a királyi állampénztár Zágrábban, valamint a magyar korona országainak területén levő összes királyi adóhivatalok is.

A tőzsdeadó hozadéka Ausztriában. Hivatalos kimutatások szerint az osztrák tőzsde forgalmi adó hozadéka a folyó év első tíz hónapjában mindössze 288,354 forintot tett ki, ami havonként átlag 29,000 forint bevételnek felel meg. Legerősebb hónap volt a június 34,463 forinttal, leggyengébb hónap az október, amidőn már előre vetette árnyékát a fel-emelt tőzsdeadó, amely november elsején lépett életbe.

Bélvárosi takarékpénztár. A bélvárosi takarékpénztár részvénytársaság lefolyt ötödik üléstévében is kielégítő eredményeket ért el. A betétállomány december végén 2.500.000 forint. (+ 400.000) A leszámított váltók összege kerek 12 millió forint és a hitelegyletben 1 millió forint. Nagyobb veszteségek az intézetet sem a direkt váltószámításban, sem a hitelegyletben nem érték és a hitelegylet eszerint a folyó évben sem fog tagjaitól pótfizetést bekövetelni. Az intézet jelzálogosztálya 1897-ben két millió forintnál több új üzletet bonyolított le, melyek alapján ugyanannyi záloglevél bocsátott ki, eladottnál ezzel szemben mintegy 2 1/2 millió forint záloglevél. A takarékpénztár nyeresége mindenesetre nagyobb lesz a mult évinél és így osztaléka semmi esetre se lesz kisebb a tavalyi 5 1/2%-nál. Lehet, hogy 6% lesz.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, decz. 28.

Kabelsürgöny jelenti, hogy az amerikai Egyesült Államok ellenőrizhető buzakészlete az elmúlt héten ismét 1.045.000 bushellel gyarapodott. A „visible supply”-nek hétről-hétre való változása, ezidőszerint nem játszik szerepet, mivel megbízható adatok alapján most már abban a helyzetben vagyunk, hogy Észak-Amerika idei terméséről és — ami a fődolog — exportfeleslegéről tiszta képet alkothassunk magunknak. A hivatalos kimutatások szerint az Unió hatvanöt millió hektoliter búzát nélkülözhet behordott terméséből és e mennyiségnek már hatvan százalékat, vagyis negyven millió hektolitert elszállítottak, úgy, hogy az évad hátralévő részében csak hetenkint 1.3 millió hektoliter búzára rughat majd a kivitel, és ebből Európára átlag 1.1 millió hektoliter jut. Az a kérdés ily körülmények között, hogy ez fedezi-e a szükségletet, aminek eldöntésénél nem szerepelhet bázisként a sablonszerű összeállítás a kontinens fogyasztásával, mert öreg hiba volna, ha nem vennők tekintetbe, hogy kivételes évünk van, amelyben még a kultura legmagasabb fokán álló és gazdaságilag is elsőrangú országokban nagyon megcsappant — a magas árak folytán — a lisztfogyasztás és ezzel szoros összefüggésben a buzakereslet. Mindezek figyelembevételével azonban a statisztikusok a legújabb keletű felvételek alapján még mindig 2.7 millió hektoliterre teszik Európa hetenkinti importszükségletét amelyből, amint említettük, az északamerikai területek csak 1.1 milliót fedeznek, marad tehát még 1.6 millió hektoliternyi buzaszükséglet hetenkint. E hiány pótlására első sorban Oroszország volna hivatva és tényleg eddigelé nagyban almentálta a bevételre szoruló országokat. Tekintettel azonban az ideai határozottan gyengébb termésére, az ui

évben Oroszország részéről alig számíthatunk többre 0.7 millió hektoliternyi beú exportnál. Fennmarad tehát még mindig 900.000 hektoliternyi deficit hetenkint és miután a Balkán államok vajmi keveset enyhíthetnek ezen, megint csak oda konkludálunk, hogy a világpiacz azeme mostanában — joggal — a korán termelő államok felé tekint éber figyelemmel, mert döntő befolyással lesz az áralakulásra, hogy Ausztrália, a Laplata államok és Kelet-India, képesek lesznek-e az igényeknek megfelelni. Ausztráliáról tudjuk, hogy az idén nem számíthatunk reá, a többi területek termés-kilátásairól érkező hírek pedig még mindig megbízhatatlanok és ellentmondók. Visszatérve az amerikai piacok üzletmenetelére, Newyork és Chicago ma 3/4 centig terjedő árcsökkenést jelzett búzában és ugyanily magasságra emelkedést tengeriben, mivel e czikk látható készlete 390.000 bushellel apadt és mivel a spekuláció érdeklődése eltérődött az eddig becézgetett búzáról tengerire. A délután beérkezett külföldi sürgönyök közül kiemeljük a párisit, 10 centiméternyi lanyhulással, a londonit tartott árakkal a liverpooli 3/4 pennys emelkedéssel és a berlinit szilárd irányzattal. Nálunk délelőtt ünnepi csend volt, úgy a határidő, mint — a készáru-piaczon. A délelőtti forgalom berekesztése után azonban több buzarakomány került eladásra, úgy, hogy az összforgalom e czikkben meghaladta a 15.000 métermázsát. A déli és délutáni tőzsdén további igen élénk érdeklődést észlelünk tavaszi buza iránt.

Buza.

Készáru. Az alant feltüntetett hivatalos jegyzék csak a forgalom egy részéről számol be, mivel e kimutatás kiadása után több került eladásra a helybeli raktárakból, nevezetesen 2400 métermázsa, 76 kilogramm tisztai 12 forint 80 krajczár, 3000 métermázsa, 71 kilogramm oláh, 9 forint 40 krajczár, tranzit 3000 métermázsa 742 kilogramm raktárra 12 forint 42 1/2 krajczár. Mind három óra, a ma elért árak csekély javulást mutattak.

Előfordult eladások búzában.

Menyiség mázsában	6 vagy új	származás	hálterem- kint suly kgiban	minőség megjegyzés	átadási hely	ár, netto 100 kgkint	veszt 8 óra
300	uj	tiszavidéki	78	—	Budapest	13.15	3h.
200	•	•	77 1/2	—	•	13.05	3h.
400	•	•	74 1/2	—	•	12.60	3h.
100	•	•	74	—	•	12.45	3h.
800	•	•	74	—	•	12.52 1/2	3h.
200	•	pestvidéki	77 1/2	—	•	13.05	3h.
100	•	•	77	—	•	12.95	3h.
500	•	•	76 1/2	—	•	12.85	3h.
200	•	•	76	—	•	12.80	3h.
100	•	•	75	—	•	12.35	3h.
200	•	•	74	dohos	•	11.50	3h.
100	•	•	73	—	•	12. —	3h.
1800	•	raktári	75	—	•	12.45	3h.
1000	•	•	74	—	•	12.82 1/2	3h.

Hivatalos jegyzések búzában.

F A J	Minős. suly hektol.	100 kilogr. kiszp. ára		Minős. suly hektol.	100 kilogr. kiszp. ára		
		frtől	frtóg		frtől	frtóg	
Tiszavidéki	uj	74	12.40	12.50	75	12.80	12.85
•	•	76	12.70	12.75	77	13.25	12.85
•	•	78	18. —	18.10	79	13.15	13.20
•	•	80	18.25	18.30	75	—	—
Pestvidéki	uj	74	12.35	12.45	75	12.55	12.60
•	•	76	12.55	12.70	77	13.80	12.90
•	•	80	18.20	18.25	79	13.10	13.15
Fejérmegyei	uj	74	12.45	12.55	75	12.65	12.70
•	•	76	12.75	12.80	77	12.90	13. —
•	•	78	18.05	18.15	79	13.15	13.20
•	•	80	18.25	18.30	—	—	—

Raktárállomány búzában és lisztben. A fővárosi közraktárakban 185.500 métermázsa buza és 92.100 métermázsa liszt; a Silosban 61.100 métermázsa buza, a nyugati pályaudvaron 84.835 métermázsa buza és 5063 métermázsa liszt.

Határidőüzlet búzában. Szilárduló árfolyamok mellett élénk forgalom volt.

Előfordult kötések búzában.

Határidő	Délelőtti és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdet	forgalom	zárlat	kezdet	forgalom	zárlat
márczius	11.92	11.93-94-95-96 95.97	11.99	11.99	11.99-12. — 12.01	12.02
szept.	9.28	9.27-28-29	9.28	9.29	9.30	9.30

Hivatalos határidőjegyzések búzában.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Lezármoló árfolyamok
	decz. 28.		decz. 27.		
	pénz	áru	pénz	áru	
márcz.	11.97	11.99	11.98	11.95	—
szept.	9.27	9.29	9.27	9.28	—

Páris, decz. 28. Szesz folyó óra 43.50 frk = 22.99 frt; decemberre 43.— frk = 22.72 frt; négy első óra 43.— frk = 22.72 frt; májustól 4 óra 42.75. frk = 22.58 frt. Az árak 10.000 liter-százalékonként 1/4% leszámitással értendők. Átszámitási árfolyam 100 frk = 47.65.

Czukor.

Prága, decz. 28. Nyersczukor 88% czukortartalom alapján franco Aussig, azonnali szállításra 13.85 frt.

Hamburg, decz. 28. Nyersczukor t. o. b. Hamburg azonnali szállításra 9.60 márka, januári szállításra 9.65 márka, májusi szállításra 9.90 márka. Irányzat lanyhább.

Páris, decz. 28. Nyersczukor (88 fok) kész áru 29.—29.50 frk, fehérczukor novemberre 32.3/4 frk, decemberre 32.3/4 frk, 4 első óra 33.3/4 frk, 4 óra májustól 33.3/4 frk. Finomított készáru 101.50—102.— frk.

London, decz. 28. Jávaczukor 11.1/4 sh. szilárd. Nyersczukor és jegecedettczukor ártartó, de nyugodt, finomított darabczukor szilárd. Készáru mellett. Külföldi tört igen szilárd. Jegyzetett: készáru 11.1/2 shilling, márcz.-ápr.-ra 11.3 sh, május-aug.-ra 11.6 sh. Répaczukor szilárdan indult, később nyugodtabb, a zárlat ártató. Német (88%) decz.-re 9.6 shilling, januárra 9.6 3/4 sh, februárra 9.7 1/2 sh, áprílisa 9.9 shilling, májusra 9.9 3/4 shilling, júniusra 9.10 1/2 shilling. Határidőzset: deczemberre 9.6 3/4 sh, januárra 9.6 3/4 sh, februárra 9.7 1/2 sh, márcziusra 9.8 1/4 sh, áprílisa 9.9 sh, májusra 9.9 3/4 shilling, júniusra 9.10 1/2 shilling.

Olajok.

Páris, decz. 28. Repceolaj folyó óra 56.75 frk (= 26.77 frt); januárra 57.— frk (= 26.89 frt); négy első óra 56.75 frk (= 26.77 frt); négy óra májustól 56.75 frk (= 26.77 frt). Árak 100 kilonként értendők. Átszámitási árfolyam 100 frk = 47.65 frt.

Hamburg, decz. 28. Repceolaj helyben 56.— márka (= 33.04 frt). Átszámitási árfolyam 100 márka = 59.— frt.

Köln, decz. 28. Repceolaj májusra (hordóval). 60.— márka (= 35.40 frt). Átszámitási árfolyam 100 márka = 59.— frt.

London, decz. 28. Repceolaj 24.6 shilling, Lenolaj 15.8—15.4 1/2 sh. Gyapot magolaj 14.—14.6 sh. Terpentin 23.10 1/2 sh.

Petroleum.

Hamburg, decz. 28. Petroleum helyben 4.75 márka = 2.80 frt.

Antwerpen, decz. 28. Petroleum fin. helyben 14.50 frank = 6.90 frt.

Bréma, decz. 28. Petroleum fin. helyben 4.95 márka = 2.92 frt.

Newyork, decz. 28. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.40 cents, fin. petroleum Philadelphában 5.35 cents; United Rifle Line Certificates deczemberre 65.; Nyers petroleum deczemberre 5.95.

London, decz. 28. Petroleum, amerikai 4 3/4—4 1/2 sh., orosz 4 1/4—4 6/16 sh.

Kávé, tea, rizs.

London, decz. 28. Santos határidő ártató mérsékelt üzlet mellett. Jegyzetett: decz.-re 32.6 sh., márcz.-ra 32.9 sh., máj.-ra 33.6 sh., jul.-ra 33.9 sh., szept.-re 34.— sh., decz.-re 34.6 sh. Tea: a teapiacz ma zárva van. Rizs: ártató, inkább drágább.

Fémek.

London, decz. 28. Réz G. M. Brände 48 1/16—48 3/16 font sterling készáru és 48 1/2—48 3/4 font sterling 3 óra; best sel. 52—52 1/2 font sterling. Ón: finom külföldi 62 3/8—62 1/2 font sterling készáru és 63—63 1/4 font sterling 3 óra. Ólom: angol 12—12 1/4 font sterling; külföldi 12—12 1/4 font sterling. Horgany: külföldi 18 1/16—18 3/16 font sterling. Higany: 6.176 font sterling első és 6.17 font sterling, másodikból. Vas: A glásgovi nyersvaspiacz ártató mérsékelt üzlet mellett. Zárlatárak: 45.4 1/2 sh. készáru és 45.7 1/2 sh. egy óra; Cleveland 40.5 sh. készáru és 40.7 sh. egy óra; Hematit 48.4 1/2 sh. készáru és 48.7 1/2 sh. egy óra; Middlesbrough 49.3 shilling készáru és 49.6 shilling egy óra.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, december 28. Kezdetben némi lanyhulás után az irányzat csakhamar szilárdult, miután Budapestról szilárd irányzatot jelentettek. Kötetett buza tavaszra 11.80—11.86 forintig és tengeri május-június 5.66—5.67 forinton.

Hivatalosan jegyzetett:

Buza tavaszra 11.86—11.87, rozs tavaszra 8.84—8.85, tengeri máj.-jun. 5.67—5.68, zab tavaszra 6.68—6.68, repeze jan.-febr. 13.50—13.60.

Boroszló, decz. 28. Buza helyben 19.— márka (= 11.21 frt) sárga. Buza helyben 18.90 márka (= 11.15 frt). Rózsa helyben 14.70 márka (= 8.67

frt.) Zab helyben 18.80 márka (= 8.14 frt.) Tengeri helyben 12.— márka (= 7.08 frt.). Minden 100 kilonként. Átszámitási árfolyam 100 márka = 59.— frt.

Hamburg, decz. 28. Buza holsteini 180—188 márka (= 10.62—11.09 frt). Rózsa meklenburgi 140—152 márka (8.26—8.97.) Rózsa orosz 108—109 márka (= 6.37—6.43 frt). Minden 100 kilonként. Átszámitási árfolyam 100 márka = 59.— frt.

Páris, decz. 28. (Megnyitás.) Buza folyó óra 29.30 frank (= 13.97 frt.). Buza deczemberre 29.25 frank (= 13.94 frt.). Buza 4 első óra 29.10 frank (= 13.87 frt.), Buza 4 óra májustól 28.75 frank (= 13.70 frt.). Rózsa folyó óra 18.40 frank (= 8.77 frt.). Rózsa deczember óra 18.40 frank (= 8.77 frt.). Rózsa 4 első óra 18.50 frank (= 8.81 frt.). Rózsa 4 óra májustól 18.75 frank (= 8.93 frt.) minden 100 kilonként. Átszámitási árfolyam 100 frank = 47.65 forint.

Páris, decz. 28. (Zárlat.) Buza folyó óra 29.40 frank (= 14.02 frt.). Buza deczember 29.30 frank (= 13.97 frt.). Buza 4 első óra 29.40 frank (= 14.02 frt.). Buza 4 óra májustól 28.75 frank (= 13.70 frt.).

Pétervár, decz. 28. Rózsa helyben 6.70 rubel.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, december 28. A spekuláció abban reménykedik, hogy a kiegyezési provizóriumot mégis sikerül biztosítani és e körülmény kedvezően befolyásolta ma az üzletet, annál is inkább, mert a prolongáció be van fejezve. Az árfolyamok ennélfogva emelkedő irányzatba jutottak. A korlátban Tramway emelkedett arra a hírre, hogy Strobach alpolgármester Berlinbe utazott. Emelkedett még fegyver-gyár és Lloyd-részvény is.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 352.— 352.62, Anglo-bank 159.75—160, Pesti keresk. bank 1405, Magyar jelzálogbank 270.25—270.50, Magyar hitelrészvény 380.75—381.75, Osztrák-magyar államvasut 335.75—336.62, Déli vasut 77.25—77.37, Elbevolgyi 259.50—260.25, Bustiehradai hitelbank Lit. B. 568.75, Lloyd 426—427, Tramway 457—464, Alpesi bánya 130—130.50, Rimam. 246.25—246.50, Fegyvergyár 297—298, Északnémet kőszénb. 427, koronajáradék 99.65—99.70, Török sorsjegy 59.10—58.90, Német márka 58.88 forinton kötött.

Délleti 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 352.62, Magyar hitelrészvény 381.50, Tramway 463, Osztr.-magy. államvasut 336.25, Alpesi bánya 130.30, Májusi járadék 102.10, Török sorsjegy 59.—.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 352.37, Magyar hitelrészvény 380.—, Länderbank 216.—, Unionbank 292.—, Anglo-bank 159.75, Bankverein 255.25, Osztrák-magy. államvasut 336.12, Déli vasut 77.25, Elbevolgyi vasut 259.75, Északnyugoti vasut 246.50, Alpesi bánya 130.25, Rimamurányi 246.50, Prágai vasipar 680.—, Májusi járadék 102.10, Magyar koronajáradék 99.65, Török sorsjegy 59.—, Német márka 58.88, forinton került forgalomba.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyeztek: Magyar aranyjárdék 121.55, Magyar koronajáradék 99.65, Tiszai kölcsönsorsjegy 128.75, Magyar földterlemesítési kötvény 96.80, Magyar hitelrészvény 379.75, Magyar nyerceménycölcsön sorsjegy 152.50, Kassa-oderbergi vasut 190.50, Magyar kereskedelmi bank 1400.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.50, Magyar keleti vasut államkötvények 121.50, Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 245.50, Rimamurányi vasrészvénytársaság 245.—, 4.2%-os papírjárdék 102.—, 4.2%-os ezüstjárdék 101.95, Osztrák aranyjárdék 121.85, Osztrák koronajárdék 101.65, 1860. évi sorsjegyek 142.75, 1864. évi sorsjegyek 188.—, Osztrák hitelsorsjegyek 200.25, Osztrák hitelrészvény 351.63, Angol-osztrák bank 159.25, Unionbank 291.50, Bécsi bankverein 255.50, Osztrák Länderbank 214.75, Osztrák-magyar bank 982.—, Osztrák-magyar államvasut 335.63, Déli vasut 77.—, Elbevolgyi vasut 259.—, Dunagőzhajózási részvény 441.—, Alpesi bányarészvény 129.90, Dohányrészvény 136.—, Husz frankos 9.53.—, Cs. kir. vert arany 5.71, Londoni váltóár 120.10 Német bankváltó 58.87.

Bécs, decz. 28. (Utőtőzsdé.) Az irányzat gyengült. Osztrák hitelrészvény 351.50, Magyar hitelrészvény 380.50, Anglo-bank 159.50, Bankverein 255.50, Union-bank 291.50, Osztrák Länderbank 215.—, Osztrák-magyar államvasut 335.50, Déli vasut 77.—, Elbevolgyi vasut 259.50, Észak-nyugoti vasut 246.—, Dohány-jövedék 135.60, Rimamurányi vasut 246.25, Alpesi bányarészvény 130.—, Májusi járadék 102.—, Magyar koronajáradék 99.65, Török-sorsjegy 58.80, Német birodalmi márka 58.90.

Berlin, decz. 28. (Tőzsdéi tudósítás.) Megnyitáskor vas- és kőszénártekekben további vásárlásokat eszközöltek, később csekély üzlet mellett gyengülés állott be. Az elsőbbségi nyilatkozat befolyást nem gyakorolt. Ultimópénz 6 1/2%. Magánkamatláb 4 3/8%.

Berlin, decz. 28. (Zárlat.) 4.2% papírjárdék 101.70, 4.2% ezüstjárdék 101.90, 4% osztrák aranyjárdék 103.—, 4% magy. aranyj. 103.10, osztrák hitelrészvény 220.50, magyar koronajárdék

99.90, déli vasut 33.90, osztr.-magyar államvasut 142.70, Károly Lajos-vasut 106.80, kassa-oderbergi vasut 95.—, orosz bankjegy 216.40, bécsi váltóár 169.55, 4% új orosz kölcsön 67.25, magyar beruházási kölcsön 102.20, olasz járadék 94.40. Az irányzat gyengébb.

Berlin, decz. 28. (Utőtőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 220.40, magyar koronajárdék 99.90, déli vasut 33.90, magyar aranyjárdék 103.10 osztrák-magyar államvasut 142.70, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, decz. 28. (Zárlat.) 4.2% papírjárdék —, 4.2% ezüstjárdék 86.—, 4% osztrák aranyjárdék 102.90, 4% magy. aranyj. 103.15, magy. koronajárdék 100.10, osztrák hitelrészvény 297.62, osztrák-magyar bank 790.—, osztrák-magyar államvasut 284.—, déli vasut 68.37, északnyugoti vasut 208.50, Elbevolgyi vasut 223.50, bécsi váltóár 169.50, londoni váltóár 20.373, párisi váltóár 80.775, bécsi Bankverein 218.75, Uniobank 249.—, villamos részvény 138.—, alpesi bányarészvény 110.—, 3% magy. aranykölcsön 90.75. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, decz. 28. (Utőtőzsdé.) Osztr. hitelrészvény 297.62, osztrák-magyar államvasut 283.—, Déli vasut 68.50.

Páris, decz. 28. (Zárlat.) 3% francia jár. 103.05, 3 1/2% francia jár. —, olasz járadék 96.—, osztrák földhitelrészv. —, Osztrák magy. államv. 726.—, Déli vasut 182.—, Francia jár. 102.50, 4% osztr. aranyjárdék 103.10, 4% m. aranyj. —, ottomanbank 560.—, dohányrészv. 291.—, párisi bank-részvény 389.—, osztrák Länder-bank 473.—, alpesi bányarészvény 282.50. Az irányzat tartott.

New-York, decz. 28. ezüst 57.—.

IDŐJÁRAS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1897. december 28-án reggel 7 óraker.

Table with columns: Állomások, Légnyomás, A hőmérséklet, A hirtelenes változás, Csapadék, Állomások, Légnyomás, A hőmérséklet, A hirtelenes változás, Csapadék. Lists various cities and their weather data.

A Dél-Európát borító, erősen kifejtett maximum megtartotta tegnapi helyzetét. A keleti depresszió már elvonult, de az északi depresszióknak ma is meg van a nyoma. Közép- és Kelet-Európában mérsékelt, sőt egyes tájakon erős fagy uralkodik. Eső csak az angol-francia partvidékeken fordult elő, gyenge havazás pedig Oroszországban. Hazánkban csapadék nem volt sehol és a fagy egyre tart. A hőmérséklet szabálytalanul változott, napnali maximuma többnyire 0° alatt maradt, minimuma pedig a Kárpátokban, Erdélyben és az Alföld nagy részén -10° alá szállt. Száraz, hideg idő várható.

VIZÁLLÁS.

— Deczember 28-án. —

Table with columns: Folyó, Vizméreés, Vizállás reggel, Áradás v. apadás, Folyó, Vizméreés, Vizállás reggel, Áradás v. apadás. Lists river levels and measurements.

Felelős szerkesztő: Lipcsey Ádám.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1897. december 28-án.

Main table containing financial data for various categories: I. Államadósság, II. Más közkölcsönök, III. Záloglevelek és kölcsönkövetények, IV. Elsőbbségi kötvények, V. Bankok részvényei, VI. Takarékp. részvényei, VII. Biztosító-társ részv., VIII. Gőzmalomok részv., IX. Bányák és téglagy. r., X. Vasművek és gépgy. r., XI. Könyvnyomdák r., XII. Különböző váll. részv., XIII. Közleked. váll. részv., XIV. Sorsjegyek, XV. Pénznevek, XVI. Váltók árfolyamai (látra), XVII. Határidőre kötött értékp. Includes sub-sections like 'a) Magyar államadósság', 'b) Osztrák államadósság', and 'a) budapesti intézetek kibocsátásai'.

A fel megjelölt értékpapiroknál, melyek áruleti ére nem esik össze a napi áru évről, az osztalék az utolsó üzletre vonatkozólag értendő.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, szerda, 1897. december 29-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Évi bérlet 232. Havi bérlet 22.

Mariana.

Dráma 4 felv. Irta J. Echeagaray. Fordította dr. Szalai Emil.

Személyek:

Mariana	P. Márkus
Clara	Nagy Ibolya
Trinidad	Szacsayváry
Daniel Montoya	Mihályfi
Don Pablo	Hefényi
Don Joaquín	Bercsényi
Don Casimiro	Gabányi
Luciano	Dezso
Felipe	Latabár
Claudia	Dóri M.
Szoiga	Narcisz

Kezdeté 7 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Évi bérlet 149. Havi bérlet 17.

A bibliás ember.

Zenés színjáték 3 felvonásban. Zenéjét és szövegét szerette Kienzl. Fordította Radó Antal.

Személyek:

Kurátor	Szendrői
Mária	Kaczer
Magdolna	Hilgermann
János	Beck
Mátyás	Arányi
Xavér	Dabóki
Antal	Hegedűs
Frigyes	Kornay
Neje	Berts M.
Hubertus	Ladányi
Jancsi	Kertész
Az éjeli őr	Ney B.
Rogyszédő aszony	Kolozsvári

Kezdeté 7 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

A varázsgyűrű.

Operette 3 felvonásban, 5 képben. Irta: D'Ennery Adolphe és Burani Paul. Ford.: Komor Gyula. Zenéjét szerette: Planquette R.

Személyek:

XV. Lajos	Szirmai
De Charannes	Szerdahelyi
Renée	Nádai Ilonka
Leocadia	Vidorné
De la garde Georges	F. Hegyi
Nicolas	Vidor
Michelette	Káry Klára
Valpincson lovag	Solymsi

Színházi műsorok a 20. oldalon.

Külföldön elsajátított szakismeretek és hosszú gyakorlat alapján készítetek modern stílusban kárpitos- és díszítési munkákat.

Függönyök díszítése, terem díszítések stb. kiváló ízléssel eszközöltetnek.

Magamat a n. é. közönség kegyes pártfogásába ajánlván, maradtam kitűnő tisztelettel

SZILÁGYI ZSIGMOND, kárpitos és díszítő.

Budapest, VII., Dohány-utca 68. (Kertész-utca sarkán.) 120

KÁLDOR ZSIGMOND

„COMMERCE” kávéház,

Baross-utca és József-körút sarkán.

Naponta a híres Kuthy Vince és Gyurka zene hangversenye.

Külföld 7 tekearány, az összes kül- és belföldi lapok a N. É. közönség szórakoztatására, jó italok, pontos és lelkiszeretes kiszolgálás. A N. É. közönség becses pártfogását kéri (189)

KÁLDOR ZSIGMOND, kávész. 120

A legkedvesebb

ujévi ajándék családoknak.

Naponta frissen vágott, hízott kacsa, poulard, pulyka és stíriai kárpacsok, valamint hízott kamra és lóvóti szarvasok, őz-csomb és galncz kimérve, pörkölt vadlédal.

Kapható: **Géczy Ferenczről,**

Budapest, IV., Városház-tér 2. sz. és központi vásárcsarnok 44-45. sz.

Magyar levelező,

ki a német nyelvben és könyvvitelben jártas, állást keres a fővárosban. Szíves megkeresések ügyes és megbízható címre e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Legalkalmasabb

Ujévi ajándék

részletfizetésre 816

GRÜNBLATT és PRAJZAK, Erzsébet-körút 56,

Ingóra, ékszer- és kerékpár gyári raktárban, hol zálogjegyek olyképp is vételnek, hogy előadó magának a visszavételi jogot fenntarthatja. Zálogból kiváltott ékszerek és kerékpárok bámulatos olcsó áron kaphatók.

Új találmány! Urak figyelmébe!

Szabadalmazva az összes nagy államokban.

Kártyajáték-számjelző tábla

a legalkalmasabb karácsonyi meglepetés!

Kávésok és kaszinók figyelmébe! A kártyajáték-számjelző tábla 12 cm. nagysága emulirozott csinos kiállítás. Pótolja a krétát, mely a kezet piszkítja és így a kártyát is rongálja. Könnyen kezelhető. Kávéházban, kaszinókban kérjek a Tartli és Piquet-játékot kedvelők a kártyajáték-számjelző táblát. A kártyajáték-számjelző tábla megőrzi a ruhát is a beszkítástól. Illusztrált prospektust díjmentesen küldök. Két darab, azaz egy pár kártyajáték-számjelző tábla ára 3 ft has nálati utatással együtt. Csomagolás 10 kr. Megrendelések a pénz előleges beklüdesre vagy utánvét mellett eszközölhetnek.

NAGY ISTVÁN

a szab. kártyajáték-számjelző tábla föltalálója és kizárólagos elárúsítója. 241

Budapest, VII., Csömöri-ut 69. sz.

Dus választék,

ujévi ajándékokból. VÉRTESS SÁNDOR

császári és királyi udvari illattár, (255) BUDAPEST, IV. ker., Kristóf-tér 3 sz.

Külföldre az országos ország kiállításán jó munkáért.

SCHUBERTH JÁNOS, képez.

Osztály IV. kerület, Granátos-utca 3. szám.

KÉSEK, OLLÓK, BERETVÁR, legolcsóbb gyári áron. Javítások, kiegészítések és vidéki megrendelések lelkiszeretesen teljesíttetnek. *Korcsolyák javíttatnak és nikkelezetnek.* (40)

Legolcsóbbbevásárlási forrás mindennemű hangszerek és búrokban

Reményi Mihály műhangszerésznel, Budapest, Király-utca 44.

Javítások jótállás mellett képez árjegyzék ingyen és bérmentve. 812

SORSOLÁSI KÖZLÖNY XII. évfolyam.

Hiteles sorsolási értesítő és útmutató magánosok részére értékpapírokat illető ügyekben.

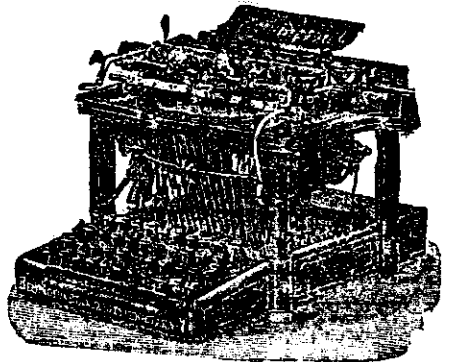
Megjelenik havonként 2-4-szer. Nélkülözhetetlen tanácsadó mindenké számára, akinek értékpapírral és sorsjeggyel vannak.

Sorsolási értesítője pontosságra és megbízhatóságra nézve a legelső helyet foglalja el az összes e nemű lapok között s gondos egybeállításában közli az összes hazai és jelentékenyebb külföldi sorsjegyek huzási lejtromait, a hátralékok, vagyis eddig fel nem vett nyeresemények jegyzékével együtt.

Az osztálysorsjáték behozatala alkalmából a „Sorsolási Közlöny” ingyen mellékelte elja előfizetőinek az osztálysorsjáték hivatalos nyeresemény-lejtromát, úgy hogy a „Sorsolási Közlöny” előfizetői teljesen hiteles jegyzéket kapnak az osztálysorsjátékánál kihuzott számokból. E lejtromok egyenként vásárolva, egymagukban is többbe kerülhetnek, mint a „Sorsolási Közlöny” előfizetési ára, mely **egész évre csak 1 forint.**

Minden előfizető ingyen kapja az 1898-ra szóló Sorsolási Évkönyvet, mely az alkalmával az osztálysorsjáték népszerű ismertetését tartalmazza. Előfizetések legelőszörben postautalványon

BEIMEL LAJOS bankházához, a „SORSOLÁSI KÖZLÖNY” kiadóhivatalához Budapest, IV., Keckeméti-utca 13. sz. intézendők. (816)

Remington-írógépek.

A nagymélt. vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszter ur 1897. december hó 13-án 78.286. sz. a. következő rendeletet adta ki:

„A vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszter a Remington-írógépet (kapható Glogowski és Társa budapesti cégénél, Erzsébet-tér 16. sz. a.) állami és általában hazai tanintézetek részére leendő beszerzésre ajánlja.”

Miniszter helyett: *Zselinszky* államtitkár.

A GLOGOWSKI és TÁRSA cég azon rendkívül előzékeny ajánlatot intézi a venni szándékozókhoz, hogy saját költségére szállít az ország bármely részébe díjmentes próbahasználatra egy 7-es számú 1897/98-as modellű Remington-írógépet vételköltségettel nélkül és kezelésre, úgy helyben, mint vidéken díjmentesen begyakorol kárkít. Az irányadó szakemberek egybehangzó ítélete szerint a Remington-írógép az összes ismert írógéprendszer között világszerte elvitázhatalanul a legelső helyet foglalja el.

Néhány ítélet a Remington-írógépről:

Gregerson G. és Fial, Budapest. 1893. szeptember 19.

Nem mulasztjuk el önnkel teljes megelégedésünket közölni az önököt vásárolt 4 Remington-írógépet illetőleg. A Remington-írógép kitűnő tulajdonságai tekintetében az előttünk ismert számos ítélettel teljes mértékben megunkéva tesszük és azt hisszük, hogy a Remington-írógépek sehol sem szabadna hiányoznia, ahol írásbeli munkák vannak.

Cs. kir. postatakarékpénztári hivatal, Bécs. 1894. május 24.

Ezennel igazoljuk, hogy a postatakarékpénztári hivatalnak szállított 23 db 3. és 5. számú Remington-írógép ezen hivatalban már éve óta használatban van és minden igényünknek tükellelően megfelel. (Ma 54 Remington-írógép működik a postatakarékpénztári hivatalban.)

Róthy János nemzetközi mérnöki és szabadalmi írója Budapeston. 1897. augusztus 18.

Kivánságukra készséggel kijelentem, hogy íródámban már évek óta használok több rendű 3-5. számú Remington-írógépet, melyek működésével minden tekintetben meg vagyok elégedve. Volt alkalmam legújabb 1897-ik évi modellű 7-es számú Remington-írógépet is megismerni, mely a Remington-írógépek eddigi jó hírnevét — amennyiben ez még létezős — növeli.

Újvárhelymegye alispánjától, Újvárhelyt. 1897. július 24.

Igen helyesen gondolta a cég, mikor Magyarország 15-és 20-évközi Remington és Mimeograph-írógép raktárt állított, mert így a gépek esetleges javítása, valamint a szükséges kiegészítések beszerzése, — ami eddig tömörked idebe került, — rendkívül megkönnyebbült. Azonban már 4 év óta van használatban mind a két író-szerkezet, amelyek, úgy legújabb javítást is eszközölni kellett volna, sőt a legnagyobb ellátással szolgálhat mind a két gép használhatóságáról, különösen a gyors munka által minden eddigi használt hasonló írógép felülül. Kérek egy a Remington-író, mint a Mimeograph gépekhez szükséges kiegészítő részletek árjegyzékét szintén megküldeni az érdeklődők részére.

Keckeméti th. város polgármesterétől, Keckeméten. 1897. július 12.

Felró évi június 21-én kelt megkeresés folytán van szerencsém értesíteni, miszerint a Keckeméti város tulajdonában levő Remington-írógép kifogástalanul működik.

Maros-Torda vármegye alispánjától, Marosvásárhelyt. 1897. augusztus 7.

Megbizottjuk által bemutatott és kipróbált vegett itt hagyott „Remington-írógép” használhatóságáról meggyőződtem; az íródam részére megírtam. Ennek fogva felkérem, hogy annak ártól szóló nyugtájakat ide megküldeni sziveskedjék, hogy az összeget elküldhessem. Egyben felkérem, hogy az írógéphez szükséges kiegészítő részletek árjegyzékét szintén megküldeni sziveskedjék, hogy az ezután előforduló szükségletet megrendelhessem.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

GLOGOWSKI és TÁRSA

az eredeti „REMINGTON-írógépek” és „EDISON-MIMEOGRAPH” kiz. Jog. eladási telepe. (255)

Budapest, V., Erzsébet-tér 16. sz.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Központi kiadóhivatal:

Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Fiók-kiadóhivatal:

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Mielőre fizetendő: készpénzben, levélfelvittelekben vagy postautalvánnyal.

V. ker., Marokói-utca 4. szám.

A hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Cézárúri az apróhirdetést postautalvánnyal bízni, de az utalvány szelvényére írni; esetleg közpénzes levélben is lehet a szótartalmát a levélkezetek befűzőjébe beírni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

LEVELEZÉS.

Nemesnek levele van a kiadóhivatalban S-161, reggelre át 1184-1

Elza. Őnt ismerve, boldogabb ünnepeket tölthetem volna. Kívánságomhoz képest, bár nehezemre esik, türelemmel várok. Kézcsókai Imre. 285-1

Előkeio magánhivatalnok vagyok, oly háziasan nevelt művelt fiatal hölggyel óhajtanók házasság céljából megismerkedni, kinek legalább 5-6000 ft hozománya van. Ajánlatokat Magánhivatalnok címen kérek a kiadóhivatalba. 1192-1

Kedves Jusztiám. Legutóbbi leveledet megkaptam. Néhány nap múlva kimerítő választ írok, lesz majd időm reá. Ma ismét találatoszt itt valamit, ami reád vonatkozik. Halottam, hogy sokat panaszkodol S-nek, hogy rosszul megy írni. Szeretnék rajtad segíteni és minden tömön tölthetőt elküvetek érdekében. — Boldog újévet kíván szerető barátod. . . dar. 1189-1

Jsmeretség hiányában ez uton szeretnék intelligens 35-40 év körüli önálló kereskedővel, vagy iparosnál házasság céljából megismerkedni. Intelligens szülői gyermeke vagyok, ismerem a háztartás minden ágát és műveltségem sem hiányos. Azt is mondják, hogy szép vagyok, de nincs hománnyom. Azok, akik nem pénzért, hanem egy szerető szívért cseognék, írjanak Szegény leányunk a kiadóhivatalba. 1190-1

Gerő Pod . . . y-utca. Nem tudván, vajjon e hét végéle a fővárosban leend-e, tehát már ma kívánok Önnek boldog újévet. Udvozi örego „Milleniumi Gerője.“ 1219-1

Két aranyos szöke leányt, kinek már 3 éve, hogy látásból ismerünk, s akiket a kiállítás korzón is naponta volt szerencsénk láthatni, de akikkel mindezt ideig nem volt alkalmunk megismerkedni s végre akiket most legújabbán kedves mamájukkal az Andrássy-uton át — tisztos tavujból — házias kísértünk. Nagyon körjük, írni meg e lap kiadóhivatalába „Két csunya doktor“ cím alatt, vajjon ismeretség lehetséges-e? 1210-1

Riviera. Jelzett levélnek örövendek, nem volna csütörtökön lehetséges? 291-1

A F-nek levele van a kiadóhivatalban. 289-1

Philosophus. Czenetét olvastam, nem ugyan olyan nagy örömet, mint magam gondolja, csak tudomásul veszem ígérteit, hogy szombaton eljön estélyomre. Nem tudom udvarias, de azért csak jöjjen, sokat nem vártam magától, tehát nem ért csalódás ezáltat. A szöke babájának létezésében nem hiszek és így azon célját, hogy bosszantson vele, nem éri el. Magától okosabb dolog is kitélnék. Csak jöjjen, készen fog találni, csak az első vizitire volt nehez rávenni, a többi? A többi nagyon fogja követni, Ezt én mondom. Tehát szombaton. . . 1282-1

Mon chére ami! Engedjen megédesem, ha azt mondom, hogy maga egy kissé önlít, maga sokkal többet érne, ha csak egy kicsikével is kevesebbet tartana magáról, azonban nincs ígérőselem, ha maga saját javára igyekszik magyarázni elégedetlenségemet, de az amit „unfelnek“ olyan fúrásún neveznek, határozatlan sántit. Egyébiránt minden a legjobb rendben megy, kezdetnek elég jó, de kissé talán monoton, kérem egy kicsit fűszerezni. Hogyan? azt ne tölöm kérdje, amár az éfélékben mondhatom, nem különösen találékony. — y. 1290-1

HÁZASSÁG.

Intelligens, jómódu, vidéki kereskedő, 28 éves fia vagyok, 6-7000 forintnyi vagyon lesz örökségem. Oly háziasan nevelt, csinos, 20-22 éves, szinten vidéki kereskedő leányával óhajtanék házasság céljából megismerkedni, ahol a házba nőülletnék. Pénnyel ellátott komoly ajánlatokat kövöztök mellőzősével *Házassalándó* jellege alatt kérek a kiadóhivatalba. 1224-2

ALLÁST KERES.

Nevelőnek ajánlok egy tanító-képezdét végzett fiatal ember, kinek gyengyelése miatt a vidéken kell laknia. Szives megkeresést kér „Szorgalmas“ cím alatt az Országos Hirlap kiadóhivatalába. 1216-3

Dr. juris, ki a magyar és német nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja, 4 évig volt fővárosi ügyvédi irodákban mint iroda-vezető alkalmazva, hasonló minőségben alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 1158-3

Házmesteri állást keres egy fiatal gyermektelen házaspár. A férj egy előrangú pénzügyésznél hosszabb idő óta hivatalosulga. Cím a kiadóhivatalban. 1164-3

Janitőjelölt ajánlok szörény feltételek mellett. Címe meg tudható a kiadóhivatalban. . . szám alatt. 1016-3

Könyvelés, levelezés, számfűtés, adóügyekben teljesjen jártas, 7 évi praktisszal bíró, okleveles könyvvezető, beszél magyarul, német, román nyelveken; délelőtt 8 órától délután 2 óráig terjedő időre állást, illetve foglalkozást keres. Megkeresések „Szerény“ cím alatt a fiók-kiadóhivatalba kéretnek. 1090-3

Házgondnoknak ajánlok egy előkelő fővárosi vállalat főtitkár viselője, szörény feltételek mellett. Óvadékat nyújthat. Cím a kiadóhivatalban. Úgynekök kizárva. 1120-8

Szerény, intelligens, jó családból való fiatal leány gyermeket keres, mellé ajánlok uri házhoz. Szives megkereséseket a kiadóhivatal továbbít, „Szerény leány“ címen. 1058-3

Állást keres egy kereskedelmi iskolát végzett fiatal ember, szörény igényekkel. Szives ajánlatokat kér, „Állást kereső“ címen a kiadóhivatalba. 1050-9

Egy ügyes intelligens fiatal asszony, hivatalnok özvegye, társalgó vagy háztartóni állást keres, becses ajánlatokat „Ö-ty“ címen közvölti a kiadóhivatal. 1048-6

Házvezetőnő állást keres fővárosban előkelő háznál középkorú, intelligens, keresztény, gyermektelen reprezentáns özvegy urnő. Cím a kiadóhivatalban. 1082-8

Csinos fiatal, művelt vidéki leány ajánlok házvezetőnek Budapestre; jártas a háztartás minden teendőiben, ugyneintu reprezentálásra is alkalmas. Ajánlatokat *„meghibható“* jellege alatt a kiadóhivatal továbbít. 1080-8

ALLÁST KAPHAT.

Francia bonne kerestetik uri házhoz, 3 kis leánya mellé, ajánlatok kéretnek „Bonne peluge“ alatt e lap kiadóhivatalba. 1226-4

Megfelelő állást biztosítok egy izraelita fiatal embernek, ki örettiségtől vezérelt és ajánlatomra nosul. Cím a kiadóhivatalban. 1222-4

Álalmazást nyerne csinos fiatal leányok, előkelő csuk-riszidába. Ajánlókötök kéretnek ajánlatukat e lap kiadóhivatalba küldeni „Csinos“ jellege alatt. 1218-4

Bonne kerestetik sürögöcs 3 kis leány mellé, aki zongorázni és valamit németül, franciául tud, előnyben részesül. Ajánlatokat „Szöld“ jellege alatt továbbít a kiadó. 1206-4

Gazdaasszony kerestetik vidékre egy nagyobb háztartás vezetőse. Ajánlatok e lap kiadóhivatalba küldendők „Gazdaasszony“ sz. alatt. 1008-4

Dada kerestetik egy éves leánya mellé egy előkelő családban. D. M. 1012-14.

Társalgónő kerestetik vidékre. Előnyben részesül az, aki német és magyar, hanem a francia és német nyelven is jártas. G. L. 1010-14.

Ügyvédjelölt kerestetik nagyobb ügyvédi iroda önálló vezető-sére. Ajánlatokat „Doktor“ jelleggel a kiadóhivatal továbbít. 1018-4

Helybéli irodalmi vállalat keres ügyes szakképzett ulatót. Kik e téren már működtek előnyben részesülnek. Bizonyítvány másolatokkal ellátott „I. V.“ jegyű ajánlatokat a kiadóhivatal közvölti. 808-4

OKTATÁS.

Francia órák adására ajánlókötök egy hölgy, ki már évek óta működik e téren mint ilyen szép sikerrel. Cím a kiadóhivatalban. 1228-6

Szavlati és játék órákat ad közökönek és működedzőknek, egy dránai színesznő. Cím a kiadóhivatalban. 1204-6

Német, francia leczkét ad 4 fűrt hét havonta kitűnő tanár. Ajánlatokat „Szakképzett“ alatt a kiadóhivatal továbbít. 287-6

Zongora órákat ad egy, e téren már évek óta működő és szép eredményeket elért zongora-művész. Cím a kiadóhivatalban. 1182-6

Nevelőnő kerestetik 10, 12 és 14 éves leányhoz. Előnyben részesül, aki zongorázni is jól tud. Jellege: Nevelőnő. 580-6

Francia bonne kerestetik egy 8 éves leányka mellé. Ajánlatok „Francia bonne“ 978-6 szám alatt kéretnek. 978-6

Cello. Órákat ad egy kitűnő cello-tanár (Dávidoff tanítvány). Címe meg tudható a kiadóhivatalban. 1068-6

Francia órákat óhajtok venni hetenkint 3-szor, 7-8 óig. Ajánlatokat „F. O. 974-5“ sz. a. a kiadóhivatalba kérek. 974-6

BIRTOK ELADÁS.

Eladó birtok. Egy nagy birtok, mely áll 500 hold szántóföldből, 300 hold legelő és 400 hold erdőből, melyből 10 hold szőlés, továbbá egy 12 hold s gyümölcsös kert, 20 hold park, egy 9 szobából álló kastély, régi, oszlopos nemcsé kuria és hozzátartozó teljes gazdasági berendezéssel, szabad kizöből eladó. Levélbéli ajánlatok kéretnek a kiadóba „Birtok“ cím alatt. 1900-6

Birtok eladás. Kisebb alföldi birtokom szeretném elcserélni egy Budapesti házzal, melyhez néhány ezer forint készpénzt is adhatnék. Levelet kérek a kiadóhivatalba „Tanya“ címen. 1058-6

HÁZ ÉS VILLA ELADÁS.

Eladó villa. A Farkashegyen egy szép kisebb, de igen csinos, modern iklészépült villa, haláloset miatt azonnal jutányos áron. Levélbéli megkereséseket kérek „Jutányos“ cím alatt e lap kiadóhivatalába. 1008-7

Eladó telek. Mátyásföldön eladó egy nagy üres telek. Cím a kiadóhivatalban. 1002-7

Eladó ház. Debreczenben eladó egy nagy ház, nagy gyümölcsös és szőlős kerttel, a tulajdonos áthelyeztetése miatt, esetleg egyelőre kiadó. Megkereséseket kérek „Lakás 100“ alatt e lap kiadóhivatalba. 1194-7

Eladó ház. Az Erzsébetvárosban levő két házamat, egyik egy, a másik kétemeletes, szeretném egy felvidéki nagyobb birtokért elcserélni, esetleg eladni. Megkereséseket „Birtok“ cím alatt az Orsz. Hirlap kiadóhivatalba kérek. 1054-7

ELADÁS.

Elegánsan berendezett illatszertár, árukrattárral együtt, azonnal eladó. Különösen ajánlandó egy magános hölgynek, könnyen vezethető; évi jövedelme 1200 ft, szükséges 3000 ft. Cím a kiadóhivatalban. 6427-8

Eladó egy 10 lőerejtő használt, de jó karban levő gőzcseplő készülét 1800 forintért. Cím a kiadóhivatalban. 268-8

Eladó több fényes estélyi ruha, gyászestét miatt. Cím a kiadóhivatalban. 1084-8

Telek eladás. A főváros közvetlen közelében egy nagy telek eladó 10000 forint, előnyös feltételek mellett. Úgynekök kizárva. Ajánlatokat kérek „Előnyös“ jellege alatt a kiadóhivatalba. 1086-8

Eladó egy egészen jó karban levő czinbalom, igen olcsón. Cím a kiadóhivatalban. 1128-8

Honvéd gyalogtiszi egyenruha, alig használt, minden áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 885-8

Gyógyszertár 6-8000 ft forgalommal keresek megvételre, vagy nagyobb forgalmat bérbe. Cím a kiadóhivatalban. 283-8

VÉTEL.

Megvételre kerestetik egy szép fiatal dogge, továbbá 10-hangú kanári madarak. Cím a kiadóhivatalban. 1214-9

Neufundlandi kutyát keres megvételre egy ur hölgy. Ajánlatok „Neufundland“ 1000-9 sz. a. a kiadóhivatalba. 1000-9

Bármily üzletet keresek azonnal átvételre. 4000 forintom van készpénzben. Ajánlatok „Jó üzlet“ a kiadóba kéretnek. 988-9

Biciklit, nőit és férfit, veszek két alatt, olcsó árért, jó karban, de csak pneumatik-rendszert. Ajánlatok „Olcsó“ jellege alatt a kiadóba kéretnek. 1114-

KIADÓ SZOBÁK.

Csinos, tiszta különbejárású szobát kiadok, esetleg teljes ellátással. Cím a kiadóhivatalban. 1148-10

20 forintért kapható elegáns utczai szoba a köruton külön járáttal reggelivel együtt. Levelek „Utcai szoba“ sz. a. kéretnek. 998-10

Butorozott szobák azonnal kiadók, teljes ellátással és fűdösözoba használattal. Cím a kiadóhivatalban. 1094-10

Butorozott szobák a Klinika közelében, hetenként 2 fűrt kizárva. Cím a kiadóhivatalban. 289-10

A Damjanich-utczában egy tiszta butorozott szoba 12 fűrt azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 682-10

Butorozott utcza szoba fűdösözoba használattal az 1181-utón, azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 594-10

Rottenbiller-utczában egy tiszta csendes utcza szoba, külön bejárattal kiadó. Bővebbét a kiadóhivatalba. 686-10

Dohány-utczában egy külön bejárású 2 ablakos udvari szoba havi 14 forintért azonnal kiadó. 670-10

SZOBÁK KERESTETIK.

Gsinos butorozott szobát keresek a IV., vagy V. kerületben. Levelek tisztaság jellege alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 298-12

Fiatl hölgy külön bejárású szobát keres. Jellege „Anna.“ 992-12

Nagy urasági lakást keresek az Andrássy-út közelében, mely áll 5-6 szobából és a hozzátartozó mellé helyiségekkel. Levelet kérek „Bankigazgató“ címen. 868-12

Lakást keresek, mely áll 3 szoba, konyha, éléskamra, előszoba szoba, veranda, fűdösözoba. Ajánlatokat kérek „Azonnal“ címen a kiadóhivatalba. 942-12

Janár, a New-York palota közelében, 2 butorozott szobát keres, újéru, jellege alatt. 988-12

KIADÓ LAKÁSOK.

6 szobás elegáns utcza lakás a köruton májusra kiadó. Ugyanott az egész lakásberendezés elkölözése miatt eladó. Levelekre válaszol Antal. 990-13

A Krisztina-köruton egy 8 utcza elő, fűrdő- és cselédszobából álló lakás azonnal kiadó. Bővebbét a kiadóhivatalban. 488-13

1-ső kerület, Rézmal-dűlő, a János-kórház közelében 9 nagy szoba, veranda, fűdösözoba, konyha (vízvezetékkel), éléskamra, pince és padlástól álló lakás azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 118-13

HITEL-PÉNZ.

Pénzt kölcsön óhajtok venni egy magánhivatalnok, kedvező visszafizetési feltételek mellett. Úgynekök kövöltése kizárva. Ajánlatokat kérek „Sürgős“ cím alatt a lap kiadóhivatalba. 1186-14

Főbirtokokra, fővárosi, valamint nagyobb vidéki városokban levő bérházakra is, 50 éstenző alatt törlesztendő, 4 és 1/2% kamatu kölcsönök minden előleges költség nélkül rövid idő alatt kaphatók. Levelek „Készpénz“ jellege alatt e lap kiadóhivatalba intézendők. 287-14

Pénzt óhajtok felvenni kölcsön, pár száz forintot. Éves lakásom van a fővárosban és 2000 forint fizetésem egy helybéli virágozó vállalatnál. Leveleket „Kölcsön“ cím alatt közvölti a kiadóhivatal. 1118-14

KÖNYVEK.

Könyveket veszek klasszikus és modern íróktól, egy tudományos mint szép irodalmi műveket, lehetőleg olcsó áru „Könyvtár“ 1220-15

Az általános ismert *Zilany Agnes tele Gazdaszony naplójáról* 1898ra (III-ik évf. egész éru szóló étlap) és főzési utasítással megjelölt számos háztartási tudvalóval. Ára 50 kr. Postán a pénz előleges beklüdzése mellett 55 kr. Walter Ernő könyvkiadó. Budapest, Práter-utca 44. 6445-15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Kiadó bolthelység. A csömőri-uton kiadó egy nagy bolthelyiség, melyet esetleg korszemhelyiségnek is lehetne használni. Levelek kéretnek „Alkalmas“ jellege alatt a kiadóhivatalba. 1188-17

Bolthelyiség az Andrássy-út és Váci-körut közelében kiadó. R. H. 966-17

Kiadó bolthelyiség. A belváros legélőnekbb forgalmu helyén egy nagy szök bolthelyiség kiadó május elsejére. Megkereséseket „Kiadó“ címen a kiadóhivatal közvölti. 936-17

KÜLÖNFÉLE.

Veszek zálogcédlőnkát arany és ezüstből. Akinek ilyenek vannak, az írjon a kiadóhivatalba. 1198-18

Ki volna olyan nemes szívű, ki egy szörény, 11 éves, rom. kath. vallású, csinos, egészséges kis leányt örökbe fogadna, ez által meg mentve őt az életnek. Címe meg tudható a kiadóhivatalban. 968-18

Teljes ellátást keres 3 intelligens fiatal ember, lehetőleg a Ferencc-köruton, Izraelita családnál. Ajánlatokat az ár kitételével kérnnek „Kellemes otthon“ jellege alatt e lap kiadóhivatalba. 1168-18

Váci-köruton lakó intelligens családnál egy iskolás fu teljes ellátást nyerhet fűrdösözoba és zongorahasználattal. Cím a kiadóhivatalban. 1144-18

Intelligens fiatal hölgy keres hasonló teljes ellátásra. Cím a kiadóhivatalban. 1128-18

Mariska! Önnek is csak a Ravissante arcport ajánlhatom legjobban, de minthogy Ön „barna“ tehát a Rachel (festésint) hozassa meg Török József gyöngyertárából. Nővere pedig a halvány rózsaszínűt, akkor olragadó lesznek az egyikén. — Attól ne féljen, hogy ezre veszik, a Ravissante láthatatlan és ártalmatlan. Etela. 916-18

Ura! Kérek férföltözökeik zálogban vannak, én azokat kiváltom, csak a zálogcédlőnkát, lakcímet és nevét egy levélbörtétkben küldje hozzá. A ruha ínoman kivásalva, amelyiken javítás kívánatik, javítva lesz. Szóval teljesen rendbehozva, a legcsakélyosb munkadíjat és a kiváltási összegzet számitva, kívánt időre házhöz szálltom. Fazekas József fűz-szobó, Rökk Szilárd-utca 6. szám. 239-18

Arckép után készítek krótárajzot vagy olajfestményt, bármilyen nagyságban, ugyneintu elvállalok bármínemű festőmunkát (legyező-, fa- vagy selyemfestés) igen jutányos áron. Címem meg tudható a kiadóhivatalban. 588-18

Gyámok figyelmebe. Nevelőbe elfogadok két kis fucska mellé 8-10 éves gyermekeket, kinek teljes kibepeztetése reám bízottuk, illő díjért. Leveleket *Mentor* címen a kiadóhivatal közvölti. 622-18

Kedves Jónka! Ha színháza, hangversenybe megy és Ön is feltűnik akar lenni, mint barátom, akkor Ne használjon mást, mint a 25 év óta legjobb hírnévként örvendő Ravissante arczbő szépiós különlegességeit: Ravissante arczport, Ravissante pipere-zsappant és Ravissante szépióit. (Ára 1 ft 50 kr.; elegáns 8 hónapra) Török József és Török Sándor urak gyöngyertárában kapható valódi minőségben. Kamilla. 918-18

Szárnyasaink képez bároml tenyésztési szaktal, félve re két ft. Előfizetheti Budapest, Rottenbiller-ú. 80. C-39-18

Csak fiatal embereket érdekelhet tudni azt, hogy *„Párisi dr. Bolton-féle Infectio Orion“* már néhány napi használat után elmulasztja magát a legrosszabb és legolhanyagolabb bajokat is. Főlőleges tehát *Santol-olaj avagy copain-balzsam* kísérletezni, melyek csak a gyomrot rongják, de a bajt nem gyógyítják meg. Magyarországi forrárt: Zoltán-féle gyöngyertár Budapest, Nagyköruton-utca 23, a Szechenyi-tér sarkán. 1 üveg ára 1 forint. 64. N. H-18

A közönséghez.

Az *Országos Hirlap* pártoktól, kormánytól, egyéni és üzleti érdekektől, céloktól független, szabadalmi politikai napilap.

Erős, de nem durva hang; bátor, de nem személyeskedő kritika; minden irányban való tisztesség a mi újságírásunk sarkalatos hitágazata.

Az *Országos Hirlap* rendületlen híve a szabadelvűségnek, mert ez a legbiztosabb módja a *magyarság faji erősödésének*.

Az *Országos Hirlap* jól értesültségéről, magas irodalmi színvonaláról tanuskodják napról-napra maga a lap.

Mikszáth Kálmán főszerkesztő a lap minden számában ír valamely rovatban.

Az *Országos Hirlap* sűrűn közli:

„A t. házból” című országgyűlési karcolatokat, természetesen régi mesterük, *Mikszáth* Kálmán tollából. Nemkülönböztetve megjelenik koronkint a léha képviselő *Kathánghy* Menyhért is, nevéhez írott vidám leveleivel.

„A Rókautat”, *Sudermann* költői szép regényét, mely az újabb romantika igaz gyöngyei közé tartozik, január hónap első napjaiban követni fogja *Mikszáth* Kálmánnak

„Az új Zrinyiász”

című hosszabb satirikus politikai rajza.

Az *Országos Hirlap* a rendelkezésére álló összes, jelentékeny szellemi és anyagi erőt arra használja, hogy becsületes, komoly, értékes munkával, minden ízében kifogástalan, jó magyar lappal hálálja meg azt a példátlan s igazán meghatározó érdeklődést, melyet, nagylelkűen előlegezett bizalom gyanánt, a magyar közönség iránta, tulajdonképeni megjelenése előtt is már hatalmasan tanusított.

Külön megemlítjük, hogy az „*Országos Hirlap*” közgazdasági rovata oly kimagasló szaktekintélyek tollából lesz szerencsés. Koronkint alapos iránycikkeket közölni: mint *Bedő* Albert, *Miklós* Ödön, dr. *Bamberger* Béla, *György* Endre és *Szabó* Jenő.

Az *Országos Hirlap* előfizetési ára:

egy évre: 14 frt, negyedévre: 3 frt 50 kr
félévre: 7 frt, egy hónapra: 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára Budapesten 4 kr.

A vidéken 5 krajczár.

Az *Országos Hirlap* szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VIII., József-körút 65.

Ujjonnan belépő előfizetőinknek az eddig megjelent regényfolytatásokat kívánságukra azonnal megküldjük.

MINDENFÉLE.

Hieroglyphák. Capus Alfréd így tréfál a mai Figaróban:

A vizsgálóbíró (egy, szobájába rendelt politikushoz, szigoruan): — Üljön le, uram!

A politikus: Szeretném tudni, bíró ur, mivel vádolnak? mit vehetnek a szememre?

A bíró (megvetéssel): Oh! ne használja a védelemnek ezt az elkoptatott módját; az már nagyon nevetséges; a bizonyítékok ön ellen szembezők, lesújtók.

A politikus: Valóban?

A bíró (nyersen): Ismeri ezt? (Egy kis jegyzőkönyvet tart a szeme elé.)

A politikus: Kis jegyzőkönyvre hasonlít.

A bíró: Csakugyan az; még pedig Artoné.

A politikus: Ugyan? és benne van talán a nevem?

A bíró: Ha csak a neve volna benne, hagyján; az mi se jelentene.

A politikus: Akkor hát mi a baj?

A bíró: Nézze ezt a jegyzetet...

A politikus: Látom...

A bíró: Nos és mit lát?

A politikus: (olvasva). — D. h. j. ch. P.

A bíró: Ez önt zavarba ejti, ugyebár?

A politikus: Nem értem.

A bíró: Majd mindjárt megértetem önnel... D... ez ön. Önt Durandnak hívják, ugyebár?

A politikus: Elismerem.

A bíró: D... Durand, h; hozzányult, ch... ez egy chéque, P... a Panama érdekében... Durand hozzányult egy chéque-hez a Panama érdekében. — Még mindig megmarad a tagadása mellett?

A politikus: Micsoda! ezek a sorok azt jelentenék?

A bíró: Azt hiszem, hogy ez elég világos. De azonkívül nézze meg csak itt az alján ezt a 15-ös számot, ez azt jelenti, hogy 15,000. Ön 15,000 frankot kapott a Panama érdekében.

A politikus: Oh!

A bíró: Tehát beismerésben van. Kötelességem önt letartóztatni. Ez éjszakán a Depot-ban fog aludni.

Drága hegedűk. A szász-coburg-góthaj herceg most vásárolt egy Stradivariust, amelynek ára 35.000 frank volt. A legjobb Stradivarius, az olasz műértők ítélete szerint, Halle hegedűművész birtokában van; ezt 50,000 frankra becsülik. Különböztetve az olasz hegedűket becsülik legnagyobbira. Egy gazdag amerikai műértő és szenvedélyes gyűjtő, M. Hawley Hartfordból (California) néhány hónap óta az ös-

szes olasz városokat bejárja, hogy a régi hegedűket összevásárolja. Immár közel 500 darabot szerzett, melyek csekély 400,000 frankba kerültek.

A kíváncsi. A páciens: — Szerencsés volt doktor ur az első betegével?

Orvos: — I — i — igen. Azaz hogy hát az özvegy kifizette a számlámat!

Rendben van a dolog. A: — S ön azt állítja, hogy a pénztáros csodálatos módon eltűnt?

B: El.

— S hogy a bank vagyonából 100.000 forint szintén eltűnt?

— El!

— Akkor hát mi csodálatos van ebben a dologban?

Ventilációs czipők. Az amerikaiak egyre-másra találnak föl különféle elektromos gépeket, amelyekről a világ fölfordulását várják. A németek szerényebbek. Ők csak a czipők tökéletesítésén fáradoznak, ami szintén nem utolsó dolog. Két kölni czipész megtalálta a módját, hogyan lehet a lábból a kigőzölést elvezetni és friss levegő folytonos bebocsátásával az izzadást megakadályozni. A czipő szerkezete különben nagyon egyszerű. A sarok fölött valami fújtatóféle van elhelyezve, amit a sarok mozgása tart működésben. Katonai körök nagyon érdeklődnek az új találmány iránt és nagy jövőt jósolnak neki.

Vigasz. Malvin: Ki kellett kosaraznom a szegényt; pedig szívesen tennék valamit, hogy e kellemetlen eseményt rá nézve könnyebben elviselhetővé tegyem.

Jerne: Nincs könnyebb annál. Mondd neki, hogy nincsen annyi vagyonod, mint amennyire ő becsül.

A villamos szerelémmerő. Egy Keely nevű amerikai tanár olyan villamos gépezetet talált föl, amely az emberi érzéseket, amelyek a test valamelyik részén hang alakjában kisugárzanak — fölfogja és hallhatóvá teszi. Ilyen módon ki lehet próbálni, hogy például igazán szimpatizál-e a vőlegény menyasszonyával, vagy csak szokásból, vagy érdekből állnak-e össze? A gépet a mulékony szerelém nem csalja meg. Az ilyen szerelémekben élőkre épp úgy kimondja a neme-t, mint azokra, akik csak hazudják a szerelmet. Ha, tegyük föl, a vőlegény D-t sugároz ki, a menyasszony pedig C-t, akkor biztos, hogy nem szeretik egymást. Ha ez a találmány beűt, akkor a jövőben ilyen jelenetek előzhetik meg a leánykérést.

Apa: Mielőtt komolyan beszélnék leányomnak önrel történendő eljegyzéséről, tudni akarom, vajjon igazán, szíves-lelélekkel szereti-e őt?

Kérő: Biztosíthatom, hogy egész szívem az övé, hogy senkit sem szeretek úgy, mint őt.

Őseink, a szájalomra méltók.

— Fantazmagória a jövendő századokból. —

A dédapám, akitől ezt a mesét hallottam, java korát élte, alig mult kilenczvennyolcz esztendővel. Sokat tanult, bámulatos emlékező tehetséggel megáldott ember volt, aki sok mindent látott s természetesen bejárta a mi kis földgömbünknek minden részét. Gyermekkorában nagyon sok legendára emlékezett a barbár időkben s amit nekünk belőlük elmondott, azt annyira valószínűtlennek találtuk, hogy egy kis szelid tóditással is meggyanusítottuk. Azóta azonban meggyőződtem (már amennyire az oly messze eső időkben az ember meggyőződhetik), hogy állításában nem volt semmiféle túlzás vagy nagyítás.

Annyi bizonyos, mondta nekünk, hogy a civilizációnak arra a fokára, amelyen ma állunk, nem jutottunk el mindjárt kezdetben. A sötét barbár korban, amelyről beszélni akarok, a mi vad őseink még sem a léghajózás-hoz, sem a természeti erők kihasználásához nem értettek. Vakandokok módjára turták a földet, rengeteg mélységekre, hogy nagy költséggel kiszedhessék belőle a kőszén; ezzel a kőszénrel fűtötték és hozták mozgásba úgy a hogy, a nehéz és szövevényes gépeket, melyek megfeleltek kezdetleges iparuknak. Egészen büszkéek voltak, mert sikerült óránként száz kilométernyi sebességgel utazniok a földön, pe-

dig akkor még kockáztatták az életüket, ha egyik világrészről a másikba iparkodván, szembezártak a legborzasztóbb viharokkal. A szegények még hat napot, sőt annál is többet töltöttek el az Atlanti-océánon való átkelés közben.

Ezek a vadak nem gyanították, hogy a vizek pár méternyi mélységben már nyugodtak és hogy, ha biztonságban akarunk hajózni, a víz tükre alatt kell maradnunk. Lehetséges egyébként, hogy nem is sejtették az ilyen utazás módját, ami eléggé bizonyítja, hogy mennyire fejletlen volt még akkor az emberek értelmisége.

Az emberi élet rövid volt; valósággal megbámulták a száz éveseket és én abban a világban a magam kilenczvennyolcz esztendőmmel megrokkant aggastyán-számba mentem volna. A durván és ügyetlenül mivel föld huszadrészét sem termette annak, amit ma ad s éppen nem voltak ritkák az esetek, különösen a nagy, népes városokban, hogy férfiak és nők éhen haltak.

De ami minden képzeletet meghalad, az a fontosság, melyet ezek a kezdetleges teremtetések némely fémnek tulajdonítottak. Értékes fémeknek nevezték ezeket s az a sajátosság eszméjük támadt, már az idők sötétjében elvesző kortól kezdve, hogy csereeszköz gyanánt használják. Különösen két ilyen fém: az ezüst meg az arany szolgált erre a furcsa célra. Apró, kerek darabokat vagdaltak ki e fémekből

s ezek a kerek darabok a forgalomban cserébe mentek a megszerezni kívánt árukért. Az ezüst dicsősége azonban, úgy látszik, mulékony volt; ám egyes népek még akkor is ragaszkodtak hozzá, s verték belőle a pénzt, amikor a bőszes termelés már több mint felével lepasszította értékét. Szinte érthetetlen, hogy hogyan élhettek az akkori népek ilyen ostoba rendszer mellett, de hát mégis úgy volt.

Ami az aranyat illeti, annak uralma sokkal tartósabb volt. Hogy egy kis aranyhoz juszanak, nem volt olyan alávalóság, becstelenség vagy bűn, amitől a mi kedves őseink visszariadtak volna. A szükség ugyan rákényszerítette őket, hogy csereüzleteikben a természetes pénzt, azaz a papírost használják, de bálványimádásukban ennek nem tulajdonítottak értéket, csak ha fedezetül megfelelő súlyú aranyat rejtettek el egyes pinczékben. Századoknak és századoknak kellett leperegniök, amíg meg tudták érteni — amit ma már senkisé is von kétségbe — hogy a csereeszköznek nem lehet más fe-deze-te, mint a munka és hogy annak minden értéke a kölcsönös bizalmon s a hitelen alapszik. Ezekben a régi-régi időkben — könnyen elgondolhatjátok — nem tudták, hogyan lehet az anyagot külső tulajdonságai tekintetében átváltoztatni, egyiknek a másik jellegét megadni. A korlátoltak mellett ugyan egyesek már eszmélni kezdtek és megsejtették az anyag egységének valószínűségét, de ezek is csak a teoriára szorítottak s a gyakorlatban nem tudták

Apa: Fölteszem, hogy őszintén, jóhiszeműen beszél. De ki tudja, az a szeretet, amelyet ön most érez, komoly és a lelkében gyökerező-e? Az embert olyan sokszor megcsalják saját érzései! De ne csüggedjen, fiatal barátom. A legújabb találmány, az érzéseket hang alakjában fölfogó, elektromos gép, megmutatja majd hogyan állunk. Üljön le ebbe a székbe és maradjon nyugton.

Kérő (leül).

Apa (müködésbe hozza a gépet. Kisvártatva fölé, jegyez és leszereli az aparátust): Fölkelhet. A gép azt mondja: D. Most ül ide te, édes lányom. (Az előbbi procedúra ismétlődik.) Hm, hm... nagy baj van. A gép C-t mondott. A ti szerelmeitek mulandó.

Kérő) egyszerre: (de uram...

Leány) egyszerre: (de apám...

Apa: Csitt! Szót se! A gép azt mondja, hogy nem harmonizáltok, és a gép jobban ismeri az érzéseiteket, mint ti magotok. A házasságtokból semmi se lesz. Hallani se akarok róla!

Kérő) egyszerre: Uram, ön a halálba kerget.

Leány) egyszerre: Oh, édes apám, hallgass meg...

Apa (határozott hangon): Nem hallgatok senkire! A gép igazat beszélt és én nem akarom, hogy egy pillanatnyi szalmaláng föllobbanásával egész boldogságodat elperzsed. Érted? (Engedékenyen.) Hiszen elég fiatalok vagytok mind a ketten. Te, leányom, szépen itthon maradsz még, Ön pedig, uram, tovább megy, addig míg meg nem találja a maga D-jét, te meg édesem, a C-det.

A leggyorsabb házasság. Hogy valaki este, mint feleséget kísérjen haza egy olyan hölgyet, akit délelőtt még nem is ösmert, az csakis Amerikában eshetik meg. Egy dús gazdag New-Yorki ur reggelire volt hivatalos egy ösméréséhez. Vele szemben egy rendkívül bájos özvegy ült, aki rögtön megtetszett neki. Fél órai erős udvarlás után megkérte a kezét, s miután kölcsönösen kinyilatkoztatták, hogy a hosszú ideig tartó jegyességnek nem barátai, rögtön elhívták a békebirót és megesküdtek. A reggelire hívott vendégek átalakultak násznéppé és az új pár boldogan tért este új otthonába.

Napoleon az akadémiában. 1797. december 26-ikán, tehát éppen száz évvel ezelőtt történt, hogy egy szürke kis frakkba öltözött uriember először foglalt helyet a párisi Institutban a halhatatlanok közt. Lagrange és Laplace között ült. Az új tag, akit a mechanikai szakosztályban, Carnot halálával megüresedett helyre választottak meg Dillon és Montalembert ellenében, maga Bonaparte tábornok volt. Az utczákban nagy tömeg hullámozott és lelkesedéssel járt szájról-szájra a hír, hogy a fiatal tábornok és immár akadémikus Olaszországban mily fényes

győzelmeket aratott. A camelot-k alkalmi újságokat árultak és mindenki éltette Franciaországot. Mult vasárnap volt ennek éppen száz esztendeje.

A hajvásár. Sokan lesznek bizonyára, kik nem tudják azt, hogy a haját nemcsak kisebb mennyiségben árulják, hanem hogy valódi hajvásár is van, melyet bármikor is megnyithatnak. Körülbelül 150.000 forintra becsülhető az a hajmennyiség, melyet az emberiség férfai, asszonya évente elfogyaszt. Legnagyobb a kínálat Svájcban, Németországban s a francia tartományokban. A tulajdonképi hajvásárt pedig az alsó pirenei tartományban tartják, még pedig, hetivásár lévén, minden pénteken. A hajkufárok százával járnak fel alá a falu egyetlen hosszú utcájában, ellőjük lelőg oldaluk mellett s szemügre veszik a parasztlányok hosszú hajfonódékaikat, melyeket ezek, a könnyebb s jobb megítélhetőség kedvéért, hosszan lelőgva hordanak. Ha az üzlet létrejön, a haját nyomban lenyesik s az árát készpénzben kifizetik.

A legnagyobb feltaláló. - Kik tartasz a mai kor legnagyobb feltalálójának? kérdé az egyik asszony.

— A férjemet! — válaszolta büszkén a másik.

— Micsoda? hisz sohse hallottam még, hogy a te urad feltalált volna valamit!

— Csak hallanád a mentegetőzéseit, majd mindennap, mikor két óraker éjszaka jön haza,

Az orosz rendőrségről.

Kisak Tamai, egy Japánból Berlinbe szakadt hirlapíró, beszéli el az alábbi sorokban Oroszország *Wladivostok* nevű városában megérett kalandját. Tudományra és európai civilizációra áhítozva, 1892-ben elhagyta hazáját, hogy Oroszországon át Németországba menjen, a hol állandóan megtelepedni kívánt. Utazását a szibériai partokig hajón, azontul szánon tette meg, 20—50 fok (Celsius) hidegben. Wladivostokban megszakította utazását, hogy néhány hétig kipihenje fáradságait és erőt gyűjtson a még előtte levő hosszú és nehéz utra. Egyizben, a mint estefelé az utcán sétál, elébe toppan négy *rendőr* és kemény hangon rászólnak, hogy adjon nekik öt rubelt.

— Nincs pénzem! szabódott a japáni.

— Hát csak négy vagy három rubelt, szóltak, már könyörgésre fogva a dolgot.

A japánt fölháborította a rendőrök szemtelensége és rájuk rivallt:

— Miért adnék én nektek pénzt? Mik vagytok ti? Koreai, kínai tolvajnépek, vagy a hatalmas császár emberei? A császár megfizet nektek munkátokért ne legyetek utonállók! Nem adok egy kopeket sem!

Erre aztán két rendőr két karját ragadta meg, a harmadik a gallérját, a negyedik pedig a mellét és kikutatták a zsebeit. Mikor látták, hogy valóban nincs nála pénz, behurczolták a rendőrségre. A felügyelőnek első kérdése az volt, hogy mi van a zsebeiben. A japán megmondta, hogy játékkártyák és a jegyzőkönyve. Aztán megkérdezte, hogy tulajdonképen mit akarnak tőle, aki semmit sem vétett.

— Mindent tudok, nem szükséges, hogy beszéljen, mondta a felügyelő. Aztán fölirták wladivostoki lakáscímét és egy mellékszobában kikutatták a zsebeit. A kártyákat és a jegyzőkönyvet elszedték tőle aztán elbocsátották. Alig ért azonban ötven lépésnyire a kapun kívül, mikor egy rendőr utána szaladt, galléron ragadta, visszahurczolta és belökte egy világítatlan, vaksötét oduba. Odabenn már nagyon sokan lehettek, mert akármerre lépett, mindenhol belebotlott egy fekvő alakba. Borzasztó rosszul érezte magát, mert olyan bűz és piszok volt a „szobában“, amilyenről soha senkinek még sejtése se legyen. Ébren töltötte az egész éjjelt. Reggel, mikor megvirradt és szemügre vette környezetét, undorodva látta, hogy miből származott az a főtelmes tűz. A társasága 35 kínai, 20 koreai és 10 oroszból állott. Egyik piszkosabb és rongyosabb volt, mint a másik.

Sokáig gondolkodtam, hogy mitévő legyek, míg végre egy koreai papirt és írót adott és ezzel egy pár sort irtam egyik ottani barátomnak, amelyben égre-földre kértem, hogy szabadítson ki rettenetes helyzetemből. A papirt átadtam az egyik börtönőrnek, hogy juttassa el a címzetthez. Egyik óra a másik után mult, csak nem jött senki. Megkértem az őrt, hogy mit csinált a levelemmel.

— Eldobtam, hiszen nem adtál egy kopeket sem.

Újból megírtam két levélkét két más barátomnak és az őrnök megígértem, hogy mindegyiktől kap egy-egy rubelt. Ennek aztán meg volt a kellő hatása. Egy óra leforgása előtt heten is jöttem hozzá, hogy kiszabadítsanak. A főfelügyelő azonban nem tágitott. Azt mondta, hogy még egy éjjelt ott kell töltenem, mert még nem tanulmányozták át jegyzőkönyvemet.

Éppen akkor jött oda az állomási főnök azzal a hírrel, hogy négy rendőrt rajtértek, amint a vasúti sínekre nagy köveket raktak, hogy szerencsétlenséget idézzenek elő és a nagy zavarban rabolhassanak. Erre aztán úgy megijedt a felügyelő, hogy elrendelte rögtön elbocsátásomat. Visszaadták jegyzőkönyvemet és kártyáimat, barátságosan elbucsuztak tőlem, én pedig igyekeztem minél hamarabb a városunkból lenni.

valamely testet egy másik segítségével előlítani, például aranyat vasból vagy ónból, könnyen való kezelés útján, amint azt ma szelvényben cselekszik.

Meglehetősen különös eset is történt ebben a korszakban, ha hinni lehet egy régi regének, melyet tudós nyelvbuvárok betűzték ki ócska kéziratokból. Hogy megérthessétek, tudnotok kell, hogy mielőtt egy kis aranyelet híre érkezett a föld valamely pontjáról, szinte az örület szele támadt és száguldott végig a népek között. Az eszeveszettek tömege rohant a földnek e zugára, ásóval, csákánnyal fölfegyverkezve s szükség esetén egymást öldösték, csak-hogy mentől többet halmozzanak össze maguknak az imádott ércből. Megesett, hogy lelketlen üzérkedők csak fantáziában levő aranytelepek hírét is költötték s a bányuk ezreit csodítotték maguk körül, akik odasiettek, hogy egy csapásra elveszítsék addigi munkásságuk gyümölcsét egy — csalóka reménységért.

Ebben a lázas korszakban történt meg először, hogy egy tudós, — ha ugyan voltak tudósok akkortájt — kitalálta a módját, hogyan lehet ezüstből aranyat teremteni. Észak-Amerikában élt ez a tudós akadtak néhányan, akik azzal az őszitőnszerű önzéssel és titkolódzással, mely a vadakat jellemzi, csatlakoztak hozzá és elkezdtek aranyat gyártani; nem nagyban, a forgalom céljaira, csak egészen kis mennyiségben, hogy egyedül ők lássák hasznát s maguk is készíthessék azokat a

furcsa játékpénzeket, amelyekről az imént szoltam nektek. Pár évig kedvükre folytak a dolgok. De nemsokára, még pedig éppen azon a tájékon, a szomszédságukban északra, tekintélyes aranytelepeket találtak s ekkor a becses érc napról napra-szaporodván, mind hasznosabbá vált, de egyuttal mindinkább vesztett értékéből. Az arany bálványozása szünni kezdett s a mi gyárosaink ügyei mind rosszabbra fordultak.

Ugy látszik, ekkor tájban tudták először megközelíteni az északi sarkot, mely addig megközelíthetetlen volt. Mi ezt ma persze furcsának találjuk, mert hiszen ma egyforma könnyűséggel látogatunk el, akár az északi, akár a déli sarkra. A mi léghajóink nemcsak kényelmessé, de biztossá is teszik ezt az utazást. Mielőtt az emberek a sarki földre ráléptek, öröklött ösztönüknél fogva legelső gondjuk az volt, hogy turják és ássák a talajt. Valóságos forradalom támadt akkor az egész földgömbön s úgy látszik, a civilizáció is ott indult meg. Mert a sarki földön nem egy-két kilogramm arany tárult eléjük, hanem egész hegyek, millió és millió mázsák kápráztatták el a sovár szemeket. Természetes tehát, hogy daczára a szállítási nehézségeknek, nagy mennyiségeket hurczoltak szét az aranyból a világ minden tájékára. Számos népfaj is odavándorolt a fölfedezett területre. A legnagyobb rész nyomoruságosan elveszett, de az erősebb szervezettek ellenálltak a rideg égálynak és meg-

honosodtak. Ezek voltak ősei a mai egészséges, izmos *sarklakók*-nak, akiket mindnyájan ismeretek s akik közt annyi a jó barátunk.

A sarkvidék aranyát még napjainkban is fölhasználjuk mindennapi szükségleteinkre, mert kevesebb fáradságba kerül a megszerzése, mint az ipari uton való aranytermelés; de mint tudjátok, csak annyit ér, mint a vas, vagy legalább nem sokkal többet és a réz például jóval ritkább, valamint drágább is.

Hogy mi történt a szegény aranycsinálók-kal, azt könnyű kitalálni; teljesen tönkrementek. Falánkságukért kegyetlenül megbüntöndtek, senkinek sem kellett többé árujuk, amelyet olyan nagy költséggel termeltek. A legtöbbet megölte a nyomoruság; egyik-másik, akinek gyógyíthatatlan volt a rögeszméje, elindult az északi sarkra, hogy ott majd visszanyeri, amit ostobául elvesztett. De ott még a hírük is elveszett.

Különbben talán elég is lesz mára. Késő van s holnap reggel az antipodesekre utazom, ahol egy kis üzleti dolgom van. Hadd pihenjek most. Aludjatok ti is gyermekeim, de ne álmodjatok arról az aranykorról, amelyben annyi örültséget követték el azok a különös teremtesek, akik őseink voltak. Ámbár talán ő reájuk is szükség volt. Ha elgondolom — talán inkább szánakozást érdemelnek, mint kárhoztatást.

A RÓKAÚT.

SUDERMANN HERMAN

REGÉNYE.

(39)

— Vissza! hangzott bele érezes szava a tömeg zajába. Kiterjesztett karokkal rohant az ajtó felé, hol az első sorokból már szuronyokat és dorongokat emeltek föl, hogy lecsapják az előttük álló gyűlött ellenségükre.

Boleszláv megfordult és borzadva látta, milyen közel állott a halálhoz.

E törekeny agg teste ellentállhat-e ilyen nekivadult farkasok támadásainak? Megtörök e rajta a gyilkolási vágy, mely felébredt bennök?

Valóban, gyöngye védelem! Pedig ez volt az egyetlen védelem, mert a tanácsossal, ki kezeit, mint fehér kendőket lobogtatta fejeik fölött és aki a legszelidebb hangokon furulyázta el, hogy kikorbácsoltatja és agyonlövési a zendülöket, senki se törődött már. — A kis szürke emberke, aki a jegyzőkönyvet vezette, ijedten bujt az asztal alá.

Boleszláv lelkében így szólt egy hang: — „Micsoda? Ez az aggastyán védelmezzen téged? Hát te magad, nem vagy magadnak elég védelem?”

Vad elhatározás ébredt föl benne. Ez az óra leszámolása volt a sorssal — és azt kikerülni — gyávaság volna.

Egyetlen mozdulattal félrehuzta az öreget. — Ez az én helyem, tisztelendő ur, szólt és elfoglalta annak a helyét.

Két kezével megfogta az ajtófélfákat és oda tárta mellét az ütésre kész fegyverek elé.

Erősen és parancsolóan nézett a feldühödt tömegre. Nyáluk a szemébe freccsent és érezte forró, bűzös lehelletüket.

— Ime, itt állok, — kiálltotta — pisztolyaimat otthon hagytam. Bátran lemészárolhattok. Csak előre, akinek van hozzá bátorsága.

De senkiben sem volt meg ehhez a bátorság. Hiszen már nem volt háttal fordulva hozzájuk.

A kardok lehanyatlottak, a szuronyok leereszkedtek.

— Jól van — hát nem akartok orgyilkos módon megtámadni, — folytatta azután, mindig a szemével uralkodva felettük. — Emberségesen akartok viselkedni és nem úgy, mint a vadállatok. Akkor hát én is úgy beszéllek hozzátok, mint emberekhez szokás. Lépjetek vissza és legyetek csöndben.

A tömeg inogni kezdett és a küszöb üres maradt.

— És most — beszéljete! Mit akartok tőlem?

Egy hang sem válaszolt. Csak a tüdők lihegése hangzott köröskörül.

— Gyűlöttök engem — meg akartok ölni — jól van — de mondjátok meg — miért? Itt áll képviselője a királynak, kinek valamennyien szolgálunk, ki minden büntetésnek ura. Itt áll képviselője Istennek, kiből hiszek s kiből ti is hisztek. E kettő ítélete alá vetem magam. Most panaszt tehetek ellenem... Mit vétettem nektek?

Csönd maradt. Csak az az ösmert akadozó hang hallatszott egy pillanatra, de az is elhalt valami csöndes hörgésben. Ugy tetszett, mintha erőszakkal elfojtották volna.

— Némák vagytok. Nem tudtok semmit se. És önök uraim, kérem, segítsenek e szegény embereknek gondolkodni. Itt hever egy kereszt, a nemzet legnagyobb elismerése, melyet valaki, csak azért, mert nekem is ugyanolyan van birtokomban, mint megmételvezettet, elvetett magától. Ott áll egy más valaki, ki egy kézszorítást, melyet egy becsületes ember nem tagad meg senkiől, ha csak nem gazember az illető, nem fogadott el. Hogy ő panaszos is, bíró is egy személyben, az nem tesz semmit, tanácsos ur. Tegyen panaszt és ítélkezzék, én el birom viselni.

Ujabb szünet állott be. A tanácsos zavartan sodorgatta a szakállát.

— És ön, lelkész ur, — nem illik ugyan, hogy ifjúkori nevelőmet kérdőre vonjam, — de ön néhány hónap előtt lakásából kiutasított. — Nem óhajtaná községének szónoka lenni?

Az öreg állkapcsai el kezdtek remegni, ajkai mozogtak, de egy hang sem jött ki a

torkán. Ereje teljesen kimerültnek látszott, csak vad, szuro tekintete, mely bozontos szemöldökei alul Boleszláv arcába furódott, nem akart jót jelenteni.

Boleszláv hangos kacajra fakadt. — Így hát én magam leszek a vádló magam ellen, szólott. — Szinte megittasult a saját bátorságától. „Mindenek keze legyen ellened, és a te kezéd mindenek ellen” ujjongott egy hang bensejében.

— Ti azt képzelték, hogy az apák bűnét rajtam boszuljátok meg, mert a halottat haragotok már el nem érheti.

— Jól van — én az ő örököse vagyok. Magamra veszem az ő bűnét és bűnhődni akarok, mihelyest a jog és az igazság bűnhődést kíván tőlem.

De miért nem jártak el a halott ellen? Miért nem idézték a törvény elé? Miért nem cipelték a vérpadra, ha megérdemelte? Tanácsos ur, önt kérdezem, önt, aki az államhatalmat képviseli, miért hallgatott és miért tűrte az állam, hogy ezek a derék emberek, akiket senki sem bántott, boszút állottak, oly gyerekes, oly kegyetlen módon, ahogy csak vérszomjas vadak agyában fogamzhatik meg? Boszút állottak oly tettért, melyet be nem ismerek, de nem is tagadok, melyet azonban még mai napig is sürü homály főd? Hogyan történt meg, egyáltalában megtörtént-e — ki tudja közületek? És ennek daczára megbélyegeztétek őt és fajtáját, becsteleonné, jogtalaná és átkozottá tettétek nevét. — Hát vigyetek a törvény elé, engem és a halottat és — — — megdöbbenve hallgatott el, nem volt ereje a Regina nevét az ajkaira venni... A lelkész szemei villámot szórtak feléje...

Most összeszedte magát és folytatta: — „Kérdezősködjete, beszéljete, derítsétek ki az igazságot és azután ítéljete... De ugyanakkor ítélkezésetek ama gonoszott felett is, mely mindenemről megfosztott, mely arra kényszerít, hogy romok között éljek, mint egy vadállat és amely boszúért kiált. — Minden egyéb gonoszságról hallgatok, hogy engem és — — — a hozzám tartozót halállal fenyegettétek, hogy atyám holttestétől megtagadtátok a tisztességes nyugvóhelyet — ez mind feledve legyen... De a gyújtogatást, a tüvést, azt még megboszulom, arra esküszöm. Mai napig azt hittem, hogy az igazság fénye az én számomra már nem világít, de ha úgy volna, lángját felgyújtom újra. Nem lesz addig nyugtom és békeségem, míg a bujtogatót meg nem ismerem és akkor Isten legyen kegyelmes neki és mindazoknak, kik segítségére voltak!

Ujabb nyugtalanság támadt a tömegben. A kik elől voltak, hátrább tolongtak, mintha védelmet kerestek volna a dühös ember boszúja elől. Az ablak tájkából valami rekedt nevetésnek két, három hangja hallatszott, mely azonban csakhamar megszűnt.

Az uri szobában mindenki lehetőleg úgy iparkodta a dolgot feltüntetni, mintha Boleszláv szavainak egy hangja sem hatolt volna el hozzájuk. A tanácsos, kit a dolog különösen kellemetlenül érintett, sietve lapozott aktái között. Az öreg Merckel tulnag buzgósággal azon fáradozott, hogy a keresztet, melyet a földről fölszedett, odaerőszakolja ellenkező fiának. A kis szürke emberke, aki ezen közben kibujt az asztal alól, azzal foglalkozott, hogy térdeiről a port leütögesse.

Csak az öreg lelkész állott lesben. Az asztalhoz támaszkodott; fehér, ritka haja, mely kopasz koponyáját övezte, halkan remegett. Mint egy ragadozó madár, mely zsákmányára készül lecsapni, úgy állott ott kis vércsearczával és égő kis szemcivel, melyek fölött a fehér, bozontos szemöldök berzenkedett.

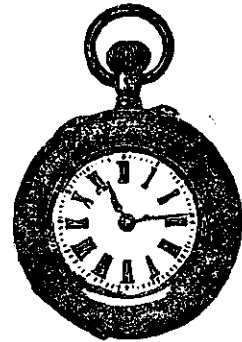
Ha Boleszláv ebben a pillanatban feléje néz, elkerült volna minden ujabb kihívást. De ő fenéig akarta inni diadalát.

— Hogy teljesen tisztába jöjjünk egymással, folytatta — ti és én — hogy mindenki megtudja, kié az igazság, azt kérdelem tőletek: Kinek van valami követelése ellenem? Kinek tettem én valami rosszat? Kinek van panasza ellenem?

Ekkor megszólalt mögötte a lelkész: — Jelen van-e Hackelberg asztalos?

(Folytatás következik...)

Alkalmos
ujévi ajándék!
Lőw Sándor, óras és
ékszerész
Budapest, VIII., József-körut 81. szám.

Egy pontos nikel óraperezmuta-
tóval 2.50
Harminezhat órat járó, üveggel
fedett nikel óra 3.50
Duplafedelű, pontosan szabályo-
zott nikel óra 5.-
Nikel tula remontoir óra dupla
fedéllel 5.50
Ezüst duplafedelű remontoir óra
6.90
Ezüst duplafedelű horgony rem.
óra 15 köre. erős 9.-
Valódi duplafedelű tula ezüst
remontoir óra 9.50
Ébresztő óra 1.75
valódi amerikai 2.-
Inga-óra, 8 napig járó, díofa szek-
rényben 9.-
6 pár évszékű, dízes tokban
7.-, kisebb 5.-
14 karátos arany gyűrűk 2.30
Ezüst láncok 2.-

Nagy választék arany és ezüstférfi és női órákban, egy-
szintén drágakövekben. (197)

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

DECKERT ÉS HOMOLKA

távíró-, távbeszélő-, villámhárító- és villámvilági-
tási-berendezők.

Gyár és iroda:

VI., Izabella-u. 88. BUDAPESTEN

Raktár

V., Dorottya-u. 8.

a m. kir. államvasutak és a magyar állam szállítói,

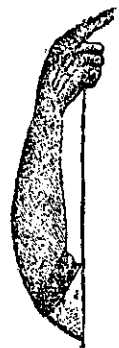
a hangosan beszélő grafit-mikrofon

feltalálói és szabadalom tulajdonosai. — Készít:
telefonberendezéseket központi vagy körkaposo-
lással, elvállalja régi berendezéseknek s egyes készü-
lékeknek alapos átalakítását, továbbá: villámhárító-
kat, házi sürgönyöket, tűz- és vízjelző-berende-
zéseket stb. (121)

Villámvilágítást

a legszakoskerübb kivitelben, jutányos áron végez.

Árjegyzék, költségvetések és ajánlatok
ingyen és bérmentve.

958. sor. BON 028. szám

Polgár Sándor

egyet. gyakorlott kőszersz

Budapest, Erzsébet-körut 50. sz.

kötés ezen utalvány beiktatása mel-

lett minden megrendelőnek 1990,

azaz tizenöt százaléknál arkedvez-

ményt adni, az eredeti

F. Bergerand fils

párisi különlegesek (gummi

és halhólyag epagy összes női

övszerek) gyártmányából. Kimerítő

képes árjegyzék díjmentesen zárt

levélben küldetik. Kivagatott: az

„Országos Hírlap”-ból. (145)

Korona Takaré- és Hitelszövetkezet

III. évtársulat, 1898. január 1-én új

évtársulat. (178)

Egy üzletész heti 1 korona.

Minden üzletész után a tagok kellő biztosíték mellett 200 korona kölcsönt, két év eltelté után további 100 korona kölcsönt igényelhetnek. Nyereség a tagoké. Jelentkezések már most elfogadhatók. Beiratási díj üzletészenként 1 korona. Ügynökök kizárva.

Budapest, Erzsébet-tér 10.

Misc. anemá

sérvkötők és betegápolási
cikkek,

továbbá a legjobb minőségű magyar keztük kaphatók.

POLATSCHEK A. HUGO
többnyire készített keztükgyártás és kőszerszénél,
Budapest, Marokkó-utca és Város-körut sarkán.
Gummi különlegességben dus raktár, szétküldés titoktartás mellett.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár Színház	M. kir. Operaház	Vig Színház	Nép Színház	Magyar Színház	Kisfaludy Színház
Csütörtök	Benoiton család	—	Bohéme	Szöke Katalin	A varázsgyűrű	Ifjúság	—
Péntek	Csók	Djamileh Coppélia	—	Szöke Katalin	Az ördög mátkája	A kikapós patikárius	—
Szombat d. u.	Aesopus	—	—	Durand és Durand	Próbaházasság	A gésák	—
Este	Szentivánéji álom	—	Hymnus Hunyady László	Szöke Katalin	A boszorkányvár	A kikapós patikárius	—
Vasárnap d. u.	Elektra	—	—	Valéni nász	A falu rossza	A feleskei nótárius	—
Este	Clemenceau	—	Bohéme	Coullisset ur	Kukta-kisasszony	Ifjúság	—

Első biztosító intézet katonai szolgálat esetére.
 Ő cs. és kir. fensége József főherceg védnöksége alatt.
 Biztosítási tőke: 27 millió korona.
Fiu gyermekek legelőnyösebb ellátása
 katonai szolgálat költségének fedezése — illetve a nagykorúság idejére. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálunk az Igazgatóság.
 Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 1. sz.

MOSÓ-GEPEK
 a legjobb Mángorlok, Facsarók.
 és mindennemű házi ipari és gézmosodák részére.
 Szükséges berendezéseket jótállás mellett szállít.
Bárdner és Knopp
 usztriai-Magyarország legelőnyösebb gyára,
 Bécs, XIII., Linzerstrasse 8. sz.
 Arjegytek ingyen és bérmentve.

Üdvös tanács.

Köhögésnél, rekedtségnél, a torok és légzési szervek működési zavarainál **Egger biztos hatású**

Mellpasztillái

veendők. (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadohoz 25 kr.) A gyomor rendetlen működésénél radikális hatásnak bizonyultak **Egger szóda pasztillái.** (1 doboz 30 kr.) Mindkét szer kapható minden gyógyszerárban. — Fő- és szétküldési raktár Magyarországon; (27)

„Nador”-gyógyszertár Budapest, Váci-körút 17.

Varju és Zarsa cs. és kir. szab. hangszer-ipar-telepe Budapest, József-körút 20.

Ajánlják saját gyártmányu hangszereiket. **Czimbalmok** pedál nélkül 55, 60, 65, 75 frtért, pedátos 80 frtől feljebb. **Czimbalmainkért 2 évi kezességét vállalunk. Iskolahegedűk** 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 frtért és feljebb. Régi kijátszott hegedűk nagy választékban 15, 18, 22, 26, 30 frtért és feljebb.

Használt hangszerek becserejtetnek. Javítások elfogadtnak gyorsan s pontosan esz közöltetnek. (288)
 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ATTILA

kerékpáriskola József-körút 36.

télen áti megörzésre elfogad kerékpárokat. Ez a egyetlen, legnagyobb, fedett, villamosvilágítással ellátott és fűtött kerékpáriskola. A kerékpározás a téli hónapokon át mechanikai készülékkel elsajátítható és gyakorolható. A helyiség naponta 7 órától reggel egész este 8 óráig nyitva van. (20)

Képvisele: **Kretschmár E. és Társa kerékpárművek r. t. Reichenberger Károly.**

Nagy magy. kir. szab.

Ösztály-sorsjáték.

Jegyzéke a magyar osztály-sorsjáték 43.000 pénznyereményének, melyek a még megtartandó 4 osztály húzáson bizonyítvánnyal eldöntetnek.
 A legnagyobb nyeremény a hivatalos tervezet 9. §-a szerint a legszerencsésebb esetben **1.000.000 korona** (Egy millió külön nyeremény)

Jutalom	korona	korona
1 nyeremény	400.000	400.000
1 "	200.000	200.000
2 "	100.000	200.000
1 "	90.000	90.000
1 "	80.000	80.000
1 "	60.000	60.000
1 "	40.000	40.000
5 "	30.000	150.000
6 "	20.000	120.000
3 "	15.000	45.000
29 "	10.000	290.000
65 "	5.000	325.000
424 "	2.000	848.000
750 "	1.000	750.000
1210 "	500	605.000
21700 "	200	6.340.000
3900 "	170	663.000
4900 "	130	637.000

A magy. kir. szab. nagy osztály-sorsjáték 3. osztályának húzása **1898. január 4. és 5-én** tartatik meg és a legközelebbi húzásokon kell már a nagy nyereményeknek is oldólnia.
 A még megtartandó 4 osztályban **43.000 nyeremény 38.000 sorsjeggyel** húzzatik a melléti nyereményjegyzék szerint, melyeknek legnagyobbika a legkedvezőbb esetben **egy millió korona, a legkisebb 130 korona.**

III. osztályra szóló:
 egész vétel-sorsjegy 32 frt fél " 18 " negyed " 8 " nyolcozad " 4 frtba kerül és postautóvét, vagy az összeg előleges beklüése ellenében megküldetik.
 A húzások állami felügyelet alatt történnek, a sorsolási értesítő pedig a húzás után minden résztvevőnek megküldetik. (281)

Megrendelések kéretnek mielőbb, de legkésőbb január 4-ig

Zörök A. és Zarsa cs. és kir. szab. osztály-sorsjáték főelárusítója, Budapest, V., Váci-körút 4.

A szabadalmazott

„Fairbanks” mérlegek

százados rendszerűek, tolsúlyos témmérőkarral bírnak és a híd minden pontján egyenlően mérlegeknek,
 Gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket.
 különösen gazdák-, gazdaságok, községek és uradalmak részére a legjobb meggyőződéssel ajánljuk. Gazdasági egyesületek tagok kedvezményben részesülnek.

„Fairbanks” mérleg- és gépgyár részv.-társaság

Budapest, Andrassy-ut 14. Gyár: Váci-ut 156.
 Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz Andrassy-ut 41. sz. intézendők.

76134/V/I. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Az újvidéki folyammérnöki hivatal felügyelete alatt levő Duna-szakaszon u. n. bukini kanyar szükséges partbiztosítási munkálatok végrehajtásának, nevezetesen 47.600 m³ földleásásnak, 29240 m³ partburkolatnak, 18360 m³ kavicságyzatnak és 36720 m³ II. oszt. kőből létesítendő kőhányásnak vállalati uton való biztosítása céljából **1898. évi január 24-én déli 12 órakor** a földművelésügyi m. kir. minisztériumban, nyilvános zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.
 A vállalatot szabályozó szerződési minta, általános és részletes feltételek, tervek és egyéb tájékoztató adatok az újvidéki m. kir. folyammérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
 A vállalati összeg 5%-nak megfelelő bánatpénynek készpénzben vagy, óvadékképes értékpapírokkal a budapesti kir. központi állampénztárnál történt letételét igazoló állampénztári elismervénnyel felszerelt ajánlatok a jelzett napon d. e. 1/212 óráig Oherolli Károly, kir. tanácsos, segédhivatali főigazgatóhoz (földművelésügyi miniszteri palota földszint 3. sz.) nyújtandók be.
 Kelt Budapesten, 1897. évi december hó 17-én. (306)

Földművelésügyi m. kir. miniszter

AZ ÜSTÖKÖS

a legrégebb, legkedveltebb magyar élelzap.
 Szerkeszti: **SZABÓ ENDRE.**
 Megjelenik minden héten temérdek képpel.
 Tartalma: Szatirák, humoreszkek, krónikás adomák, Mújos-kalandok, politikai karrikaturák, illusztrált adomák, tréfás versek stb. (208)
 Előfizetési ára: **negyedévre 2 forint.**
 Kiadóhivatal: V., Kálmán-utca 2. sz. „Pallas”-nyomda.
 Akik már most előfizetnek, azok újévig ingyen kapják az „Üstökös”-t. vagyis előfizetőik csak 1898. január hó elsejétől számítatnak.